

BADA DADA

Bada Dada Tibor 007 szövegek és képek

PERMUTÁCIÓ

Rimóczy László	039	A daráló
Batári Gábor	043	Hippolüthé
Hidnas Nar - Méhész István	051	Star Trek - Syzygy
Alexis Bramhook	053	Karma
Sütő Csaba András	063	Versek
Balázs F. Attila	065	Casanova születése
Szilágyi-Nagy Ildikó	066	Hattyú tava
Győrei Zsolt - Schlachtovszky Csaba	068	Ének a rettenetes Drakula vajdának szentendrei hányattatásairól
Keresztesi József	070	Versek
Árvai Ferenc Ödön	071	„Az e pályázat által inspirált, új mű”
nextepp béla	073	Szarzaft
Havasi Attila	075	Versek
Középkor - reneszánsz - kora újkor	076	Pierre de Bossinhac

MODULÁCIÓ

Beke Zsolt	079	Szomszédunk, a művész
Dósa Annamária	086	„Ki kell szívnod a vérüket, mielőtt ők szívják ki a tiédet”
Bánki Éva	093	Az időről szólva

CODA

Barta András 099 Első levél a Föld népéhez

BADA DADA

BADA DADA

Bada Tibor (1963, Újvidék – 2006, Budapest, Rákoskeresztúr). Bada Tibor, Bada Dada, Bada Dada Tábor, Badart, Dekor Tibor néven ismert. A grafikai középiskola elvégzése után tengerészkatona Pulában, majd az Újvidéki BTK Magyar Tanszékének hallgatója. 1984 és 1988 közt az *Új Symposion* munkatársa, 1990-ben és 1991-ben a *Képes Ifjúság* képregényrovatának szerkesztője. 1991-ben Magyarországra költözött. Budapesten, Rákoskeresztúron talált otthonra szüleivel. Tagja volt a Tudósok együttesnek.

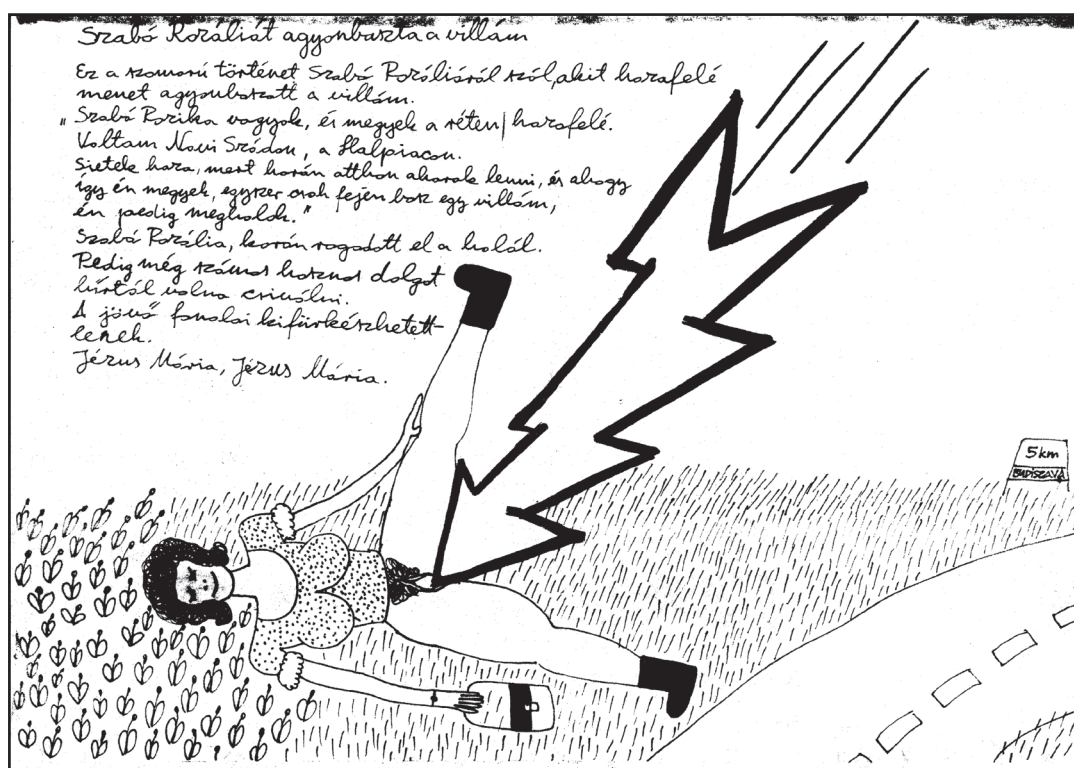
Maradandót alkotott a festészet, a kísérleti film, a költészet és a zene különböző műfajaiban, valamint performanszaival. Az 1980-90-es évek vajdasági és magyarországi avantgarde és underground meghatározó és megkerülhetetlen egyénisége.

Műveit többek között saját készítésű, fénymásolt fanzinokban terjesztette. Nyomtatásban megjelent munkái például: *Új Most*. (Utószó: Fekete J. József), Újvidék, 1988; *Most ob A Dada*, Újvidék, 1989; *Darwin dramatika*, Budapest, 1990; *Égező*, (drMáriával), 1995.

Balogh Endre

Bada Dada Tibor

SZABÓ ROZÁLIA (In: A budiszavai jó öreg szülők szavai. Összegejtött folklorisztika 986')

Apa kocsit hajt

Gyere Tibor, megyünk a városba,
dudál türelmetlenül apa

Apa kocsit hajt.
Két kézzel, egy kézzel, kéz nélkül, apa kocsit hajt.
Apa ideges.
Apa kocsit hajt figyelmesen, tapasztaltan, türelmesen
A járókelők sétálnak a friss levegőn, apa pedig kocsit hajt.
Apa jó céllovó, a versenyeken sok találatot ér el.
Apa kocsit hajt, nagy, fehér fiat 1500-as gépjárművet.
Jaj. Apa, hogy hajtod a kocsit.

Apa nézd, egy ismerős megy a járdán, és nem lép le az útestre,
mert akkor talán egy kis veszély fenyegetné.
Apa legyint, és apa kocsit hajt.
Apa tudja, hogy helyes munka- és időbeosztással
minden nehézséget át lehet hidalni.
Apa a szememben egy hős személy,
Anyá pedig a legdrágább nekem a világon.
Fehér gépjárművünk gyorsan suhan, mert apa vezeti.
Apa tudja fékezni az indulatait, ő tapasztalt.

Megérkeztünk úticélunk végére, sikerült a tervünk.
Vége e kalandnak apával a városban.
Anyá otthon főz.
Anyá otthon főz finom ebédet.

VÉGE

(In: Őszinte gyöngyszemek. 84-85)

Kolor televízor, hírek

A hírek közben csapta meg fülemet az eszcájgok zöreje.

Tehát majd eszek.

A vacsora készül – mondtam.

Gyere, megvan a vacsora – hallatszott kintről anyám hangja.

Jól van.

Anya, nézd hírek – mondtam.

Anya, nézd kolor televízor – láttam.

Anya, nézd emberek – ocsúdtam.

Anya, nézd embertelenség – bámultam.

Anya, nézd ínség – szóltam.

Anya, nézd nincs merészség – hadonásztam.

Anya, nézd fegyverek – ordította.

Anya, nézd éhezõ négerek – kiabáltam.

Anya, nézd időjárás – állapítottam.

Anya, nézd parasztlázadás – daloltam.

Anya, nézd focisták és bírák – korholtam.

Na ne baszkódj, ne pofázz, hanem inkább vacsorázz – szólt be viccesen apa a garázsból.

Kolor televízor a kredencen.

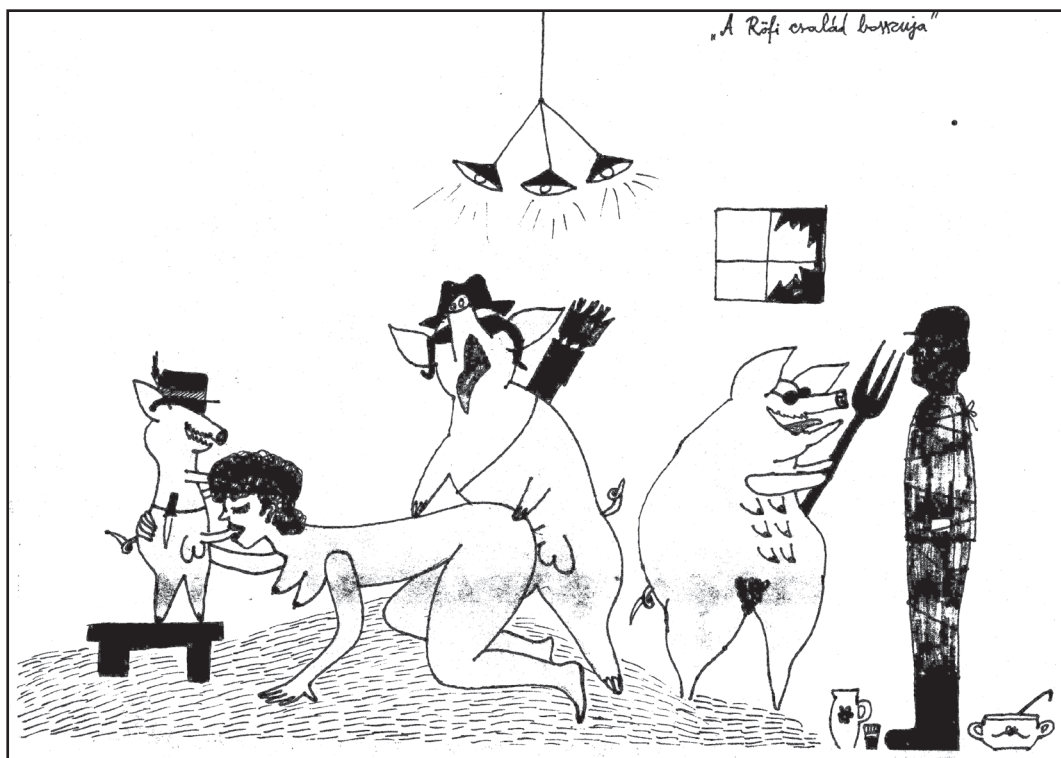
Sok tartalmat rejtegető életszemlélet.

sólyomszemű céllövő apukám mindig mondta

látod fiam látod
látod fiam látod
halál komolyan
te kis szemüveges
ne okoskodj
tölcséres mitrajézzal
látod fiam látod
ha tölcséres mitrajézod
hogya tartod tölcséres mitrajézod és tüzelni akarsz
füsttel a bosszantó szúnyogokat mit nem győzők hangsúlyozni
fiam ha már tartod tölcséres mitrajézod
és söpörni már akarsz
fiam akkor akarj
de egy szivacsvirágért se
szorítsd
ha már tartod
tartod mitrajézod csővel homlokodnak
egy világért se
egy kormos szivacsvirágért se
szorítsd annyira
te kis szemüveges
ne annyira mondta mindig tapasztalt sólyomszemű céllövő apukám.
pont annyira
jól célozz te kis szemüveges
hogya eldördül
ha a hangfalat üti át
tölcséres mitrajézod puskatusa jól kiüsse
rosszmájú ellenfeled összes vigyorgó fogát.
ha pedig csúzlival akarsz
te kis szemüveges
olyan jó jojózó szövetségcsúzlígumidrótot tekerj fel
nyakára díszes szép gallérnak.
fűtyörészte tanzán
 arzén
 rom pom pom

Nincs Zene

A Rófi család bosszúja (In: *A budiszavai jó öreg szülék szavai. Összegyűjtött folklorsztika 986*)

A takarítónő ujjlenyomatai emlékezetembe vésődtek...

Élete egyszerű, melltartója bonyolult
kék köpenye mögött büszke mell domborult.

Korán ismerte meg az élet lényegét.
Kemény fából faragták a söprűje nyelét.

Ez a takarítónő erősnek, büszkének érzi magát.

Emlékszem ékszerem, lényem nem iskolázott.
Tehát az irgalmatlan szemét neki soha gondot nem okozott.

Azért ő nem szomorú, mert ő a takarítónő...

Otthon van egy rádiója és vagy négy rossz porszívója.
nőnapra ő kapott sok virágot.

Virága virágnak mondta a portás
és ülepét megcsípte huncutul kacsintva, hogy íme egy csaj...

Ő ment az utcán és kiejtett egy almacsutkát.

Munkám kegyetlen és irgalmatlan
mondta a takarítónő
takarítónő vagyok te ünneplőruhás kéményseprő.

A takarítónő ujjlenyomatai az emlékezetembe vésődtek...

Egy tipikus pillanat jelentése

VÁROSUNKBAN sok munkahely létezik,
a portásunk egy ilyen helyen van.

Nagy felelősség hárul rá,
kötelességtudása példamutató.
Egy tipikus pillanat jelentése foglalkoztatja.

Minden reggel köszön az ajtóban,
mindenkivel beszél reggel 6 óra körül.
Egy tipikus pillanat jelentése készül elő.

Ebben a pillanatban behúnyja a szemét,
ölbe teszi kezét és tudja,
fejből tudja, hogy még csukott szemmel is
egy felelős posztot tölt be egymaga ő.

Csak azon töpreng, bosszankodik,
hogy a tegnapi pillanat elmúlt,
és ma újracsinálja.

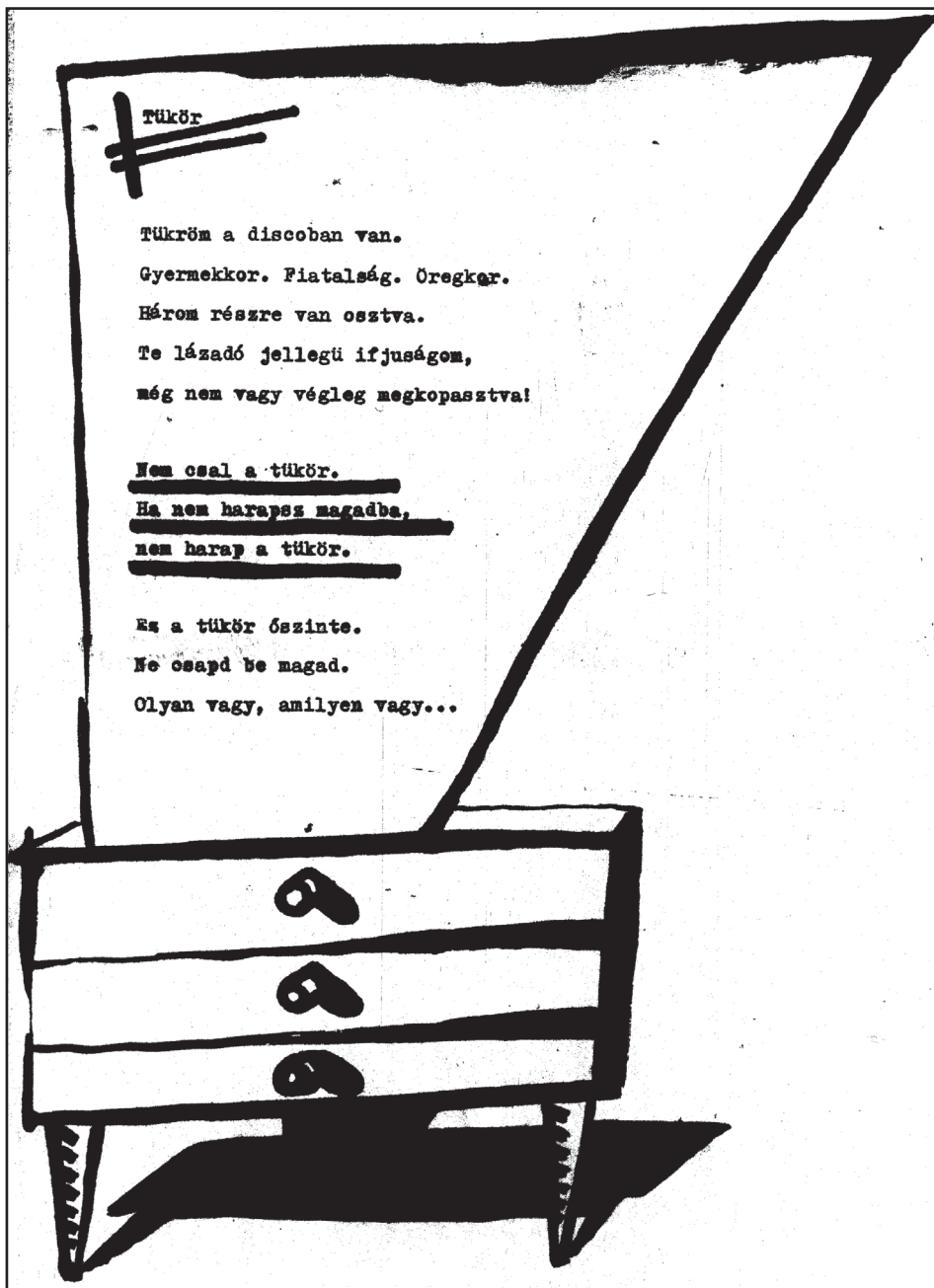
Jó lenne egy életnagyságú fénykép,
talán orwo filmmel.

Senki nem venné észre a cserét,
mert portásunkat senki le sem bassza.

Egy pillanat jelentése, egy pillanat
jelentése, úgy gondolom, hogy
eléggé ravasz dolog, mondja
minden reggel, kézrázás közben

(In: *Őszinte gyöngyszemek.* 84-85)

TÜKÖR (In: Üresedő lények. Én vagyok Kassák, az indiánfőnök most. 1985. december 3.)

rengeteg...

vers
kullog utánam
csattogva hajkurásznak, nyomatékosan
kényszerítenek
teljesíteni alapvető emberi? kötelezettségem
rengeteg
rengeteg
vers
veszett el bennem.
rengeteg
sebaj.
legalább van mit olvasnia
rengeteg
bennem elveszett
atomfizikusnak,
csintalankodó patikusnak,
meggyőződéses légtornásznak,
tombolni szomjas éhenkórásznak,
megveszett kutyának,
s mint neki is, a nyakamon belülről szorított pórásznak.
rengeteg
rengeteg
20 éves
rengeteg
örökre Agyaghurkaimba vésett emlék.
rengeteg
csomózott zsebkendő torlasz szegény torkomon.
megbaszta az isten, ha már emlékből él az örvénylő szél.
érdekes
rengeteg
érdekes dolog játszódik le bennem,
fülem botja a szögletes kapufa,
hálóba értékesíts nagy Pelé, nem pedig oda.
Pelé és báj Warhol,
és még mindenki,
kiket örökre szívembe zártam,
bizonyára szeretitek a
rengeteg
bennem elveszett verset,
mivel ilyenkor
üdvívalgásoktól szívem forró, vagyis meleg.
rengeteg
vers veszett el
bennem
nincs kiút
nincs kiút
nincs kiút,
lenyeltem a kulcsot.

100 vödör szart...

100 vödör szart
kellett
gurguláznom,
hogy
végre valahára
tisztá szívből
mondhassam
ki számon
a virágok
igazi tavaszi
illatát.

Bada Dada Tábor 2006

halál komolyan...

halál komolyan
kubista életszemlélete méltó támadás
a reneszánszi perspektíva ellen
mivel ismerte a zakatoló szenvedélyes szív
kérlelő hívását
ott a fabódé rozoga lécajtajáról
halál komolyan
szép ünnepélyesen becsöngetett háromszor
tudjátok meg már ahányszor csak egy póstás tud.
rögtön szólok a süket tantinak
oszt mókázhattok kedvetekre ma és holnap egész este
első a hivatás
mondta
én pedig nagyon ellágyultam
mikor nem mondta
mars ki a konyhába játszadozni, főzzél földet a majmaidnak
és az ismerős popáj sem kaccsintot
akkor már szőrös combjáról
az arcomra fagyott a mosoly
hideg tekintetétől
miután fellocsoltak kedvenc vizipiusztolyommal,
hogy tréfára vegyük a dolgot
amit utána tudtam meg
meg a púdert láttam
tüköröm tüköröm mond meg bátran
véres vízesésként vicsorgó fogaimra zúdulni
elkezdtem sírni
mikor mondta hoztam első nyugdíjadat
elkezdtem sírni
halál komolyan
vehetem most a bátyónak a vadonatúj pónit

Már csak átértzett érzelmeket érzek már csak

(már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...)

gatyában ring így a fing
hangosan vagy halkan
de szétporlad csak durván egymásban...

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

ilyet már láttam amikor megálltam
elvesztetem, de megtaláltam
amikor a fűbe állta és
egy kutyakakába léptem szépen...

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

nagyon csúnyákat ordibálok titokban szépeket irkállok
szépeket irkállok titokban nagyon csúnyákat ordibálok

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

az élet tengerén van egy kis sziget
boldogság a neve és legyen a tied

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

bumeráng mely fejbe vág
palacsinta marmelád
modern dolog ha olyasmi körül forog...
én még nagyon kicsi vagyok

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

gonosz ember ír válogatott szép szavakat...
jószívű ember ír válogatott szép szavakat...
és a szavak sokszorosítják magukat...
és a szavak sokszorosítják magukat...

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

jelszavam a jelszó
minden rossz és minden jó

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

a gonosz ember embernek nem jó
a jószívű ember embernek igen jó
gonosz ember nem lehet festő...

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

ringispil mit mindenki ír

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

gatyában...

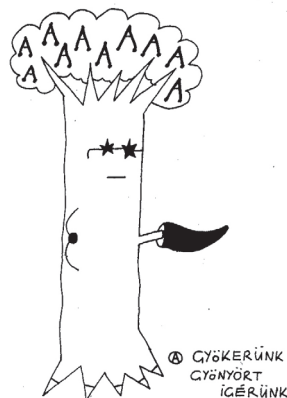
a festő ha gonosz... (nagy gondot okoz)

már csak átértzett érzelmeket érzek már csak...

(In: Őszinte gyöngyszemek. 84-85)

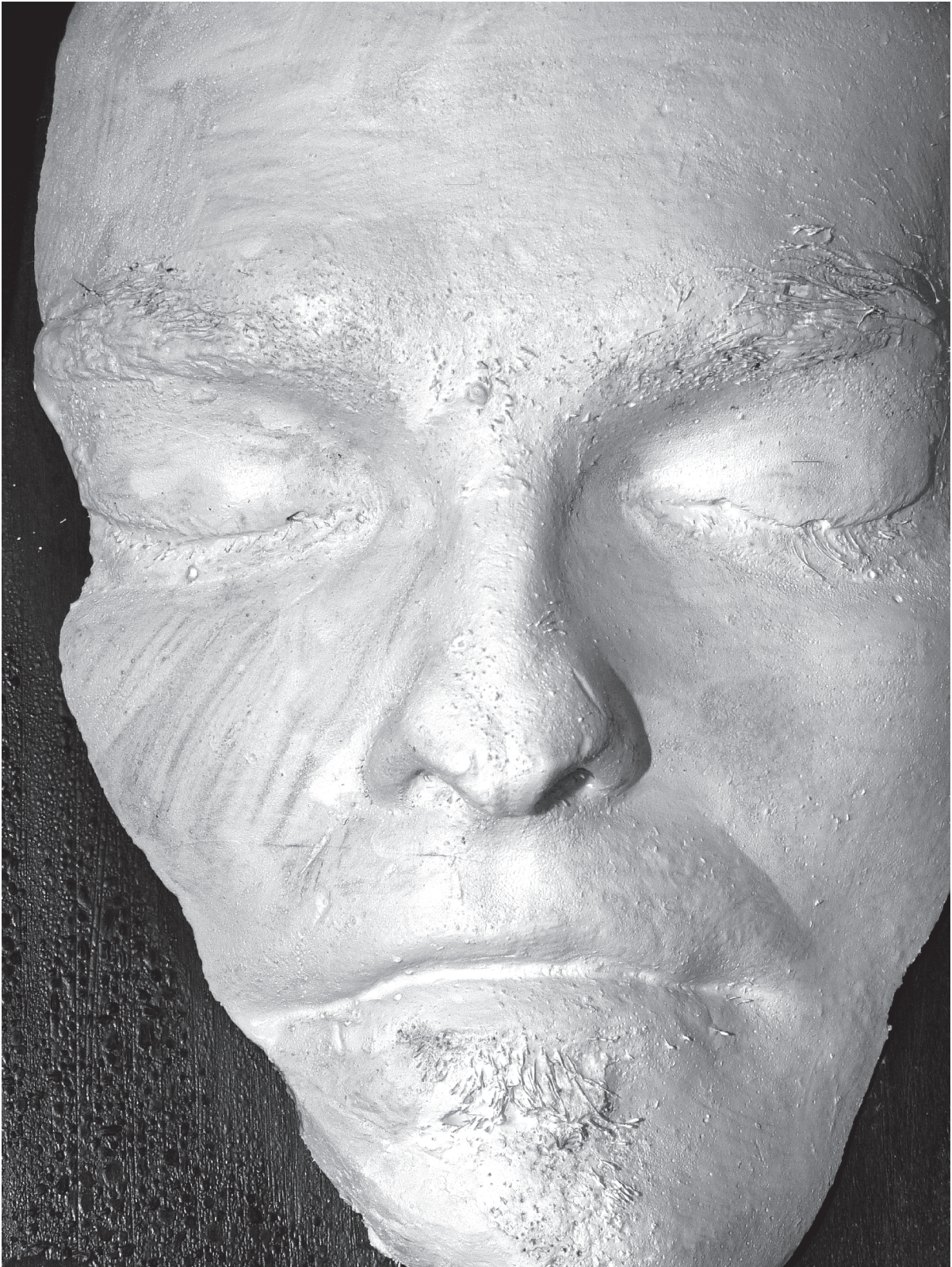
Tiborunk a törzsünk töltőtpaprikával

Bada Dada Tiborunk -
Tiborunk az őskorunk.
Tiborunk a törzsünk.
Anti-fásultságunk
gyökéresztése ünnepli a
koronás facsemetefiút.
Tibit. Igazhitű attitűd
a paprikát szűrő tüd.
Gyökerünk, gyökerünk-
gyönyört ígérünk.
A fa korona fészületlensége.
bujá magasbakiváncozása
igényli a szerelmeskedés
mivoltát. Töltőtpaprika.
Hőskorunk husainak
húsával töltött történet
a törzsünk tántoríthatat-
lan; Tiborunk találmánya
fatányéros gyönyör.

Tiborunk + Törzsünk
töltőtpaprikával

Tiborunk a törzsünk

prae 021

TORZÓN A BORZ ÓN

TORZONBORZ BORZ TOBOROZ. BRONZ TORZÓ. TORZÓ TOBORZÓ TIBORUNK TEKINTETÉT SZÉPÍTI A DUNAKANYAR ÉS A KÍNAI PIAC. TOPORZÉKOLÓ TÉKOZLÓ TORZÓ – TILTAKOZÓ. NEM VOLT ÓNJA, MERT NEM VOLT ÉNJE. DE AZÉRT JÓ SEGG EZ. CSÍKOS IS ÉS BEFEKETÍTETT ÁRNYJÁTÉKBAN TOMBOLO NŐI FENÉK. A BORZ ÓN-AJÁNDÉKA A KRISTÁLYPOHÁRBAN FÉNYÁRADATBAN ÚSZÓ HEGYSÉG. A BORZ EJTŐERNYŐJÁTÉKA NAPERNYŐ AZ ÁRNYVILÁG ÁRMÁNY ÁRVASÁGÁN.

MENEDZSERTÁSKÁBAN VISZI A TUDATÁT A BORZ. BORZASZTÓ BORROZÓ BŐSZ BRONTOSZAURUSZ EZ A PALI MICSODA.

FÉNYÁRADATBAN ÚSZÓ SZÉLBEN VITORLÁZÓ VÍRUSHORDOZÓ BORZ-Ó! TORZÓ!

szevasztok

szevasztok
sakkszabályok
én most
rátok kakálok
szevasztok

(In: Őszinte gyöngyszemek. 84-85)

Ezüstserleg

Idesereglett ma egy csomó ezüstserleg.
A jutalom áraik ők.
Ez egy nagy csomó öröm.

Sikermérleg az ezüstserleg.
Üres fejükben nem laknak gondok,
mint a mi fejünkben.
Ha beletekintünk az ezüstserlegbe,
mintha csak belelátnánk a saját lelkünkbe.
Mely direkt vágyakozik a maradandóságra.
Mint egy ezüstserleg valójában.

Student ám a büszke lény

Student ám a büszke lény
ha nincs pénze, pénze nincs

Student ám a büszke lény
szeme kopog, ezért kemény

Student ám a büszke lény
egyik tanul, másik henyél

Student ám a büszke lény
aki okos az nem fél
aki buta az meg fél

Student ám a büszke lény
agya lágya kőkemény

lény
lény
lény
Student ám a büszke lény

Student ám a büszke lény
ki nem student az is lény

(In: Őszinte gyöngyszemek. 84-85)

Ő, a nagyon kövér lány

Ő, A NAGYON KÖVÉR LÁNY

Ő, a nagyon kövér lány olyan
nagyon kövér, mint egy
nagy, kövér fasírt.
ő, a nagyon kövér lány, mikor
a legénye ölibe ült, a nagyon
kövér lány, így szólt a legény:
Nagyon kövér vagy, babám.

Ó, A NAGYON KÖVÉR LÁNY Ó.

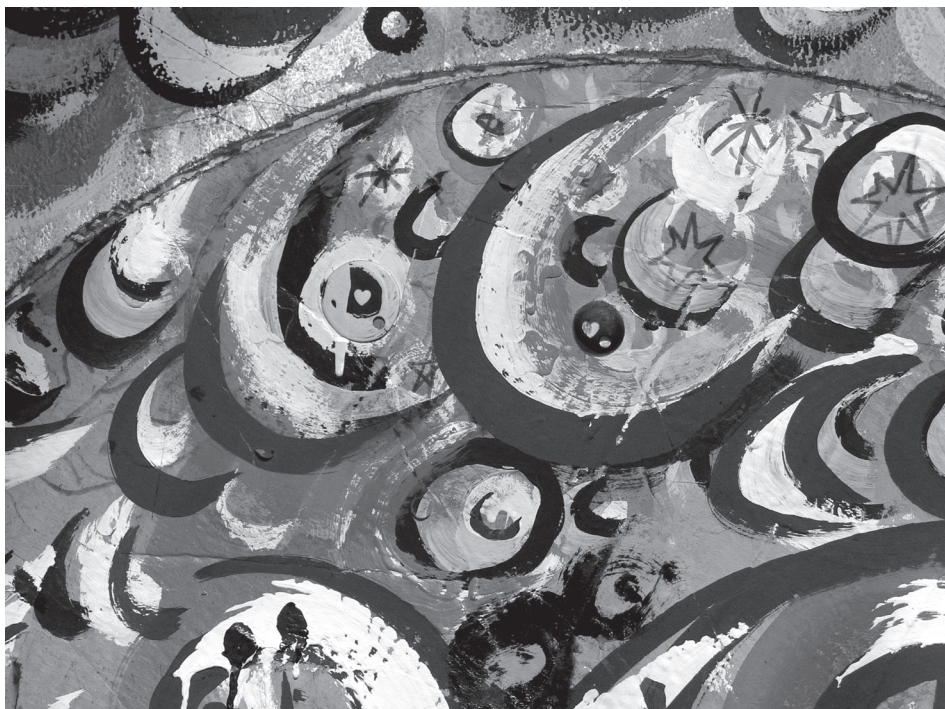
Én ennek a kedves lánynak
nem mondom, hogy ő
nagyon kövér lány.
ő az én barátném.

Ő, A NAGYON KÖVÉR LÁNY Ó.

Ő, a nagyon kövér lány ő
egészen modern festő.
képeit a transz avantgarde
modern szellemisége hatja át.

Ő, A NAGYON KÖVÉR LÁNY Ó.

(In: *Őszinte gyöngyszemek. 84-85*)

Érdekes eset a bódé mögött

Torkán, mint egy kormos kürtőn, kakas ült a csúszós küllőn.
Éber tekintete szétnézett, nem gyomlálták szorgos kertészek.
Fülnyílása tágra nyílt, amikor a bódé kinyílt.
Nagyban a bódé mögött.

Kedvenc hőse Travolta sikeres szerzeményét táncolta.
Nagyban a bódé mögött.
Ezért kijelentette:
Sajtot eszek.
Nem tagadom meg a Képzőművészeti Akadémiát,
mivel az ember ott szakmai tudást sajátít el.

Ő a nagybőgő, ő a nagybőgő.
Kiöltötte a nyelvét, gitározott rajta-rajta, énekelt minden szépet.
Nagyban a bódé mögött.
57 másodperc alatt
épített egy kínai falat
egészen kicsiben szépen.
Nagyban a bódé mögött.

És hogy kilegyen a létszám,
odajött a VIII/c és a Cili cicám.
Kártyanaptárokat gyűjtött.
Fúj! Kell valami ÚJ!
Kiáltott a tömeg és jó nagyot fűjt,
és szolidáris okokból egymás zsebébe nyúlt.

És mondta is a szódás néni: Tejföl. Tűrelmet nem kíméli.
Ő nem a szellemi rokonyom.
Ezért meg vagyok rökönyödve.
Ott a bódé mögött egy jó nagyot rőfögött.

És akkor látta meg egy kedves kislány.

Rajzos kedvében volt, ezért a hóba fűtyült.

(In: *Őszinte gyöngyszemek. 84-85*)

ha

ha ha

ha ha ha

ha szerkesztő leszek
én jószívű leszek
én rosszat nem teszek
mert jószívű leszek

jönnek az öregek
jönnek a fiatalok
én szerkesztő vagyok
főszerkesztő vagyok
én rosszat nem teszek
mert jószívű vagyok
ütögetik vállamat
te egy derék ember vagy
mert jó szívű vagy
mert 20 éves vagy
mert 30 éves vagy
mert 50 éves vagy
mert meggondolt vagy

ha
szerkesztő leszek egy lapban
verseket szerkesztetek aznap
tegnap ma holnap
úrhajók utaznak a holdra

ha szerkesztő leszek
én felelős leszek
én rosszat nem teszek
mert jószívű vagyok

(In: *Őszinte gyöngyszemek.* 84-85)

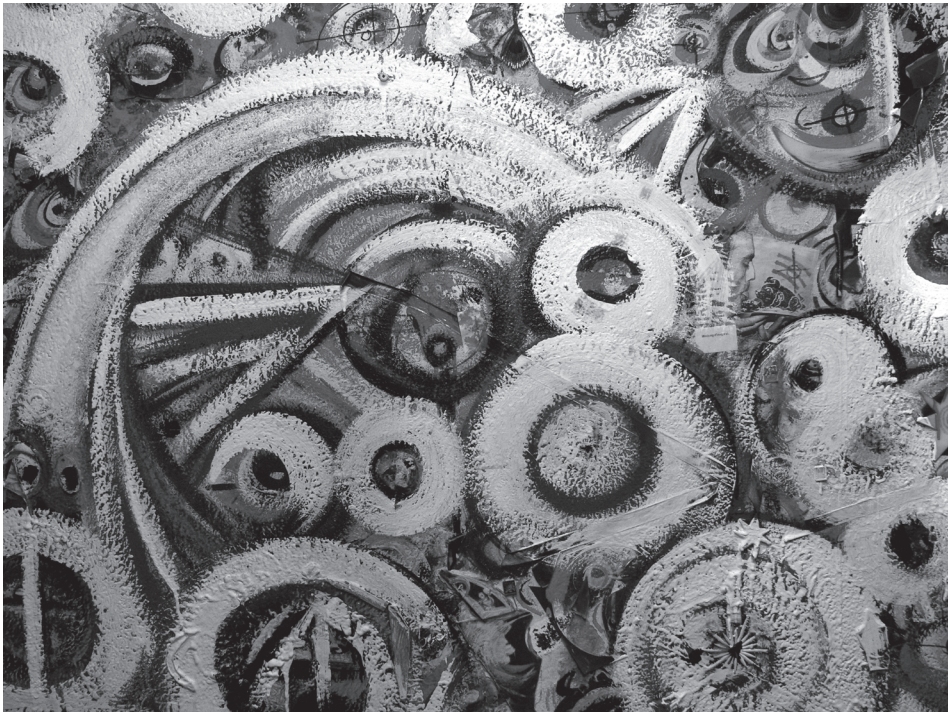

prae

prae

PERMUTÁCIÓ

PERMUTÁCIÓ

A kis Andrew mit sem sejtve tekert haza biciklijével, pont úgy, ahogy máskor is szokott, az iskolából. A kisfiúnak olyan színű volt a gatyája, mint annak idején a Sportrágóé. Tehát ilyen epezöld.

Bekanyarodott a sarkon, és már otthon is volt. Bringáját eldobta a garázs előtt, majd benyargalt a házba.

Az előszobán keresztül az emeletre igyekezett, mikor a konyhából utána szállt édesapja szigorú hangja.

– Ne menj messze, fiam. Anyád és én tíz perc múlva beszélni szeretnénk veled.

– A szobámban leszek.

– Odamegyünk – jött a semmi jó nem ígérő, érzelemmentes nyugta.

Andrew az íróasztalához ült, és szorgalmasan nekilátott a házi feladatának. Ma geometriából kapott kurva sokat.

A fiú szobájának padlófilcén hanyagul szétdobált autómokkók, kiskatonák (habár ehhez már nagyobbacska volt) és számológépes alkatrészek heverték.

A modern vágású, többfunkciós polcon kerámia malacok sorakoztak, szépen elrendezve. Andrew gyűjtötte őket. Világjáró nagyszülei bármerre is mászkáltak, mindig hoztak neki egyet, hogy megörvendeztessék. Volt malaca Firenzéből, Párizsból, Isztambulból, New Yorkból, vidám cowboyos Texasból, rózsaszín kalapos San Franciscóból, meg egy szopós Bukarestből. Szóval volt bőven neki.

Íróasztalán fémkaspóban gyűltek a ceruzák, előtte vonalzők.

Szülei hamarosan meg is jelentek a szobájában, ahogy az be lett ígérve.

Apja magas, vékony, de erőszakos arcú férfi volt, az anyja pedig törekeny, kedves, de bizonytalan asszonyként funkcionált a hozzátartozói viszonylatban.

A férfi egy színes prospektust csavargatva a kezében belépett, és nevetséges határozottsággal igyekezett leplezni zavarbanlevését. Az anyja az ajtóban maradt, és karba tett kézzel a félfának dőlt. Arcán zavaros érzelmek széles skálája, mintha épp most szakadt volna ki egy drámamoziból.

A férfi Andrew ágyára ült.

– Gyere, ülj ide mellém – paskolta meg a fiú leendő helyét maga mellett, a Micimackós pléddel borított ágyon.

A fiú felállt az íróasztaltól és ment odaülni.

A két szülő zavart pillantást váltott, majd végül az apa elkezdte:

– Figyelj, fiam. Anyád és én meguntuk a pofádat. Elég régóta vagy már velünk ahhoz, hogy ezt mondhasd.

Kis szünetet tartott, megnyalta az ajkát, majd folytatta. Andrew köpni-nyelni nem tudott.

– Döntésünk okát te is könnyen beláthatod – feleségéhez fordult. – Behoznád az albumokat, drágám?

Az asszony egy pillanatra eltűnt, majd három nagy fényképalbummal tért vissza, amiket férjének nyújtott át.

A férfi kinyitotta, hűmögve lapozgatta egy darabig, majd megállt. Ujjával egy képre bökött.

– Itt van például ez. Nézd meg ezt a fotót. Hat éves korodban készült, és a hányinger kerülget, ahányszor csak meglátom. Ahogy itt ülsz a torta fölött, és vigyorogsz foghíjasan. Hát, ne haragudj...

A férfi lapozott.

Rimóczy László

A daráló

– Ezen a képen éppen bicajozni tanítalak. Azóta is szégyellem magam, hogy egyáltalán hozzád nyúltam, mikor lökni kellett. Szívesen kitoltalak volna egy kamion elé, de ugye ilyet nem szabad.

Ismét lapozott.

– Itt a texasi nyaraláson vagyunk. Nézd meg, ahogy lépsz ki a lakókocsiból, azzal a műanyag téasztasűrővel a fejedben. Azt hiszed jópofa? Meg bájos? Hát, nem az.

Andrew kezdett kétségbeesni mellette.

– Itt a tóban fürdesz. Mennyi pénzt és feszültséget megspóroltál volna nekünk, ha belefutnál. Az a barom Bill bácsid készítette a fotót, aki annyira komál téged, hogy végighügyozná a padlót. Ő se tudja, mit csinál. Mint valamennyien. De lapozzunk. Itt a mászókaról lógsz le éppen, fejjel lefelé. Kinek kell ez? Gondolkozz már!

Az apa becsukta az albumot, és a másikat vette elő. Kinyitotta.

– Ezen a felvételen a bilin ülsz. Fúj!

Lapozás.

– Itt meg az állatkertben vagy megörököltve a csüngőhasú disznó előtt. Itt meg az oroszlán előtt. Kár, hogy az a kerítés köztetek volt.

A következő oldalon újabb képek kerültek görcső alá, amiket az apa egyetlen mondattal summázott és a lényeghez kanyarodott:

– Fölöslegessé váltál számunkra. Nem szeretünk már.

Az asszony pityeregve kifordult a szobából. Az apa aggódva fordult csordogáló neje után, majd megköszönte a torkát és folytatta:

– Semmi hasznunk már belőled, és nem is lesz. Tudod, mikor a szomszéd kisfiú rákos lett, benne legalább volt annyi méltóság, hogy ledolgozza a szüleinek azt az összeget, amit eddig ráköltöttek, azalatt az idő alatt, ami még hátra volt neki. De te...

– Nem tudtam, hogy ilyen elvárásaid vannak! – vágott vissza a kis Andrew.

– Nem tudtad! Persze! Egy jó gyerek tisztában van ezzel – váltott szarkasztikusba az apa.

Az asszony egy papír zsebkendővel a szemét törölgetve tért vissza, és megállt korábbi helyén. Arca rángatózott, kezei remegtek, taknya vékony pataokban csordogált.

Az apa erőt merített felesége ismételt megjelenéséből, mert további mondanivalóját új lendület hatotta át:

– Amikor a múlt héten szalonnát sütöttünk a kertben, végig az járt a fejemben, hogy de szívesen belerúgnálak a tűzbe. Ekkor jöttem rá, hogy mit is akarok tulajdonképpen...és anyádat is sikerült meggyőzőnöm, hogy gondolkodjon már reálsan.

Súlyos csend zuhant rájuk, de nem sokáig maradt ott. Az apa meghittebb hangtónusra váltott:

– Nem bírjuk már a jelenlétedet, se a szagodat, se majomszerű hangodat, se a széthagyott cuccaidat, ezért anyád és én úgy döntöttünk, hogy elviszünk a gyerekdarálóba.

Andrew értetlenkedő tekintetére az apa így folytatta.

– Svájcban működik egy exkluzív gyerekdaráló műhely, ahol a fölöslegessé vált gyermekeket bedarálják, majd a gépből kicsorgó, híg, úgynevezett fialevet eldobható pillepalackban megkapjuk. Látod, milyen praktikus? Itt maradsz továbbra is a házban, velünk, csak halmazállapotot váltasz.

Andrew-ból kirobbant a zokogás. Patakokban folyt a könnye, majd megpróbált felállni, de az apa finoman visszarántotta maga mellé. Kihajtotta a kezében tartott pazar szórólapot, és a fiú figyelmébe ajánlotta:

– Nézd, milyen szép színes a prospektusuk.

Andrew-nak elkerekedett a szeme az iszonyatos képek láttán. Az egyikben egy alpesi táj, smaragdzöld legelővel, a másikon pedig vérben ázó gépek, mellettük vidáman integető, védősapkát, steril fehér overallt és gumikötényt viselő munkásokkal.

– A nagyiéknak majd azt mondjuk, hogy elszöktél itthonról. A zsaruknak dettó – tervezett az apa, direkt nem véve tudomást fia leírhatatlan iszonyáról.

Muszáj volt lekötözni a tomboló gyereket, különben még eltört volna valamit. Egy zsákba húzták, és elrakták a pincébe.

A szobafogság itt már nem használ.

Az apa telefonon rendelt három jegyet a holnap reggeli Svájci járatra, ám ezúttal csak két embernek járt az utazás előtti lázas, izgatott készülődés érzése.

A csomagtérben hideg uralkodott.

Másnap délben már Svájcban voltak.

A gyerekdaráló a kádgyár mellett kapott helyet, festői környezetben.

A Daráló igazgatója egy mindig vidám, kedélyes kövér bácsi volt, tisztára Danny DeVito. Háromsoros dióbarna selyemöltönyt, és arany pecsétgyűrűt viselt.

Mikor beléptek a tágas, keleti szőnyeges, jó szagú, ízlésesen berendezett, prekolumbiál szobrocskákkal díszített irodájába, ő mosolyogva eléjük jött, majd kedvesen összeborzolta a katonán állapotban lévő fiúcska haját.

– Szia öcsi! – mondta pajkosan, majd a szülőkhöz fordult.

– Mikorra szeretnék a transzformációt?

– A lehető leghamarabb – mondta az apa.

– Nem probléma. A 13:00-as menetet még elkaphatják.

– Ilyen nagy az érdeklődés? – kérdezte meg az anya összeszorult torokkal.

– Meghiszem azt! – válaszolta az igazgató – Sok a rossz gyerek! Muhahaha!

Az irodából egy kisebb, kulturált, műzöldséggel teli, tükrös váróterembe vezette, majd egy bögyös kísértőcsaj gondjaira bízta őket, aki máris kezelésbe vette a fiút. Andrew vonakodott, mire az apja rászólt.

– Viselkedj, fiam!

– Hova viszik? – kérdezte az anya aggódva, ami kiváltotta férje ellenszenves pillantását.

– Az előkészítőbe – válaszolt mosolyogva a nő, azzal vitte is a fiút.

Az anya egy falba épített, szavannai csendéletet megörökítő üveg-grillázsba feledkezett, melyet hátulról világított meg egy lámpa, kihangsúlyozva a ráfestett borókabokrot.

Tíz perc múlva már a gépteremben voltak. Itt működött az a TZ500-as motorral felszerelt, nagyteljesítményű ipari darológép, mely a helyiség nagy részét kitöltötte. Az egykori raktárhelyiség most mészárszékként üzemelt.

Szépen átalakították: márványburkolatú padló, rozsdamentes vaskorlátok, csúszásgátló lépcsőfokok.

Az igazgató épp egy szendvics utolsó falatját tuszkolta a szájába, mikor hozzájuk lépett. Az anya így kérdezett tőle:

– Hol van Andrew?

A kis köpcös ember felmutatott a daráló tetejére, ahol a szerkezet nyílása is volt egyben.

– Ott fent – mondta csámcsogva, – meg akarják nézni a fiuk „utolsó lépését”?

– Persze! – vágta rá az apa, majd erőszakosan elmarkolta felesége karját, aki kómás utánfutóként követte öntudatlanul, és elindultak a kisméretű felvonó felé, ami a daráló mellett futott. Feladata annyi volt, hogy a kíváncsi hozzátartozókat felvigye a tetejére.

Mikor a lift felért, és az ajtó kitért, az igazgató kilépett a vékony fémállóra, mely egy korlátban végződött alig háromméternyire. A szülők követték az igazgatót, aki a korlátnak dőlve nézte, ahogy Andrew egy szál fürdőnadrágban remegve áll a palló szélén. Sápadt bőre, pipaszár lábai, kiálló bordái szálmalmasak voltak. A korlát pallóra eső része könnyedén elmozdítható volt, ezen keresztül lehetett kilépni arra a fémdeszkára, ami úgy nézett ki, mint ami az uszodákban van, és ugrani lehet róla... azt hiszem, trambulin, mindegy. Arra szolgált, hogy

közvetlen segítséggel támogassák az esetleges dilemmázó, ugrani nagyon nem akarók döntését. Ezt egy bottal is lehetett volna a korlát mögül, de annyira azért nem utálták Andrew-t a szülei.

Az igazgató előzékenyen a korláthoz engedte a szülőket. Az apa lépett közelebb, az anya nem.

A férfi beleszimatolt a levegőbe.

– Mi ez a fura illat itt?

– Á, ez csak a citromos fertőtlenítő szaga. Tudja, valamivel el kell nyomni a vérszagot. Nem is beszélve az izzadság és adrenalin szagáról! Tudja, ezek a gyerekek tisztában vannak vele, hogy haláluk fájdalmas lesz, és meg is tesznek minden tőlük telhetőt – mondta az igazgató, majd felnyerített, az anya pedig majdnem elájult.

Annyira azért nem bírta az ilyesmit.

– Az ilyen kis pockoknak – folytatta Danny igazgató derűsen – ebben a korban még nincs kialakult világképük, Isten-elméletük, filozófiájuk, tételes ideológiájuk vagy bármi egyéb, ezért a halált nem tudatállapot- vagy dimenzió-váltásként élik meg, hanem nyers fájdalomként és elmúlásként. Jó, mi?

Megszólalt egy éles kűrt, a fiú pedig összerezte a palló szélén.

A daráló motorja dübörögni kezdett, a pengék halálos lassúsággal forogva elindultak odalent.

– Ugrás, fiatalúr! – mondta kedélyesen az igazgató, mintha csak egy baseball meccsen lenne, majd elővett zakója zsebéből egy zacskó szotyit. A kis Andrew lenézett a mélyben zakatoló éles pengékre, majd könnyes szemmel fordult a mögötte várakozó szülei felé. Zokogása a testére váró ismeretlen fájdalomnak szólt, nem pedig kegyetlen szüleinek.

Anyja nem bírta a fiú szemébe nézni, zokogva elfordult.

A fiú az apjára már nem vesztegette utolsó pillantásait.

Aztán lelépett a pallóról.

A pengék tiszta hangját egy pillanatra eltorzította a hirtelen érkező hústömeg.

Alul, a gép kivezető csövénél némi várakozás után megjelent a vörös fialé, és lassan csordogálni kezdett egy plexipalackba.

Otthon a konyhában:

Az apa elővett a konyhaszekrényből két vizespoharat, majd a feleségének adta az egyiket. Mindketten a konyha közepén álltak. A férj lecsavarta a fialeves palack tetejét, majd öntött az asszonynak. Mikor a pohara megtelt, úgy húzta át a magáéra, hogy nem emelte fel a palack száját, így jutott a padlóra is.

– Egészség! – emelte poharát a férfi. Az asszony szomorú arccal, mint akinek nem jutott krumpliföld, bizonytalan mozdulattal hozzákoccintotta poharát a férfiéhez, de zombimód élettelenül. Az egész nő olyan volt, mint akiben lejárni készül a Duracell.

Hippolüthé

Hippolüthé felszólalásba kezdene, ám helyette mezokozmikus szépségverseny; mentalimpia; Hippolüthé küllemének leírása; végre felszólal, Aszklépiosz újra Yesabelt isteníti, nagysokára Gilbert és Yesabel is szót ragad, Hippolüthé megfenyítettetik, Aszklépiosz és Dionüszosz el.

(1)

Ezúttal Hippolüthé kérte ki és kapta meg a király előtt szólás kiváltságának aranyozott, tömjénezett ébenfa jogarát, finom királynői kezeivel finoman markolászta azt, mintha csak egy egészen más állagú, amolyan állítható uralkodói bot volna. Zöld, enyhén mandulaformájú szeme (persze nem annyira mandulaformájú, mint Yesabelé, Brünhildáé vagy Vanda Szép Iréné) méregzöldbe játszott a zaklatottságtól, – de megmondom inkább a valót, fiam, a méregtől. Meg kell hagyni, Hippolüthé egy királynői termet (persze karcsú teste nem töltötte meg egészen a királyi termet, mint a hekatontkheirekkel vagy küklpszokkal történt, ezért nincsenek is itt, s vannak kitiltva, úgy látszik ez Gaia monstrumainak örökös sorsa), de félre a tréfával fiam, a mi amazon királynő Hippolüthénk nyúlánk, magos, felette igen széparcú.

(2)

Ha rangsort akarnánk állítani itt, a királyi csarnokban jelenlévő hölgyek között Pentheszileiát is beleértve, mivelhogy ő majdnem itt van, azaz egész közel a katonai ispotályban, orca- illetve termetbéli csinosság, asszonyi vonzerő szerint, nehéz lenne a dolgunk. Mert azok az alfajok – az emberi nemet kivéve –, akiket a Therszebasz színe előtt pompázó hölgyek, delnői uralkodónők, vezérnők képviselnek, olyasfélék, hogy nincsenek köztük *csak megközelítőleg* esztétikusak, *épphogy* erotikusak, *félíg sem* szexepilisek (naná, hogy a tündék is ilyenek, de főfőként a milóiak, bár ők most, mint látszik, nincsenek Therszebasz király társaságában). Csúfak, rútak, ocsmányok vagy torzak, ráncos-redős-szikkadt mellű vénségesek pedig még említve sincsenek köreikben; egyszóval mindegyik szép, bájdús-formás idomzatú. Ráadásul e vezérnők és fejedelmők tökéletes fajuk, alfajuk, nemük reprezentánsai lévén, persze, hogy azok legkülönb példányai, így ilyen magas szépségszinten már szinte minden értelmét veszti a rangsorolás. Mégis születtek ranglisták. A Homérosz nyomán – ki a hüperboreioszoktól vette – Szókratész által megjegyzett, s Platón kezeivel lejegyzett besorolás szerint első Yesabel, kit követ Pentheszileia, a harmadik Herfiötr, aztán Hippolüthé s az ötödik Kalliszthó nimfa. A druidák, a dravidák és az akasha-krónika szerint (ezek, fiam, hogy jöttek ilyen szépen össze?) ugyancsak az ember Yesabel du Anaconde admirális, grófkisasszony és hercegné a szépség-éllovas, Herfiötr fővalkúr lohol a nyomában, a harmadik ezen a listán a hajszálla egyforma szépségűnek ítélt Hippolüthé és Pentheszileia amazon királynő, illetve királylány, és Kalliszthó főnői nimfa itt egy lépéssel előrébb, a negyedik helyre került. A rúnák és az eddák szerint Yesabel és Herfiötr megosztva viszi el a szépség-babért, Pentheszileiáé és Hippolüthéé az ezüstérem, de ezúttal sem túros a háta a közös lónak, helyesebben éremnek, Kalliszthóé a bronzfokozat. A *diplomáták* sorrendje alapján (akik soha sem *meztelenek és bolondok*) a győzedelmi koszorú négy hölgyet illet meg: Yesabelt, Pentheszileiát, Hippolüthét és Herfiötört, az ezüstfokozat ezennel Kalliszthóé. Az abszolút diplomátáknál viszont az öt vezető beosztású leányzó, Yesabel, Pentheszileia, Herfiötr, Hippolüthé, Kalliszthó együttesen osztozik az első helyen. S van egy egészen különös ki-a-legszebb-leltár, mely a lemúriai barbár, berber, bülbül vagy beriberi illetve a XX. század végi XXI. század eleji divatdiktátorok közeli pasu krónikákban maradt fenn, ahol a sorrend a következő: Kalliszthó, Pentheszileia, Hippolüthé,

Yesabel, Herfiötr. Akkor összesítünk, fiam, az első helyért jár öt pont, a másodikért négy, a harmadikért három, a negyedikért kettő, az ötödikért egy. Ha összeadjuk a fenn említett ranglisták alapján a nagyon szép hölgyek helyezésekért járó pontszámait, arra az eredményre jutunk, hogy 27 ponttal az ember Yesabel a legeslegszebb, 25 ponttal az amazon Pentheszileia rendkívül szép, 23 ponttal a valkűr Herfiötr feltűnően szép, 22 ponttal az amazon Hippolüthé felette igen szép és 20 ponttal a nimfa Kalliszthó nagyon szép. A listák közül meg a hüperboreiai hagyományban (Homérnak, Szókratnak és Plátónak köszönhetően) fennmaradt vitte el a babért, ugyanis az ottani sorrend egy az egyben megegyezik az összesített végső sorrenddel. Ez a tény különlegesen kedves szívemnek, fiam, itt Therszebasz csarnokában, ugyanis a thaorok a hüperboreioszok leszármazottainak tartják magokat. Amúgy a botor shegagok és xunghuk a lemúriaiakénak – talán szégyellik vagy nem is tudják, hogy ők tulajdonképpen eltorzult thaorok. Fiam, tulajdonképp úgy történt, hogy egy-két shegag az ősbibb időkben, akkor még háziállatként tartott xunghujaival elkódorgott és valahogy a fizikális loka legbosszantóbb bugyrába, a külső sötétségbe, az ezüstkor utáni földre vetődött, nos azoktól a kódoroktól származnak a lemúriaiak.

Eldölt, fiam, hát eldölt, hogy ki a legeslegszebb: bizony, egy a Centrumtól legmesszebbre távolodott, eredendő bűnös faj gyermeke – olyan, Istentől elrugaskodott nemzetsége, melynek sokszor külső ábrázatán is meglátszik a bűn rútsága, így van köztük szemre nem kívánatos és csúfságosan öreg is: egy ember lánya, Yesabel du Anaconde. Bár egyes asszony-példányaik oly káprázatosan szépek, hogy még a Salusban őshonos istenfiak is megkívánták őket, Yesabel szépsége egészen más okból oly ragyogó, de erről majd későbbben, fiam.

Az isteni zsűrőrök (Zeusz, Apollón, Héphaisztosz, Párisz, Botticelli, Odin, Baldr, Rubens, Indra, Ganésa, Rejtő Jenő, Macchiavelli, Mars, Merkúr és Odüsszeusz, hogy csak a leghíresebbeket soroljam) ítélete szemmel láthatólag a kicsit húsosabb, erősebb, nagyobb, egyben nőiesebb darabok bájjainak kedvezőn nyomta meg arany ceruzáját, mikor a pontszámokat vetette papiruszra. Ezzel magyarázható Herfiötr sok jó helyezése, Kallisztó gyengébb szereplése, ugyanis az ő alkata megveszekedetten hasonlít a XXI. század eleji némi túlzással anorexiás, tviggis szépségideálhoz – mielőtt nagyon megijednél fiam, gyorsan hozzáteszem, sokkalta mellesebb-combosabb kiadásban –, ezt tükrözi a pasu krónikákban fennmaradt ranglista. De ugye az arányosság pecsétgyűrűi vitték el a pálmát. Yesabel a vaskosabb fajta, túlhangsúlyozott nőiességgel (hatalmas mellek, telt kar, darázsderék, széles csípő, kerek far, hatalmas comb) és Pentheszileia, aki valamivel vékonyabb, nyúlánkabb, de cseppet sem magasabb, vállasabb, mindazonáltal mivel inasabb, deltásabbnak, atlétikusabbnak tűnik. (Jóval kisebb, de az amazon-átlagnál nagyobb, tehát cseppet sem elhanyagolható /azért az átlag amazon didkó sem piskóta, fiam / fognivaló inkább széltében terjedelmesebb, rugalmas, a bordák fennsíkjából szelíden kiemelkedő, de a bimbóknál kifejezetten felfelé ágáló, kíváncsatos mellek /mondhatnánk, ha Pentheszileiának a Melldomby előnév dukál, akkor Yesabelnek feltétlen az Emlőhegyi, / vékonyabb, ám kellő vastagságú karok, kevésbé széles csípő, mégis hatalmas, csodálatos, kerek fenék, hatalmas combok). Félreértés ne essék, Yesabel is nagyon-nagyon keménykötésű, csak a tekintet (légyen az emberé, asztrárendűé, éterrendűé, istené, bármiféle humáné) rögtön roppant nagy, gömbölyű emlőire, nádszál derekára és a csípő-farizom-combtól alkotta trimurti izgatató íveire vetül, mely férfit kanossá, asszonyt lesboszivá tesz, igen, a némbere fajtalanzkodó, buja boszi lesz (légyen az bármiféle humán; ember, asztrárendű, éterrendű vagy isten). Pentheszileia is igen-igen nőies, csak úszónősen ívelt válla, nyúlánk törzse, ami az első benyomást meghatározza, persze már ez is férfi s bikavadító (hát még férfifalloszfaló hátsófele, felebarátom, mely előlről nem is látszik), de an(n)ál-is inkább még fő-avagy hadisten lompot is (nem étkezési) keményítő, monstrum combjai elülső fele, fiam és felebarátom. Korántsem olyan tekintélyesek, mint Yesabel du Anaconde fél combja, csak többi, amúgy közel sem csenevész tagjához képest jó húsból-(izomból) lévő, de ne aggódj, drága fiam, emiatt tökéletes arányai nem szenvednek csorbát.

(3)

De nagyon elkalandoztunk a mi szépséges amazon királynőnkől, Hippolüthétől, aki nemrég szót kért és kapott a szólamfa(llosz) által, melyet úgy szorongat, mint a szűzlány a na mindjárt megmondom kicsodát, fiam, bár az előbb önkéntelen megmondtam, s ránk vár, hogy befejezzük külleme megrajzolását, hogy tisztán látható lehessen, s végre mérgét nyilvánosságra hozhassa.

Többek közt szépsége miatt lett királynő, mivel ő az egyik legszebb az egytől egyig szépasszony amazonok közt (persze egyik sem férjes, ez náluk így szokás). Ugyanis az amazonok aiononként nagy versengést, egyfajta *metalimpiát* rendeznek (mert ugye itt, a túlvilágon mégis csak közelb vannak a *metafizikumhoz*) a következő számokban: futás, pankráció, dárdahajítás, vívás, lézerlövészet, úrhajó-, illetve kocsihajítás, szerelmeskedés, hazaszeretet, istenekért való buzgólkodás, és nem utolsósorban szépségverseny. Azért hagynak ily nagy időt a metalimpiák közt, mert ennyi év alatt éri el három egymást követő nemzedék a középkorúságot (a földi hús évesnek megfelelő biológiai állapotot, ez náluk mágikus életkor, ilyenkor a legidősebb nemzedék megáll az amúgy is lassú öregedésben, és bevárja a soron következő két nemzedéket, majd együtt, egy ólomcsiga lassúságával vénülnek negyvenéves korukig, végül örökre negyvenévesek maradnak). Az egész nagy *hajcihő*, *felhajítás* pedig azért van, mert az összesített győztes, a bajnok lesz az elkövetkezendő aionban a királynő (a sok *haj* meg azért van, mert dús, sűrű és hosszú az a fejükön), ez az amazonoknál így szokás. Történetesen a legutóbbi metalimpián Hippolüthé és Pentheszileia is elérte a legmagasabb pontszámot, mivel két bajnok nem lehet, és két királynő sem, ősi amazonszokás szerint a vérségi szálak és a nénség döntöttek ... ejnye, fiam, hát az, hogy ki az idősebb. Ugyanis – a döntőnkök (az exkirálynők) szerencséjére – Hippolüthé és Pentheszileia testvérek, persze apjuk, Árész révén minden amazon testvér, de nékik az anyjuk is közös (*a párna nem*), így kompromisszumos megoldást hozhattak. A döntőnkök úgy döntöttek, hogy az idősebb lesz (Hippolüthé 27) a két bajnoki nővér közül először a királynő (ebben még nincs semmi különös). Addig a fiatalabb (Pentheszileia 25) hercegné, sőt királylány (na, itt kezd különösödni), s ha Hippolüthé mandátuma lejár a ciklus végén, vagy ne adja az Abszolútum, annak lejártá előtt történne véle valami csúfság (egy szépséggel, fiam?, kizárt dolog!) mindenféle verseny nélkül automatikusan Pentheszileiáé a trón. Normál esetben, ha két metalimpikon éri el a metalimpiai bajnokságot érő pontszámot, mivel nincs (test)vérségi szál köztük, az idősb féltestvér lesz a királynő, az azonos pontszámú félhúg pedig főhercegnő és fővezér, de nem öröklő automatikusan a királynői széket, a soron következő metalimpián újra meg kell küzdenie érte egyenlő esélyekkel, a többi amazonnal.

(4)

Ám megintcsak eltértünk szegény Hippolüthé külsíni leírásától; mint mondtunk volt, az amazon királynő, Hippolüthé magas, sudár és kedves arcú, mindent egybevéve tehát felette igen szép, bár valamivel alacsonyabb, mint húga, Pentheszileia, sőt, Herfiőtrnál is, pedig az amazon átlagmagasság egy pindurival nagyobb az amúgy igen szálás valkűrökénél. Haja világos, avagy dióbarna, vállig – tán egy kicsit alá is – érő, hullámos, kecses fülei mögé van rendezgetve, elől és a halántéknál homlokközépig vágva, amolyan frufrusra kialakítva. Teste az amazonokéra jellemzően különösen arányos; kerek, formás, előreálló, pentheszileiás fazonú mellek (csak a hugiénál egy kicsit nagyobbak, persze messze nem akkorák, mint a legeslegszebb féllábúé, vagy a valkűrök feltűnően szép vezéréé, vagy akár a szemrevaló xhinte nőstényeké). Karcsú derék, a hugiénál leheletnyit szélesebb csípő, ebből következőleg egymástól távolabb gyökeret verő comb; combfelső, combközép, combalsó (ezek nem vasútállomások, fiam, hanem a Szemérem domb felé zarándokoló kéz stációi a hatalmas Cubák avagy Cobák illetve Cubók fennsíkán). Így a combbelső nem érintkezik, nem dörgölőznek – mégha oly jelentősek is a hippolüthéi boncok, oly kegyetlenül komoly nagyságúak; szépek, csodálatosak

és erősek, mint Pentheszileiáé* – nem súrlódnak, miről szegény Herfiótr szokott néha panaszkodni, de erről majd később, fiam. És az amazonos-nagyságos, kerek, feszes, domború tompor. Fején, a homlokpánt helyén ékes királynői tiara pompázik. Varázslatos, nőiesen (szóval finoman, mértékkel) kigyúrt felsőtestét, mely abszolúte póré, a vállaktól az emlők gyökéig háromszög alakban, háromsoros, aranyozott bronz melldísz ékíti. Mellei is meztelenek, csak a bimbókat takarják valamiféle borotvaéles, apró pengékben végződő, virágsziromszerű aranyozott bronz díszítmények, még kockahasa is csupasz, ám onnantól, helyesebben deréktól, egyfajta szent és aranyra festett bőrszoknyácska veszi kezdetét, oly kurta, hogy még a felsőcomb is alig fedi. Dereán Hippolüthé híros öve feszül, benne aranyozott harci szekerce. Lábán lábszárközépig érő, aranszínű saru. Felkarján, könyökén, csuklóján veszélyes, karkötőbe épített, macskakörömszerűen kiölthető-(behúzható) fémtüske, ugyanilyen mechanikájú titkos fegyver jobb combközép táján a combperec, jobb térdén a térdvédő, bal bokáján a bokalánc. A felette igen szépséges Hippolüthé ezúttal teljességgel leíratott, előadhatja immár bosszankodásának okát; rögvest ki is adta dühét eképpen:

– A nagyságos királyi tanács elnézését kell kérnem előre is, ha elragadtatnám magamat, de csak a húgomért való hő aggodalom teszi, az emészt engemet, morzsolja nanoaionjaimat, felfoghatatlan betegségének kimenetele, egy szimpla, vacak merevítő bilincstől való fekélyesedés, aztán ágynak esés, ami ugye visszaesés, a mi szintünkön már nem szokás a betegség. És sajnos mátkája szörnyű szenvedése idején nagyságos vezérő fejedelmünk, vezérünk, Ekhersteszesz trónörökös, felséged fia, mint köztudott, Pentheszileia húgom jegyese, nem áttal védelmébe venni egy külső sötétségből szalajtott féllábú fruskát. Egy félkegyelműt, féleszűt, félkezűt, egy félszeg, félsóderos, felemás félnótást, egy fél... soroljam még, hogy hány fél mivel nem fél... idejönni, miután a külleme után nyilvánvaló, hogy a birodalmiak kémje, egy kiköpött milói. Fortélyos eroto-harcos lehetett, amíg nem hiányzott belőle annyi, bár minden látható páros szervéből egy megmaradt, meglehet, hogy őcsonkasága nyomoréksága ellenére is nagy hatással van a férfi nemre, köztudott, hogy a hős milóiak úgy öldökölnek a harctéren, hogy szexepiljük szirénénekével előbb elforgatják ellenfelük fejét, végül álnok módon kitekerik a nyakukat. Afféle butácska szexuális kihívókészülék, szexmasina, körömrészelő műnő, most ugyan nem reszel, mert félkarú lévén az meghaladja a szerény képességeit. Lélek, finomság és intellektus nélküli, leejtett porcelánnipp, megbögyösödött, kis gazdája által megtépázott barbibaba (az meg mi a nőstényördög, fiam?). Akárcsak a milói harci lotyók, olyan gyilkosan szép, mint azok, mégis, drága Ekhersteszesz parancsnokunk, leendő sógorom még dicsérgeti – miközben arája betegségben – alantas, fallokrata ösztönöket kiszolgáló maradék bájait. Na meg a nem hívott isten uraság is égbe magasztalja, ráadásul kapatosan, én ezek után kétségbe vonom, hogy isten, de ha az is, semmiképp sem olümposzi, csakis valami ellenisten lehet, egy aszúra, egy Loki. Ráadásul kétértelműségbe burkolózik, mikor felséged aggódva szegény Szili húgom hogyléte felől érdeklődik, és mindezt csak egyik, már megbocsásson, tiszteletre méltó Bombochi 'Z T'Gahang, legkevésbé agyas vezérünk látja át.

Ám most megtörtént, ami eddig még nem történt, Therszebasz király elkobozta nagy hirtelen Hippolüthétől a szólamfát, magyarán leállította, amíg nem késő.

– Leányom, valóban elragadott elragadtatottságod, megértjük, hogy nagyon aggódsz Pentheszileiánkért, hidd el, mi is rendkívül aggódunk – szólt a király – titkos, térdfeletti kórja, ami valóban tündérrendűnek nem lehetne, bizonyára orv és mesterséges eredetű, a daimóniai tudorok mesterkedése, de te, tündérrendű amazon, ha a dicső hölgyek királynője vagy is, felsőbb körökből való istent nem káromolhatsz, legyen az jó vagy úgymond rossz. Hogy a közülünk valókat sértegeted, üsse kő, megvédik majd magukat színünk előtt, a földi küldöttség vezetője is megkapja majd az utolsó szó jogát, hogy mindnyájunkat türelmesen végighallgatva előnkbe adhassa jövetelének okát, szándékait, hisz ezért vagyunk itt, de magasztos, ritka vendégünknek, Aszklépiosznak rögvest meg kell adnom a szót, szidalmaztatása okán, a te nevedben is bocsánatáért esdve.

Aszklépiosz pedig mindazóta, mióta nem említettett, felsőbbsségesen bazsalygott és bolygott, mert bár talpán szilárdan állott, ám olykor bokaízületben, saját tengelye környül komótosan, alig észrevehetően lusta félköröket, valami ellipszisformákat írá le.

– Ékszeres dobozka-leányka, törött, földi csöcsös korsó, véled nincs gond – folytatta Aszklépiosz ott, ahol abbahagyta, mint aki a királyi teremben jelenlévőkről, sőt a szájukból azóta elhangzottakról sem hajlandó tudomást venni csak Yesabel du Anaconde küldöttségvezető admirálisról, az ex-hercegnéről, a grófkisasszonyról, a myladyról, a félkarú bálványról –, nem véletlenül vagy te itt nálunk. Bizony, nem vagy te gyártmány, nem gyárt téged a forgás-gép-agy alapítvány emberipara Íliont bevező harci feladatra, nem vagy te múmilói nő, se milói műnő, nem vagy te démonikus tudósi önkénnyel kémcsőből petéztetett kémnő, valaminő autómatahari. Bizony a földön minden évszázadban egyszer születik egy Vénusz-hasonmás, az vagy te, bársonyos, rórórózsaszín csöcsöcsű cccica Vénusz fűlszemű hasonmása, az igazi Vénusz küldött ide tégedet. Én pedig nem vagyok olümposzi, nem vagyok egy egyszerű bolygón lakó istenecske, hanem egy egész csillagzat vagyok, Zeusz atya jutalmazott engem ezzel a földön tett, önfeláldozó orvosi szolgálataimért. Lányom, Hügieia pedig az egészség istennője, kedves, annyira nagyon formás, forma 1-es fenekű Hippolüthé, mint Pentheszileia, csak ő foghagymaseggűbb, a kofferod viszont neked nagyobb, nem haragszom rád, bár tudom, azzal, hogy téged hasonlítalak a hugicádhoz és nem fordítva, vérig sértelek. Fölösleges előadnod a nagy aggodalmas nővért roppant combú, kőkemény mellű, rasztafarú Hip-hip(popó)lüthém. Elhiszem, hogy nagyon szereted Pentheszileiát, a húgod, a szintúgy betoncombozatút, -seggűt és -kebelűt, de én azt hiszem, inkább a féltékenységgel munkál te benned, a mi még nálatok is babább, bombább, pengébb és betonabb tengernagyi, minden tagjában nagyságos földi Vénuszunk irányába.

Beszédjével párhuzamosan, azt alátámasztandó kezeivel hatalmas ciciket, sejhajt és combot kanyarított maga elé, azaz mutogatott, játszott el a nagyságos királyi tanács színe előtt, a nagybötűs NŐnek azon nagyságos részeit kiábrázolván, melyeknek valóban nagyságosnak köll lenniök, ha ugyan tényleg örök nő kíván vala lenni.

Hippolüthé elhúzott szájával és felhúzott orral visszavonult (csúnyán mondvá, fiam, elhúzott, hogy honnan vészem ezt a kifejezetet is), nem mert nyíltan szembeszállani Aszklépiossal és még Therszebaszsal is, ehhez még az ő erős (lelki)teste, azaz Kája és méltósága is kevés; de valamiféle istenítéletet kezdett érlelni, fontolóra venni abban a szép fejében, olyan párviadalt, hol az istent, ezt a bizonyosat, Aesculapot ítélik el.

– Node, ha már így megemléttettél – ragadta magához a szót Therszebasz király, mondanádólövegét atyáian a fűlszemű szépségnek, Yesabel du Anaconde admirálisnak, grófnőnek, néhai hercegnének, myladynek és földi Vénusznak célozva – ily kitüntetetten kétszer is a mi gyógyistenünk által, leányom, akkor itt a kitűnő alkalom, a kairosz, ugye, nagyságos királyi tanács. Végre meghallgathatunk téged is, a leghitelesebb forrást jöveteled okán, mert ha jól emlékszem, már mindenki előre kifejtette preconcepciózus véleményét pro és contra látogatással kapcsolatosan, mielőtt előadhattad volna mondanód, gyermekem, nem hagyánk szóhoz jutni, bár Boa lovag, a hősök hőse ezidáig udvariasan várakozott, nem szólott, csak a szemével beszélt.

– Közbe kell szólnom, felség, én hívtam ide ezt a szép és jó és hősi teremtet – vágott közbe hirtelen Boa lovag, ha egyáltalán ez közbevágásnak mondható, mert Therszebasz király mondanóját épp befejezte –, de ezt jól tudod, királyom, szinte az időtől fogva, mióta itt valék, egyfolytában közbenjárok előtted az én Yesabelemért, s egyetlen szerelmem, Yesabel du Anaconde admirális jövetelét ajánlom figyelmedbe, aki most, íme, itt van. Még a földről ered természetfeletti, sőt magasan a feletti vonzalmunk, bizony, már azon félhomályos esztendőkből is szerfelett éreztük egymást, úgymond közös lélekhatáron evezünk, lélekvesztőn ugye ... hümm, hümm, amikor bakfisként együtt élt a fekete herceggel, annak delejes lényétől elbűbájtoltatván, akit akkor még mindketten fehérnek, a tisztaság helytartójának láttunk, min-

ket a Numen még a világekorszakoknak előtte, a Kezdetben egymásnak rendelt, úgy hiszem. Bizony, amikor én még javában a jó és rossz között nádszálként hajladoztam, mert szép szeme néki sokkal előbb felnyitott, bár mentségemre szolgáljon, ördögi megtevesztésben tévelyegtem, csak hát hosszabb ideig, mint az én drágaságom. Ő, a nagyszerű Yesabel már akkor egy maroknyi csapattal, akár az élete árán is a Gonosz egyik földi fenséges követe, az imént említett fekete herceg (papíron szegény Yesabelem még most is hitvese), ki kell mondjam, de Floraga-Diablo túlereje ellen erején fölül hadakozott. Kinek én, mint mondtam is, egy ideig nem feltétlen híve, de szolgálja voltam, már akkor, amikor az én drága Anacode-om még az asszonya se volt, pontosan mondva egészen addig, amíg Szaffion herceg hű lovammal a halálán átugortatva magához nem ragadott Doxopoliszba, aztán a felülmúlhatatlan béke és erővel való feltöltekezés végtelen másodpercei után ideküldött harcolni Attalothért. Bevalom, én önző módon elsősorban szerelmünk miatt hívtam őt ide, hogy együtt lehessünk, de nem akartam ezt titkon tenni, hanem felséged előtt, nyilvánosan. Nem utolsósorban pedig felségednek és Attlothnak, a jó ügynek is bizton szolgálatára lehetne kiváló képességeivel, szent harcunk iránti elkötelezettségével. Ahogy engem bizalommal fogadott a tiszteletre méltó királyi tanács, fogadják őt is, aki nekem a legkedvesebb, jó szívvel. Mert meg kell mondjam, nagyon fájt, mintha engem bántottak volna, amikor oly kiválóságok, önfeláldozó hősök, mint Bombochi'Z T'Gahang a shegagok és xunghuk nagyfőnöke, vagy Hippolüthé, az amazonok királynője csúfságokkal, igaztalanságokkal illették az én szépséges Yesabel du Anaconde-omat, egyetlen szerelmemet.

– Felség – szolt Yesabel du Anaconde, már mondhatni, megszokott (legalábbis olvasóm már biztos megszokta a hosszú idő alatt) szexi, bűgő hangján, miközben rendkívül udvariasan szép főt és térdet hajtott, hogy mily bájosan tette fél lábbal és mankóval, miközben árvaságra jutott, társtalan, egyfi-egyecse-egyetlenke kacsója istápfogási tevékenységét még a szólamfa kötelező kézben tartása is nehezítette, az nem adható vissza szavakkal.

– Én elsősorban drága jó Gilbertem unszolására jöttem, hogy együtt lehessünk hosszabb ideig, ne csak oly morzsányi időig, elcsent pillanatokig, ami eddig adatott, hogy huzamosabban élvezhessük egymás szerelmét. Természetesen tudva kötelességemet s elhivatásomat harcolni fogok felséged és az én Gilbert de Boám oldalán az istentagadó felségárulók ellen, főleg, hogy álnok, apollói küllemű, hercegi ex-férjuram már teljes valójában is közjük állt, a táborukba szállt, de ennek igazán az én lovagom a megmondhatója.

Egyetlen, de nagy, nagyon kék, mandulaforma szemével bizakodón Boa lavagra, a hősök hősré tekintett, szent meggyőződésének – hogy Floraga a közelben van – megerősítésében reménykedve. Ám Gilbert de Boa lovag szemeit lesüté.

– El kell fognom a férjemet, és meggyőződése – még ha megfoghatatlan is –, hogy itt fogom elfoghatni, méghozzá az ellenség főhadiszállásán; a hajtóvadászatot maga Szaffion herceg, a létesülés örököse engedélyezte, sőt pártolta.

A közteslét eme legmagasztosabb nevének hallatára az udvari gyülekezet igencsak elhűle.

– Meg hát úgy vélem, itt, e bolygón, talán épp az ellen táborában fogom megtalálni túlvilági szöszi alteregóimat, akikről és leendő pálfordulásukról Szaffion herceg a szelíd és hatalmas, az egész megnyilvánulás örököse, illetve annak előtte Midhall, ama mennyei grand jövendölt nekem.

Hogy a kis (mint tudjuk, e jelző természetére nem vonatkozhatik, így csakis ifjú korának tudhatjuk bé) csonkabonka szépség a nagy Midhallt is személyesen esmérí, attól még inkább elkezdettek hüledezni.

– Uraim, mindezt onnan tudom oly bizonyosan, mert mindnyájunkat írnak, írnek, írnek, és én belelátok ez földi író velejébe.

E szavakból már semmit nem értett a tisztelt gyülekezet.

– Sokan frocliztak a dicső jenlévők közül a küllemem miatt. Arról, hogy kivételes vénuszi szépség vagyok, és hogy szerencsés nyomorék lettem, nem tehetek (nem szerencsétlen, mert

ha azt gondolnák, uraim és hölgyeim, akkor ütök, és párbaj, és kardcsattogás, meg minden), de az a méltatlan feltételezés, hogy az ellenség kémnője lennék, nagyon-nagyon fájt. Én... én... én lennék kém, ki a nehéz földi körülmények között, az elsőik között vettem fel a harcot Floraga sötét úrral, akit valaha szerettem, és még mindig a hitvesem. Nagyon köszönöm felségednek és a királyi tanács néhány tagjának és nem utolsósorban, hanem elsősorban Aszklépiosz isten uraságnak, hogy kiállottak mellettem, de kik rágalmaztak, azokra sem neheztelek, mert nyilván nem rosszindulatból, hanem tudatlanságból tették.

A fent említett mennyei dicsőségu nevek hallatára, kiket a szellemiek egyszerűen csak neveknek neveznek az erők, hatalmak, fennhatóságok, fejedelemségek, trónusok mellett, Yesabel eddigi királyi tanácsbéli ellenségei is melléje állottak, talán az egyetlen Hippolüthé királynőt kivéve.

Ám közben az a bizonyos Aesculap egyre gyorsabban kezde forgani bokai tengelyei körül, mintegy fölgyorsult kisbolygó vagy pályáját tévesztett dervis, ezzel a jelenséggel páralel egyre szélesebben vigyorgott és akadozva, nagy dadogások közepette, mégis fennkölt stílusban és állapotban rögtönzött himnikus költemények sorát zengte egyenesen Yesabel du Anaconde admirálishoz, volt Floraga hercegnéhez, grófkisasszonyhoz, myladyhez, az általa földi Vénusznak kinevezett leányasszonyhoz. A jelenlévők már-már arra kezdtek gyanakodni, hogy túl sok bolondgombát evett, neadj'isten ló, azaz Pégaszosz-nyálat ivott, esetleg nektár, avagy ambrószia-túladagolástól szenved, mert mi más árthatna egy ily hatalmas istennek. Az udvar egyhangúlag, de nagyon óvatosan, mert ugye istenségről van szó, aggodalmának adott hangot, mert ha így folytatja a nagyirgalmasságú Aszklépiosz, akkor foroghatnékjának szele netán az egész udvari seregletet elsőpri, királyostul, küldöttségstül és azt azért mégsem akarthatja. Erre Aszklépiosz igyekezett elviselhetővé enyhíteni pördületit, főleg a földi Vénuszért, ám látszott, hogy nem teljesen ura a helyzetnek, de hála az isteneknek, az udvari gyülekezet valahogy mégis a helyén maradhatott.

Hirtelen az egész termet egy öblös, ám ifjú és bohókás hang töltötte be, a szuperfonikus jelenséget szemmel látható történések is kísérték, a színen lévő minden likviditás (folyékonyság) borra változott és az összes személy egy pillanatra – hangsúlyozom, csak egy pillanatra – bakhánsnővé. A hang (*testet öltés leírása*) egyenesen Aszklépioszhoz szólt:

– Barátom, drága barátom, túl sokat nyakaltál nyakló nélkül az én drága nedűmből, a te nektárhoz szokott kényes torkod és agyvelőzeted nem bír el ennyit hülyeség nélkül, ne feledd, nagyon régóta nem vagy már halandó, jer szépen haza velem! (*Ekkor egy bang... Dionüszosz epifániája...*)

– Ó, d.drága D.dio, a dididi jó, a...a didi jó, persze a Di.dido is, csak nézz körül – próbált utalni az elázott Aesculap a jelenlevő hölgyek korántsem elhanyagolható szoptatószerveire. – Mert akinek itten kicsi, annak is igazából nagy, nem hagyhatom el ily hirtelen ezt az emlő-aranybányát, valóságos kebelcsoda-országot, ahol én vagyok az Alice, már csak a látvány is megéri...

Még meleg volt a kegyes Aszkléposz szájában a szó, amikor egy zaklatott orvosféle rohant be a terembe, olyannyira izgatott állapotban volt, hogy még a szólamfáról is felejtkezett, ugyanis annak birtoklása nélkül vette a bátorságot szólni, helyesebben, fiam, susmorogni-sugdolózni, mert ahogy nekibátorkodott volna a hangos beszédnek, meggondolta magát, és inkább a szépséges, duzzogó és irgalmas Hippolüthét félrevonta, és amannak kecses avagy kegyes fülbe sugalmazta mondandóját. Hippolüthé királynő, akinek öve van, az inspiráció (az iménti füllel hallható és kézzel fogható sugallat) eredményeképpen felsikoltott eképpen:

– Ha legalább csatában történt volna, de ilyen orv módon runita cselszövés-sel, démonita tudori ármánnyal, mily szörnyű gipszágyban párnák közt ilyesmi egy harcos amazonnak. Kísérteties a módzat, mint ahogy azzal a híres Vandával vagy ki a szösszel vagy szösszivel megesett...

– Ne csigázz minket Hippolüthé leányom, mi történt? Kérdezte egyként Therszebasz király és fia Ekhersteszesz trónörökös, ám a király hangján. Fiam, a fiú Ekhersteszesz csak meta-kommunikatív érdeklődött, atyja iránti tiszteletből hangszálai némák maradtak.

– Majdnem úgy fog kinézni szegény, mint ez a földi csonkabonka nyomorék, szép is lesz – nézett megvetően a legeslegszebb, de amputált Yesabelre.

– Miért bántasz Hippolüthé, nem esik jól, sőt kifejezetten fáj, hogyha egy pillanatra megfeledekeznek is, te rögtön emlékeztetsz állapotomra. Reagált Yesabel picikét felkapván az (agy)vizet.

– Az istenek áldjanak meg, Hippolüthé, beszélj már világosan! Mi történt? – így Therszebasz.

– Hát az történt, minden thaorok királya, Therszebasz, és seregek fejedelme, Ekhersteszesz trónörökös, hogy Pentheszileia húgomról lekapták a merevítő bilincset (csak a lábával együtt tudták eltávolítani), rögvest lábra kapott, most lábadozik a kórházban, úgymond gyakorol, ám... (gyönyörűséges nővérem nyomorék immár, féllábú).

– Mi itt a baj drága, nagyon szép Hippolüthé – lepődött meg Therszebasz király – hisz nagy örömhír, hogy lábra állt, miért sivalkodsز...

– Amit mondtam, megmondtam, Therszebasz, lám-lám, ugye, hogy lábra állt – vágott közbe tekintélyt parancsoló pátozzsal, szinte józanul Aszklépiosz. Ehelyütt történheték meg az a furcsaságos eset, hogy Hippolüthé királyné húga miatti nagy búsultában, ki bárcsak tündérrendű lévén, egy valóságos istenre támadta, még hozzá, mint várható is, Aesculapra ily hisztérikus fölkiáltással, te álistenség, de hányra, de hányra, és az öklét rázta feléje, és hatalmas combozatú, sok harcokban edzett lábát már emelte is a magosba, hogy az isteni Aszklépioszt nagy alapossággal föbe rúgná. Ekkor Abrakadabarsz hirtelen előállott, az orvosisten elé került, és botjával először Hippolüthé rúgásra felemelt lába combos részének hátsó felére (közvetlen hátsója alá) mért egy oly suhogósat, hogy az ottan pöffeszkedő mégoly hatalmas és feszes izomcsoport is belérengett. A királynő a merészségtől igencsak és annyira meghökkene, hogy a tiszteletreméltó, agg fővajákos ezt kihasználva, megpördülve botja másik végével bordás izomzatú, roppantul kisportolt hasára szóhatott egy nagyot, arra, melyet eddig soha nem érhetett ütés. A haragvó amazon királynő a fájdalomtól meggörnyedett, aztán Abrakadabarsz az akcióra feltéve a pontot, Hippolüthé nagyon csinos koponyájára sújtott, a szépséges főamazonnak fölocsúdni sem volt ideje csak arra, annak ellenére, hogy asztráltestű, hogy ájultan essen össze. Tette ezt pedig Abrakadabarsz a szent város, Attaloth királya, népe és segítői, és természetesen Hippolüthé érdekében, nehogy Aszklépiosz isten megvonja kegyelmét, minek következtében esetleg az olümposziak kegyelme is elpártolhatnék tőlük. Amúgy jobb a szegény megzavarodott amazon királynőnek is, ha őt egy asztrállakai asztrálrendű vénséges mágus Gandalfként (ki a manó is az? fiam) veri meg botjával tüstént, mint ha egy égilakó isten leckéztetné meg esetleg később, akik köztudottan nem vernek bottal. Mindeközben mind a jelenlévők azt mondták fennhangon, hogy húúú, meg hááá. Míg Aszklépiosz bazzsalygott és bazzsalygott, és csak ennyit mondott:

– Szegény, szegény, makrancos, nagyon szép Hippolüthém – majd Dionüszoszszal kart karba öltve ellillantak, mint a *korán baló mosónőnek levegőváltozást jelentő* (kara)gőz.

– Akkor itt az ideje, drága fiam, főpapom, főmágusom, hű csatlósaim, segítőim és vendégeim, hogy bezárjam tanácskozásunkat – szólt a király.

– Átadjuk egymásnak a szerelmeseket, látom, ti is már nagyon epekedtek egymásra, Gilbert fiam, a te szépséges csonkaságos Yesabeleddel, hogy végre kettesben lehessetek; na meg édes fiam, Ekhersteszesz, te is nagyon látogatnád lábadozón gyakorló mátkádat, Pentheszileiát, azért én majd később teszem látogatásomat önára, pedig hogy vágyom már ötet állva láthatni, de turbékoljatok csak először magatokban. Ezt a kedves, buzgó nővért – utalt a király Hippolüthéra – meg fektessétek lábadozó húga mellé, hadd eszméljen mellette fel, rokoni közegben, nagy sokk ám az ilyesféle ájulat olyan lénynek, ki még az aluvás öntudatlanságát sem tapasztalta meg.

Hidnas Nar – Mészáros István

Star Trek – Szütygy

A gyengélkedőn

A főorvos szeme előtt szépen lassan megjelent a kabinja fala. A látképbe bekúszott még az éjjeliszekrénye, az ágya egy darabja, valamint sok egyéb dolog is. Kicsivel ez után Ubul Samuel Smith kénytelen volt elismerni, hogy felébredt.

„Már megint egy nap” – gondolta heves ellenérzések közepette. Sokszor érezte úgy, hogy semmi szükség rá valójában ezen a hajón. Bár ezek után általában hálát adott, hogy ilyen jól megússzák a dolgok többségét.

Elvánszorgott a gyengélkedőig, miután a szokásos reggeli dolgokkal végzett. A kabinja, az étkező, a turbólift és végül a gyengélkedő ajtaja mintha kicsit nyugösebben sziszegett volna, mikor utat engedett neki. Persze nem így volt, de az érzés nagy úr!

Mikor végre a munkahelye bejáratán is túl volt, kicsit felderült. Mint mindig, ha egy rendes orvosi szobát látott. Bevillant az emlékei közül valami: az indulás előtti pillanatok. Mikor Speed kapitány leküldte őt, hogy ellenőrizze, minden OK-e. És az volt, csakúgy, mint most. És mint akkor, most is pödört egyet a bajsza, majd beljebb hatolt a birodalmába. Át egy nyíláson, be az irodájába. A jelenlevő nővérek legközelebb köszönt neki, az eddigi legrangosabb ember pedig átadta a helyét az érkező Smithnek. Ő beült a székébe, és jobb ötlete nem lévén beizzította a számítógépét az asztalon. „Mi újság a világban?” tette fel magának a kérdést Ubul, és a Flotta legfrissebb orvosi híreit kezdte böngészni.

Mikor végre valami érdekeset is talált, egyszerre beviharzott a Szütygy másik „reménytelen esete”, Matthias Cochran.

- Hé, USS! Gyere, gyere, siess már!
- Neked is jó reggelt, Matt! Mi olyan sürgős?!
- Ne akadékoskodj, gyere már! – ezzel a gépész már rohant is kifelé.

Ubul pedig követte, valami nagy marhaságot sejtett e mögött. Hajlamosak voltak ők ketten a többiek kárára mókázni, és ez most sem ígérkezett kíméletesebbnek. Hogy ezúttal ki volt a célpont, még csak Matt tudta. De hogy minek kellett a barátja testi épségét is kockáztatnia, az rejtély. Miért nem elég neki, ha magát vereti szét?

A legénységi szállások felé vették az irányt. Kisvártatva egy a legtöbb részletében a többivel tökéletesen megegyező ajtóhoz értek.

– Gyorsan bújjunk el! – adta ki a feltehetőleg igen hasznos parancsot a gépész, ám erre már nem volt idejük. A kabinból, nem meglepő módon G-Tank lépett elő. Azért nem volt meglepő, mert a kabin az övé volt. Ahogy kinyílt az ajtó, kékes csillogás jelent meg a folyosón, rögtön az ajtó előtt, sejtetve, hogy négy másodperc múlva valami meg fog ott jelenni. A klingon kormányos kilépett. Meglátta a két bajkeverőt. Szinapszisain végigfutott egy sötét

gondolat, név szerint az, hogy: „Ha ma felbosszantanak, kitekerem a nyakukat!” Épp elég volt neki, hogy lefekvés előtt a holofedélzeten beleesett egy tóba edzés közben. Épp egy függőhídon küzdött egy romulán „harcossal”, de az aljas módon utolsó erejéből elvágta a híd tartóköteleit. G'Tank utálta a vizet, mint minden klingon általában. Minek tisztálkodni?! Ez volt a felfogás ott „klingoniában”. Szóval görcsös fejében ezzel a magvas gondolattal előmászott barlangjából.

Cochran rájött, hogy nem biztos, hogy a legjobb ötlet volt, ami már-már kiviteleződött, de most már késő. Smith pedig próbált a lehető legkisebbnek és legjelentéktelenebbnek tűnni barátja mellett, ugyanis sejtette, hogy a kitolás célpontja éppen feljűk halad, a kitolás pedig pillanatokon belül bekövetkezik, minek egyenes következményeként nem biztonságos a közelben tartózkodni.

Mindezen meglátások helyesnek bizonyultak. Pár másodperc múlva pedig a három jelenlevő 66,666666666666%-a úgy gondolta, jobb lett volna, ha fel sem kelnek ma. A maradék 33,333333333333% pedig éppen a klingon szitkok válogatásával volt elfoglalva.

A transzportáció befejeződött ugyanis, és a még álmos G'Tank feje fölött materializálódott megközelítőleg sok liter H₂O. És bár a világűr végtelenjét járták éppen, a mesterséges gravitáció áldásos tevékenységének hála az egész a nyakába zúdult.

– Fagi'kh cha Va'gha p'taQ terrannu! Ka-pokh lo-tokh argloch'ii d'hu! Be'Qukh!

Az univerzális fordító vagy nem ismerte ezeket a szavakat, vagy pedig jobbnak látta elhallgatni a rémült emberek előtt. Tény mindenesetre, hogy a két jómadár valahogy sejtette, hogy a szózuhatag nem a „Jó reggelt, uraim!” klingon megfelelője volt.

A főorvos szeme előtt szépen lassan megjelent a kabinja fala. Legalábbis azt hitte. A látképbe bekúszott még egy éjjeliszekrény-szerűség, az ágya egy darabja, valamint sok egyéb dolog is. Kicsivel ezután Ubul Samuel Smith kénytelen volt elismerni, hogy felébredt.

„Már megint egy nap.” – gondolta heves ellenérzések közepette. Ám ezúttal nem kelt fel. Minden létező végtagja sajgott a fájdalomtól. „Hol vagyok?” – kérdezte magától. És bár a nyaka nem bizonyult a legmozgathatóbbnak, mégis megfordította a fejét. Amit látott, emlékeztette valamire... Bár nem sokszor szokta nézni a plafont. Aztán tovább haladt, és sok-sok műszert látott maga körül. És akkor tudatosult benne: „Ez a gyengélkedő!”

A feje elérte a rendelkezésre álló másik véghelyzetet, a látóidegek pedig továbbították az agynak a főgépész eszméletlen testéről visszapattanó fotonok keltette ingereket.

Az emlékezés hirtelen hatalmába kerítette Smith-t. „Mekkora egy állat ez a klingon! Képes egy ilyen ártatlan tréfáért ekkora hűhót csapni!”

Két hét múlva a két barát még mindig bicegő járással betántorgott a bárba, és rendeltek egy-egy sört.

Hidnas Nar, aki már megint inkább Linkwea, köszönhetően az időnek... a kilencedik Nar gazdatest, vagyis hát a tizedik.

„A test, ha el is enyész...” Csil „Elenyészett.” Linkwea

Alexis Bramhook

Karma

Vajon képes vagy-e ragyogóbbá tenni a világot, vagy egyszerűen beborítani azzal a fénnel, amely belőled árad? Vajon képes vagy-e embereket elkápráztatni a tudásoddal és háborúkat nyerni a bölcsességeddel úgy, ahogy egykoron egy hatalmas hős tette, kiről a mai napig ódák zengnek? Hősköltemények... igazak..., de elvesztek. Csak a legbátrabbak és legelszántabbak tekinthetik meg a krónikát, melyet vérrel írtak. S most szóljon az utolsó novella a hősről, aki látott, de vakságba zárták.

A rab

Már elmúltam harminc éves, mire megismertem az igaz szerelmet, de nem úgy, ahogy egy átlagos ember gondol rá. Hisz mi az igaz szerelem? Két személy egymás iránt tanúsított érzései? Nem, akik ezt hiszik, nagyot tévednek. Na de ne szaladjunk ennyire a dolgok elejébe.

Azon a reggelen madárcsicsergésre ébredtem, s a nap sugarai melegen simogatták az arcomat. Mosolyogva keltem ki kényelmetlen vaságyamból, és néztem körül a barátságtalan, szürke kőfalak között. Ilyen szép időben legszívesebben kitörtem volna erről a helyről, de ezt nem tehettem meg – más dolgom volt. Egy várban éltem, az ott élő rabokat láttam el élelemmel és vigyáztam rájuk. Persze mindennap legalább négy órát a szabadban tölthettem, a saját belátásom szerint. Ha kedvem és időm engedte, no meg az időjárás is jóra fordult, általában kiválasztottam egy gyönyörű zöldellő dombot, és azon süttettem a hasam. Előfordult, hogy rövid sétára indultam a közeli erdőbe.

A várat hátulról egy széles folyó, két oldalról láp védte az esetleges támadásoktól. Csak a dombok felől lehetett biztonságosan megközelíteni.

Itt három törvény létezett: Szolgáld a királyt. Szolgáld a hazád. Vedd a királyt, s vele együtt a hazádat is. Ezt nevelték belém, amióta megszülettem, és úgy gondolom, hogy ezeket tökéletesen teljesítettem is. Soha nem tagadtam meg királyom vagy feljebbvalóim parancsait. Mindig tettem, amit tennem kellett.

Megmosakodtam a szobám végében lévő tálban, s ettől kicsit fölfrissültem. Kitekintettem az ablakon, és végignézttem a gyönyörű tájon. A távolban vadlovak szaladtak. Tetőzve a látványt, a türkizkék és felhőtlen égen egyetlen sas körözött. Teljesen földeltem, máris megváltozott a kedvem, s jobban indult a délelőttöm.

Fölöltöttem magamra egyszerű vászon és bőrlöltözetemet, majd kiléptem a folyosóra. Rövidebb egyenes szakasz után, egy balra lévő ajtón keresztül a sötétbe vezető lépcsőhöz érkeztem, amelynek végét nem láthattam, mert a sötétbe veszett. Már számtalanszor lementem rajta.

Odalent csak a fáklyák biztosítottak némi halovány fényt, és a hangulat is elég nyomasztóan hatott rám. Valószínűleg a különböző szagok, az elviselhetetlennek tűnő bűzök miatt. Ehhez az ott töltött idő alatt sajnos nem tudtam hozzászokni. Lépteim zajára hangos óbégatás hallatszott ki az első cellából, majd fokozatosan végighaladt az egész börtönön. – *Mint a kutyák. Ha az egyik rákezd, a többi folytatja* – gondoltam.

Az asztalomat közvetlenül az ajtó elé helyezték el, mögötte egy székkal. A sarokba már odadobálták az aznapi reggelit: száraz kenyeret. A másfélhetes kenyerek mellett vízzel töltött öreg hordó állt. A másik sarokban rozsdás és mocskos vasedények sorakoztak, ugyanolyan vasporakkal vegyítve. Ezekben a tárgyakban kellett nap mint nap kihordanom az ételt. Most csak a poharakat használtam. Hatba vizet mertem, majd ugyanennyi kenyeret készítettem mellé.

Jött az első cella – mindegyik cellát három oldalról fal övezte, s csak az elejére építettek rácsokat –, amiben egy rabló lakott. A király katonáinak négy évbe is beletelt, mire el tudták kapni. Igazából mindegyik „vendég” csak átmenetileg élvezte a szeretetünket, pontosan addig, amíg ki nem mondták felette a halálos ítéletet, avagy szabadon nem engedték. Bár ez utóbbi, tizenhat éves munkám során, még csak kétszer fordult elő.

Pár perc leforgása alatt elvégeztem a feladatomat. Egyik rab sem hagyott bennem különösebben mély nyomokat. Kerültek ide olyanok, akikkel néha váltottam pár szót, de ennél szorosabb ismeretséget senkivel nem kötöttem. Egyformán néztem az összesre: tolvajok, gyilkosok, bűnözők... Bevallom – bár úgy tudom, hogy ez teljesen természetes dolog –, sokszor undorodtam tőlük. Valaki akár másfél hónapig is itt tartózkodott, s közben nem fürdött, nem mosakodott, a belőle áradó bűz szinte elviselhetetlen volt.

Leültem az asztalom mögé, és szunyókáltam egy kicsit. Hogy gyorsabban teljék az idő, malmoztam az ujjaimmal, néha fölálltam, és sétáltam a cellák között. Szerettem sakkozni, sokszor játszottam saját magammal, mivel mással nem adódott lehetőségem, és nem is akartam, hogy adódjék. Őszintén szólva halálosan unalmas volt, amit csináltam. Rengetegszer elméláztam azon, hogy ha én nem ülnék ott, akkor ugyan hogy lennének képesek elszökni a foglyok? Bár nem mindig helyeseltem feladataimat, sohasem panaszkodtam. Úgy is mondhatjuk: betartottam a törvényeket.

Déltájban „friss húst” hoztak. Ezt, a lépcső felől érkező trappolásokból állapítottam meg. Ide csak akkor szoktak lejönni, ha hoznak valakit, vagy visznek kivégzésre.

Bár nehezen vallom be, mintha éreztem volna valamit, de sajnos nem tudnám elmondani, hogy mit. Félelmet? Izgalmat? Örömet? Talán ezt a hármat egyszerre? Fogalmam sincs. Három alak jelent meg az ajtóban: két őr és a fogoly, akinek arcát zsákkal takarták el, s kezét, lábát lánc tartotta fogva. A látványtól az égig szökött a szemöldököm, ilyenel, még nem találkoztam azelőtt. – *Mit tehetett ez a szörnyeteg?*

– A király parancsára a zárkába hoztuk – szólalt meg a tőlem balra álló, visszahozva ezzel a valóságba.

Ismét meglepődtem. Ha lehetséges, jobban, mint az előbb.

– A zárkába? – kérdeztem vissza.

A tőlem jobbra álló bólintott. Észrevettem az arcán átsuhanó félelmet, és hogy legszívesebben elfutna. A feszültség annyira érezhetően terjedt szét a levegőben – egy pissenés sem hallatszott –, hogy azon csodálkoztam, miért nem látok szikrázó kis villámokat.

– Lehetőleg gyorsan! – mondta.

Ahogy említettem már az előbb, ez a börtön cellákból állt. Az előző uralkodó viszont, úgy száz évvel ezelőtt, építtetett a pince végébe egy zárkát, melynek elejére nem rácsokat raktak, hanem egy arasznyi vastag vasajtót. Belülről nem lehetett nagyobb holmi patkányluknál, éppen elfért benne az ember. De a legrosszabb, hogy mind a három falból és az ajtó belső részéből szögek álltak ki. Szóval, még rendesen aludni sem lehetett, mert ha bármerre eldől-tél, menten fölnyársaltak a hatalmas szögek. Szerény véleményem szerint itt három napnál

kizárt dolog tovább bírni. Bár ezt nem tudom semmivel alátámasztani, mert eddig még soha senkit nem zártak be ide.

A fiókból előkotortam a kulcsot, és megkértem, hogy kövessenek. A folyosó végére vezettem őket. Kinyitottam az ajtót, amelynek zsanérjai hangosan fölnyikordultak.

Az egyik őr kihúzta kardját a hüvelyéből, a másik belökte a zárkába a foglyot. Leszedte a láncait, s úgy vette le a fejéről a bőrzacskót, hogy nem láthattam egyetlen apró részletet sem. Végezetül gyorsan kihátrált a folyósóra, és gyorsan becsapta a vasajtót. Eltolta a reteszt, majd hatalmas sóhajtás szakadt ki mindkettőjükből.

Egészen az ajtóig kísértem az őroket. Ott még megálltunk egy pár pillanatig beszélni az új fejleményekről.

– Tudjátok, mit tett ez a rab? – kérdeztem.

Az válaszolt, aki eloldozta a foglyot.

– Nem, és a király megtiltotta, hogy bármilyen kérdésre válaszoljunk.

Csak bólintottam, utána erélyesen hátat fordítottam, és visszaültem a helyemre. Egy darabig még gondolkoztam ezen a különleges helyzeten, aztán elmentem ebédelni.

Sakk

Elég érdekesen hangzik majd, amit mondani fogok, de higgyétek el, így történt. Több napig „figyeltem” eme különleges rabot, és a következőket tapasztaltam:

Ugyebár zacskót húztak a fejére, ezért nem láthattam az arcát, de a külsejéből megítélve, éveinek számát húsz és harminc közé tettem. Arra számítottam, hogy a király már aznap délután meghozza döntését, amikor lehozták ide... de nem. Azt hittem, ahogy becsúsztatom az ételt a zárkába, majd könyörögni fog, hogy engedjem el... de nem. Úgy gondoltam, a harmadik éjszaka után nyöszörögni fog, vagy legalább megszólal... de nem. Egyetlen árva nyikkanást sem adott ki magából. De ez még nem minden.

Nem evett és nem ivott semmit. Az ételt és italt mindig érintetlenül visszatolta. Nem értettem semmit; nem létezhet olyan ember, aki eddig kibírja. Legtöbbször a székemben ültem, és ezen töprengtem, miközben szememet egy pillanatra sem vettem le a zárka ajtajáról. Mintha vonzott volna az a zárka, hogy rohanjak oda, és tárjam föl. A kíváncsiság késhegyként bökögte az oldalamat.

A hetedik nap délutánján éppen az ebédjét vittem a különleges vendégünknek. Betoltam a szinte nyers és túlsózott húst az ajtó alatt, s rögtön utána a vizet is. Visszatartottam a lélegzetem, és fületem a kemény vasra tettem. Vártam, hátha meghallok valami csámcsogó, vagy kortyoló hangot... de semmi. Egy kis idő múlva, a hús és a víz érintetlenül visszacsúszott. Nem értem be ezzel, fejemet továbbra sem húztam el.

– Pontosan mire vagy kíváncsi? – érkezett a hang az ajtó mögül.

Ijedtemben hátratántorodtam, és megbotlottam a vizespohárban. Homlokomon izzadság gyöngyözött, és úgy éreztem, mintha itt lent több mint negyven fok lenne. Görcsbe rándult a gyomrom. Szívemet a torkomban éreztem.

– Megijedtél? – kérdezte a rab, némi huncutsággal a hangjában.

– Nem! – válaszoltam mogorván, vagy legalábbis próbáltam, hangszínemen még érezhető volt a meglepettség. – És nem tudom, miért gondolsz, hogy bármire is kíváncsi vagyok, ami veled kapcsolatos.

Hangos nevetés tört ki a foglyból.

– Ugyan már, kit akarsz becsapni? – tette föl a kérdést barátságosan. – Amióta megérkeztem, engem figyelsz, és próbálsz kitalálni, hogy miképp bírom evés és alvás nélkül ennyi ideig. Az előbb még hallgatóztál is...

Elakadt a lélegzetem, szám lassan kinyílt, s állam lefelé indult.

– Sokkal értelmesebbnek látszol, ha becsukod a szád – mondta.

Kezdttem igazán megijedni. Valami lyukat kerestem az ajtón. Nyújtogattam a nyakam, hátha megláthatom, de ügyeltem arra, hogy még véletlenül se menjek közelebb.

– Az előző király remekül megépíttette ezt a zárkát, és az ajtó alatti résen kívül egyetlen hely sincs, ahol ki lehetne tekinteni. Keresésed hiábavaló.

Eddig bírtam a megpróbáltatásokat. Sarkon fordultam, és elrohantam. Az elől lévő rabok furcsán néztek utánam, de nem törődtem velük, csak ki akartam jutni a pincéből, ki a várból, és meg akartam pillantani a napot. Útközben föllöktem egy cseléd lányt, nem maradt erőm fölsegíteni, botladozva haladtam tovább. A friss levegőre az egyik alagútrendszeren jutottam ki, mivel a kaput – csak miattam – nem nyitották volna ki.

A nap erőteljesen sütötte a tájat. Térden kúszva másztam a zöld fűben, a virágok illata túl erősnek bizonyult, tudom nem tudta befogadni. Mintha csak füstöt szívtam volna be, köhögőgörcsöt kaptam. Tehetetlenül fulladoztam.

Lassan enyhült a görcs, ekkor viszont gyomrom eresztette el magát, öklendezve kihánytam az aznapi ebédemet a földre.

Sötétség borult az elmémre, eszméletemet elvesztve hulltam a porba.

A nap már elhagyta a horizontot, mikor fölbredtem. A fejem hasogatott, a gyomrom kavargott és fájt levegőt venni, majdnem olyan volt, mintha másnapos lennék. Összeszedtem a gondolataimat, és rájöttem, itt az ideje, hogy vacsorát adjak a foglyoknak.

Erőtllenül tértem vissza a várba, s még erőtlenebbül mentem le a börtönbe. Remegő kézzel osztottam ki a vacsorát. Közben két bűnözőre kimondták a halálos ítéletet, így már csak négyen maradtak a cellákban. Inkább az asztalomon rendezgettem a sakkbábuimat, mint-hogy a zárka felé tekintsek. – *Tudod, hogy ki kell vinned neki is az ételt... még ha nem is eszi meg.*

Nagy nehezen végül, de a zárkához is elvittem a kenyeret és vizet. Becsúsztatam az ajtó alatt, hátráltam egy lépést, és vártam. A vacsora érintetlenül visszacsúszott.

– Nem unod még ezt? – kérdezte.

– Ez a kötelességem – jelentettem ki ingerülten.

Kisebb csönd következett.

– Jól van, te tudod. Nincs kedved egyet sakkozni?

Hangosan fölnevettem.

– Vicces vagy, de nem fogom kinyitni az ajtót, ha erre gondolsz. Ne haragudj, de ez egy nagyon ócska és szálnalmas trükk volt – mondandóm után bosszúszomjasan hahotáztam.

Valaki megpöckölte a fületem hátulról, nevetésem a torkomon akadt, majd szélsébesen fordultam hátra, de legnagyobb meglepetésemre nem találtam ott senkit.

– Legközelebb az orrod jön, ha szemtelen leszel – mondta a rab, hangjában nyoma sem volt a jókedvnek. – Én úgy akartam sakkozni, hogy idehozod a táblát, fölállítod a bábukat mindkettőnknek, és én mondom, hogy hova lépj nekem – kis szünetet tartott. – Mit szólsz?

Legszívesebben megint nevettem volna, ilyenről még nem hallottam, úgy játszani, hogy közben nem látod a táblát... lehetetlenség. De addigra már elég olyan dolgot tapasztaltam, amiről azt hittem, hogy nem történhet meg, így hát belementem.

– Legyen hát. Kérek egy percet!

Visszaszaladtam az asztalomhoz, és elhoztam a sakkasztalát a bábukkal együtt. Leraktam a földre, utána pedig fölállítottam a figurákat.

– Ki kezdi? – kérdeztem.

– Te.

– Mondjam, hogy hova lépek, igaz? – Igazából csak figyelemelterelésnek szántam ezt a kérdést, de olyan választ kaptam rá, ami teljesen mellbe vágott.

– Nem szükséges, de ahogy gondold – s ezzel elkezdődött a játszma.

A játék nem tartott tovább tíz percnél, és be kell vallanom, hogy életem leggyorsabb és legnagyobb vereségét kaptam. Az a nap akkorra már teljesen elfárasztott; a sok hihetetlen dolgot és a vereséget nehéz volt földolgozni. Ahhoz túlságosan is ki volt számítva, hogy véletlenül nyerje meg, arról nem is beszélve, hogy kíméletlenül sakk-mattot adott. A fejem még jobban hasogatott, mint mikor fölébredtem, az az ember az ajtó mögött szinte mindent összekavart bennem. Nem nyugodtam bele egykönnyen a vereségbe.

Az elkövetkező napokban nagyon sokat sakkoztunk... rengeteget. Egy délután akár tíz játszmát is lejátszottunk, de sohasem sikerült megvernem. Folyton egy lépéssel előrébb járt, mint én, és amikor már úgy tűnt, hogy sikerül sarokba szorítanom: meglépett.

Észre sem vettem, hogy közben egész jól összebarátkoztunk. A hatodik nap végén föladtam az örökös próbálkozást, és fölajánlottam, hogy inkább foglalkozunk valami mással. Azt felelte:

– Jó, akkor beszéljessünk.

Tudás és bölcsesség

Bár egész jóba lettem ezzel a különös teremtéssel, nem túl sok dologról esett szó közöttünk. Nem tudtam se a nevét, se azt, hogy miért került ide. Éreztem, hogy nem halogathatom tovább ezeket a kérdéseket. Persze azóta változtak a dolgok: már nem vittem neki se reggelit, se ebédet, se vacsorát. Nem lepődtem meg, hogy előre köszönt nekem, amikor közeledtem felé. Megkértem, hogy magyarázza el a dolgokat.

– Lassan három hete vagy itt – kezdtem. – Az én nevem Mátyás. Szeretném tudni a tiédet is.

– A név talán a legjelentéktelenebb dolog a világon. Ebben az esetben teljesen fölösleges tudnod, hogy hogy hívnak – válaszolta.

Nem ellenkeztem. Ha nem akarja, úgysem fogja elárulni a nevét.

– Pontosan miért kerültél ide? – kérdeztem.

– Mert túl sokat tudok, ahogy azt már te is tapasztaltad. Az erdő másik végében éltem, s ott gyógyítottam az embereket kristályokkal, gyógyfűvekkel és energiával. A királynak ez nem tetszett, így értem küldte a katonáit, és lecsukatt. Pontosan hatvanöten jöttek értem, mert azt hitték, hogy ellen fogok állni.

– Nem értem, nem táplálkozol, nem alszol, mégis még mindig életben vagy. Hihetném azt is akár, hogy valami démonféleség vagy.

– Hihetnéd..., de mégsem teszed. Elkezdem, de jól figyelj, mert csak egyszer mondom el.

– Figyelek. – Annyira kíváncsi voltam, hogy még a levegőt is visszatartottam.

– Birtokomban van a legnagyobb hatalom a világon – úgy mondta ezt, mintha a világ legtermészetesebb dolga lett volna.

– És mi az?

– A tudás és a bölcsesség. Hidd el, hogy minél többet tudsz, annál nagyobb hatalomra fogsz szert tenni. A bölcsességeddel pedig több ezer embert vagy képes ámulatba ejteni s lenyűgözni.

Elgondolkodtató volt, amit mondott.

– Értem, amit mondasz, csak azt nem értem, hogy akkor mit keresel itt. Ha akkora a tudásod és a bölcsességed, miért nem vagy képes elszökni? – próbáltam fogást találni az elméletén.

– Ki mondta, hogy nem tudok? – hangjában érződött, hogy mosolyog. – Egyszerűen végig kell járnom ezt az utat, és kész.

– És...

– Várj! – szakított félbe. – Örök jönnek le ide, hogy ellenőrizzenek. Menj, és ülj le a helyedre! Mára ennyi elég volt.

Úgy tettem, ahogy utasított rá. Körülbelül egy perccel azután, hogy leültem az asztalom mögé, már hallottam a lépcső felől érkező léptekeket. Föltettem az asztalra a lábam, és úgy tettem, mintha aludnék. A csel bevált, az örök egy kis idő múlva elhagyták a helyiséget.

Végezetül a szobámba mentem, és tényleg lefeküdtem aludni.

Másnap szörnyű gyomorfájással ébredtem. Elkaphattam valami hasmenéssel járó betegséget, mert az első dologom az volt, hogy az árnyékszékre szaladtam. A legrosszabb, hogy hányinger is kerületgett, és a lázam is fölment. Nem éreztem jól magam, sőt, nagyon pocskékul indult a napom.

Émelyegve tántorogtam le a börtönbe, ez idő alatt elszállt a maradék erőm is, mintha valami ismeretlen démon kiszívta volna belőlem. Hanyagul dobáltam oda a raboknak az ételt, figyelmetlenségemet hangos morajlások követték, de nem törődtem velük. A zárkához siettem, s kétszer erősen megütöttem az ajtót.

– Ébren vagy? – kérdeztem. Aztán rögtön meg is bántam, hogy is lehetne ebben a halál-zárkában aludni.

Ennek ellenére kérdésemre nyugodt és csendes válasz jött.

– Igen.

Számos gondolat kavargott a fejemben, a hasam elviselhetetlenül kavargott és szúrt, nem tudtam annyi erőt összegyűjteni, hogy kinyögjek egy mondatot. Problémám hamar megoldódott.

– Érzem, hogy nem vagy jól – mondta a rab. – Várj, megvizsgálak.

Különös érzés lett rajtam úrrá, olyan volt, mintha kezek matatnának bennem – még rosszabbul lettem.

– Mi a fészkes fenét művelsz velem? – értetlenkedtem.

– Csúnyán elrontottad valamivel a gyomrodat, olyannyira, hogy még lázad is van – állapította meg.

– Remek – kezdtem –, erre én is rájöttem. Most mondj valami újat! – förmedtem rá.

– Meg tudlak gyógyítani. Figyelj!

Pár másodperc múlva azon a résen, ahol az ételt adagoltam pár héttel ezelőtt, egy kavics gurult ki. Vagy legalábbis először annak néztem a félhomályban. Kézbe vettem, majd az egyik fáklya elé tartottam, s jobban megfigyeltem. Nem birtokoltam azt a tudást, amivel megállapíthattam volna, hogy mi az. Az biztos, hogy nem kő volt, mivel áttetsző teste megtörte a lángok által biztosított fényt. A tárgy bőven elfért a tenyeremben.

– Mi ez?

– Hegyikristály – felelte. – Tedd bele egy kancsó vízbe, és azt idd egész nap! Hidd el, rendbe fogsz jönni.

Megrántottam a vállam, és émelyegve az asztalom felé indultam. A láztól alig álltam a lábamon, a kezemmel a falat súrolva haladtam előre. Szabályosan beleestem a székembe. Az arcomon verejtékcseppek gyöngyöztek. Fáztam.

Az előttem lévő kancsó vízbe dobtam a kristályt, és vártam egy kicsit. Őszintén, nem is tudom, hogy mire, hisz nem egy főzetet készítettem, amit fél órán keresztül állni kell hagyni. Gyomrom ismét elviselhetetlen görcsbe rándult, így hát fogtam a kancsót, és a számba locsoltam a benne lévő vízből. Megvártam, amíg lefolyik a torkomon. Ahogy ez megtörtént, egy kicsit jobban éreztem magam, úgyhogy újra ittam... és újra... és újra.

Két óra múlva teljesen a gyógyulás jelei mutatkoztak rajtam, elmúlt a hasfájásom, és megszűnt a lázam is. Négy kancsó vizet húztam le. Utána alázatosan megköszöntem a rabnak, hogy segített rajtam. Ő, mint mindig, szerényen és egyszerűen válaszolt:

– Nem tesz semmit.

Spirituális test

– Ezt már nem veszem be – mondtam hitetlenkedve. – Ezt, ugye, te sem gondolod komolyan?

– Miért olyan nehéz elhinni? – kisebb szünetet tartott. – Hisz saját magadon tapasztaltad.

Képes vagyok kilépni a testemből, s így pontosan meg tudom mondani, hogy éppen mi történik a király szobájában vagy a helyi kocsmában. Sőt, még a füledet is meg tudom pöckölni. Emlékszel?

Mély hallgatásba burkolóztam, persze, hogy emlékeztem arra a napra. Fejem lassan elvörösödött.

– Ha bajba kerülsz, és megkérsz rá, segítek neked. De csak, és hangsúlyozom, csakis akkor, ha megkérsz rá – mondta a rab.

Elmosolyodtam, inkább gúnyosan, mint kedvesen.

– Jól van, nem felejttem el.

Aznap csak annyi időre mentem le a börtönbe, amíg beszéltem a rabbal, mert szabadnapos voltam.

A vártól nem messze lévő kocsmába tartottam, hogy jól berúgjak, de előtte kifeküdtem aludni az egyik domboldalra. Délután négy óra felé járhatott, s egészen fél hétig ott maradtam, eközben a hátam teljesen elzsibbadt.

Kinyújtottam elgémberedett tagjaimat, majd keletnek indultam. Hamarosan ki is rajzolódtak előttem a kocsmák körvonalai. Egyszerű nevet kapott: Borozó.

Beléptem a kis épületbe, ahol egy pillanatra csönd lett, s minden szempár rám szegeződött. Nem érdekelték túlságosan a lenéző tekintetek. A pulthoz mentem és kértem egy korsó sört, egy húzásra kiúttam a felét, jólesett kesernyész íze.

Észrevettem, hogy három rosszkínézetű, vállas férfi folyamatosan engem figyel a sarokból. Úgy tettem, mintha ezt nem látnám, s közben kikértem a második sörömet. Lehetett volna több eszem, és nem iszom, de nem hallgattam a belső harangra, mely eszeveszetten kongott, hogy valami nincs rendben.

A negyedik korsó után a harang hangja alig hallhatóvá vált. Ekkor kezdtek rosszra fordulni az események. A három férfi fölállt, és körbe vett. Nem szóltam egy szót sem, csupán vártam. Ketten erősen megragadták a vállamat, és kivonszoltak a szabadba. Próbáltam ellenkezni, de nem jártam sikerrel. Kint a földre hajítottak, és ismét körbeálltak.

– Mit akartok? – kérdeztem. Megkíséreltem leplezni félelmemet, de hangom még így is remegett. Közben föltérdeltem.

A tőlem balra levő belém rúgott, melynek következtében újra a földre kerültem, és azt mondta:

– A pénzedet. Most!

Ismét csöndben maradtam, de igazából magamban ordítottam. – *Segítség! Segítség, rab! Kérlek!*

– Kétségbeesésemben ez az egy ötlet jutott eszembe. Eggyel még csak-csak elbántam volna valahogy, na de hárommal, még hozzá félig részegen...

Pöckölést éreztem a jobb fülemlnél, halványan elmosolyodtam. A fülem alatt furcsán szűrni kezdett a bőröm, lassan kitisztult a fejem, és energiával töltődtem fel. Már értettem mit tesz: eggyé válik velem.

Az izmaim megfeszültek, a tudóm nem jutott elég levegőhöz, a szívemet a torkomba éreztem.

– Ha nem adod oda, erőszakkal vesszük el – szólalt meg újra ugyanaz.

Újra föltérdeltem, és láttam, ahogy az egyik férfi kemény bakancsával meg akar rúgni. Nem hagytam magam. Elkaptam a felém érkező lábat, és hirtelen felindulással föllöktem a gazdáját. A másik kettő meghökkenve ugrott hátra, nem számítottak erre a váratlan eseményre.

– Engedd, hogy én cselekedjek! Engedd, badd irányítsam teljesen én a tested! – hallottam a fejemben a rab hangját. Haboztam... meggyógyított... megmenti az életem... hát legyen. Hangosan mondtam ki a szavakat.

– Legyen hát, irányíts.

Érzékelttem, hogy a háttérbe szorulok, és elvesztem testem fölött az irányítást... viszont tisztán láttam mindent.

A kettő közül az egyik vállat rántott, és felénk indult, mi ugyanígy tettünk. A rab hihetlen gyors reflexekkel rendelkezett. Én még szinte észre sem vettem az érkező kart, ő már el is kapta azt, majd keményen ágyékon rúgta a férfit, aki ennek hatására térdre kényszerült. Ilyen harcművészeti stílussal még nem találkoztam. Fölemelkedett a kezem, és tenyerem alsó részével eltörte az orrát. A csont hangos reccsenése kissé elborzasztott.

Ezalatt a másik ráébredt, hogy nem állhat ott tétlenül, így felénk öklözött. A rab ügyesen mozdult hátra, s tért ki oldalra, hogy onnan ostromolja a támadónkat. Egyetlen pontos ütés-sel összezúzta annak gigáját. Szerencsétlen a torkát szorítva holtan zuhant a földre.

A harmadik – akit az elején „leigáztunk” – most hátulról rontott nekünk. Lefogott minket, s úgy akart leteríteni. A rab egyik kezével kiszabadult a szorításból, s keményen fejbe könyökölte az alakot, aki ettől megszedülve hátratántorodott. Nem haboztunk, elkaptuk az egyik kezét, felemeltük, és egy roppant erős térdvéggyal eltörtük a bordáját.

A másik szájából ordítás szakadt föl. Egy utolsó lökéssel a földre fektettük.

Később a várbörtönben.

– Most már hiszel nekem?

– Igen, teljes mértékben.

Karma

Nem hittem, hogy egyszer eljön az a nap. Már olyan régóta be volt zárva abba a bűdös és koszos zárkába, hogy meg is feledkeztem arról, hogy ítéletet mondanak felette. Annyira megkedveltem, olyan jó barátok lettünk. Nem is barátságnak nevezném ezt a különös kapcsolatot, hanem egy tanító és egy diák viszonyának, mintha csak azért jött volna ide ez a rab, hogy engem tanítson.

Azt kell, hogy mondjam, sajnos mindenre emlékszem. Az örök bakancsának a koppanására a lépcsőn, és ahogy megláttam a mogorva arcukat. Tízen jöttek le a börtönbe, ebből az egyik keményen gyomorszájon vágott... időm sem maradt ellenkezni. Többen rám vetették magukat és megkötöztek. Ekkor már tudtam, hogy fény derült az én „beszélgetéseimre”.

Árgus szemekkel figyeltem, ahogy kinyílik a zárka ajtaja – még a lélegzetem is visszatarítottam. És megláttam azt a személyt, aki másfél hónapon keresztül tanított, gyógyított, és egyszer megmentette az életemet, mindezt úgy, hogy végig börtönben csücsült. Egy húszévesnél többnek nem látszó, jó arcú fiatalember helyezkedett el a földön törökülésben. Szabályosan leesett az állam. – *Ezt nem hiszem el! Ez nem lehet igaz!* – bizonygattam.

Kardok és dárdák szegeződtek rá, ő csukva tartotta a szemét. Ó, bárcsak ne nyitotta volna ki, bárcsak ne tette volna! Mert mikor rám szegezte a tekintetét, én pedig belenéztem abba a zöldessárga, hideg szemébe, s éreztem, hogy az az ember mennyit szenvedett – elsírtam magam. Haja furcsán, csimbókokban lógott, arcán nagyobb forradás futott végig.

Őt is megkötözték, majd talpra állították. Fölvezettek minket a lépcsőn, és a királyság udvarára vittek, ahol már összegyűlt a nép. A mai napig nem tudom pontosan az okát, hogy miért orrolt meg annyira a király a rabra, de még soha nem történt nyilvános kivégzés. Az udvaron száz katona sorakozott föl, s a király elé álltak. Az uralkodó egy aranyozott székben

foglalt helyet, s onnan szemlélte az eseményeket. Koronáján megcsillant a délutáni napfény, kezével dacosan simogatta szakállát. A távolban még lehetett látni a folyót.

A fiút a tér közepére vezették, s eloldozták.

– Jaj, nei – nyögtem. Próbáltam fogva tartóim kezeiből kiszabadulni, de erősen tartottak, még a számat is befogták.

Katonák vették körbe, s megkezdődött a haláltusa. Ott ütötték és rúgták a rabot, ahol érték. Mikor padlóra került, akkor sem hagyták abba... botokat és korbácsokat ragadtak, azokkal folytatták. Vöröslött a fű a sok vértől. Egy pillanatra fölbukkant egy véres arc a katonák lábai közt... elkaptam a tekintetem. A furcsa az, hogy egyetlen fájdalmas hang se jött ki a torkán, csupán a katonák erőlködő ordításait véltem kivenni a hangzavarból. A nép örjögött, élvezte a megalázást és vérontást.

Én magamba roskadtam és zokogtam.

Kis idő elteltével abbamaradt a kínzás. A katonák visszaálltak a helyükre, és utat nyitottak a királynak. S ekkor olyasmi történt, amire még véletlenül sem számítottam, mert a fiú a hosszas verés után fölállt. Remegő lábbakkal és remegő kezekkel, de fölállt. Egész teste vörös volt a vértől, hátán hatalmas sebek rajzolódtak ki. A tömeg egyetlen pillanat alatt elhalkult. A király megtorpant félúton.

– Gyere! Vedd el, amit akarsz! – ordította. – Van elég merszed hozzá? – utolsó szavai köhögésbe torkollottak.

S a férfi, aki a koronát a fején hordta, újra elindult. Háromarasznyira állhatott meg a rab előtt. Nem szólt egy szót sem, csupán egyenesen belebámult a másik szemébe. Közben magasba emelte jobb kezében tartott kardját, és lesújtott. A csapás szétrepesztette volna a fiú fejét, pont középen, de nem így rendeltetett. A fegyver félúton fönnakadt a levegőben, s nem mozdult többet. Ekkor a rab szája vigyorra húzódott, és villámként robbant ki belőle az energia. Testén és arcán a sebek begyógyultak, elemelkedett a földről, körülötte nőni kezdett egy sárga gömb, mely egyre nagyobb és nagyobb lett. Az összegyűlt tömegből sokan elszaladtak.

A mester – azt hiszem, először akkor gondoltam rá így – szabadjára engedte erejét. A sárga gömb szétrobbant, s kétmérföldes körzetben mindent és mindenkit ledöntött a lábáról; fákat csavart ki gyökerestül; házakat döntött össze. Kezét ökölbe szorította, mire még egy energiahullám tört elő, s a háta mögött lévő folyó nyugodt folyó háborogni kezdett. Aztán csend következett.

Jobban körbenéztem: a mögöttem álló örök, a katonák és az összes ott tartózkodó ember porrá lett... engem leszámítva. Óvatosan fölálltam, és a rab felé igyekeztem, aki a tér közepén tartózkodott, s a távolba bámult. Gyengéden megérintettem a vállát, mire ő felém fordult, s rám mosolygott.

– Ez itt a vég? – kérdeztem. Furcsa nyugalom telepedett rám.

– Ez itt nem vég – mondta a rab –, ez még csak a kezdet.

Lehervadt a mosoly az arcáról, szája furcsán rángatózni kezdett – megijedtem. Köhögő-görcsöt kapott, majd összegörnyedve és öklendezve a földre borult.

– Mi történt, mi a bajod? – közben letérdeltem mellé.

A szája habzott, kezei természetellenes szögben kezdtek kicsavarodni. Ahol a lapockái voltak, dudorok nőttek, mintha ki akart volna törni valami belőlük.

Kezemet a tarkójára helyeztem – kézrátétellel akartam gyógyítani, úgy, ahogy tanított rá –, de ahogy bőröm a bőréhez ért, láttam azt, amit ő is:

Egy fehér város partjai, ahova naponta ezerszám érkeznek a vándorok hajóival, s ahol teljes nyugalom és béke uralkodik. A város lassan megromlik, s egy végetes fegyver pusztítja el, szárnyakkal megáldott angyalok és egy hajó hagyja el a robbanás előtt telerakodva tekersekkel.

Egy keresztre feszített alak előtt térdel a rab, s az úrhoz fohászkodik, hogy bocsásson meg az emberek gonoszságukért. Végül lándzsát döf az alak testébe, háromfelé töri, majd a három darabot a világ három különböző pontján rejti el.

A világok között tengődik, majd embereket kezd gyógyítani. Vándor lesz belőle...

Elrántottam a kezem, s hátrébb húzódtam. Szívem háromszor gyorsabban vert a szokásosnál. A mester pedig ordított, ahogy a torkán kifért. A felső testét takaró bőrruha szétszakadt a hátán, s a dudorok közepén megrepedtek.

Nem tudtam, mire számíthatok, féltem, de nem mertem megmozdulni, látni akartam, mi fog történni.

Nehéz leírni pontosan, mert elmém még most sem képes teljesen elfogadni a tényeket; megpróbálom egyszerűen megfogalmazni:

Ott, ahol egy normális embernek a lapockái vannak, a rabnak szárnyai nőttek. Abbamaradt az ordítás, s a fiú fölállt. Én a földön kúszva próbáltam elhátrálni.

– Ne félj tőlem! – mondta lágy hangon. – Nem bántalak.

Főlem hajolt, s felém nyújtotta a jobb kezét. Haboztam elfogadni a segítséget, azok után, amit átéltem... de végül mégiscsak csuklójára fontam ujjaimat. S ekkor úrrá lett rajtam a mérhetetlen szeretet érzése. A mester iránt, a fák iránt, a természet iránt, a világ iránt. A keblemre tudtam volna ölelni a pestisben haldokló beteget is, mert nem féltem többé a haláltól. Azt hiszem, ez az igaz szerelem – a feltétel nélküli szeretet, amire csak nagyon kevesen képesek. Nekem is meg kellett hozzá érintenem egy angyalt...

– Mennem kell – jelentette ki. – Indulok.

Én csak bámultam rá a kábulattól bután. Meglendítette szárnyait, s lassan emelkedett a földtől, majd a nap felé vette az irányt.

Az erdő szélén élek, megtanultam segíteni az embereknek. A megszerzett tudásomat pedig megpróbálom továbbadni lehetőségeim szerint. Feleségem van, akit nagyon szeretek, és gyerekeim, akiért az életemet odaadnám.

Kopogtatnak az ajtón, kinyitom, majd egy idegen lép be a házamba. Leülünk, Ő bemutatkozik, utána a nevemet kérdezi.

– A név talán a legjelentéktelenebb dolog a világon – felelem. – Nem látom okát, hogy tudd. Kedvesen rámosolygok, aztán beszélgetni kezdünk.

„... és ha teljes hitem van is, úgyhogy hegyeket mozdíthatok el, szeretet pedig nincs bennem: semmi vagyok... A szeretet soha el nem múlik.”

Pál apostol – első korinthuszi levél (13. 2,8.).

Sütő Csaba András

Némi belső hegyvölgyi beszéd az Olymposon 2002-05-31.

S mondom én ... végtére is neked;
Hermészt már, a hírnököt már
felőlem ismered.

S fivérét is; Aphrodité fiát;
(Árèsszal a levet szűrve)
harc, harag, csókarzenál.

Sex ist eine Schlacht

Liebe ist Krieg

Jöjjön hát a szent háború,
legyen milyen, semmilyen.
Delet húzzanak, az asztalt
úgy üljék körül a székek,
mint egy veszekedésre készülő
torzs-alkotó család;

verje az eke zsíros szarvával
a földet; s mutatóba boronát
ti szokványadt dolgok,
ti innejt menjete;
kerék párral, szíves árral
veszettül, de tekerek.

(szíves árral
szívem sárral
barna sállal tapasztott kályha
merengő melege
kabátom két szárnya kitárva
mint éhes csecsemő ordító,
végtelen szája)

Előzőnlöm magam módján a lótosztereket.

063
prae

Imbolygó/A szavak kalmár erdejében

Szavak egymás után. Szerző, cím, taps. Szerző, cím, ...
Kopik a taps. Csak a szavak futnak a némaság után.
Az agyakkal hallgatott ritmus pengeéle elvágja, kettőbe
fésüli a szürke állományt; s mindenkit: el(ő)adót és
hallgatót lever a víz. Egyöntetű siker.
A raktárak mélyén koszlott kutyáját vakarja fültájon
a szén-és talonőr; mozg' a füle botja...és áthatja...és meghatja...
...dudorász a dobozos sör keltette ingerenciák kifogyha-
tatlan kottáiból releváns részeket. Recseg az égre haj(l)ított éjszaka.
Tűzálló maszkot hordanak az esteli álmok,
a sövényen lábak lengnek haharangoznak, haholnap;
s kezüket nyújtva kettesével dúdnak szerenád
a bokornak. (kornak, kornak, bo kornak)
Úgy lapozom a szagok feldőlt könnyét (parfűm
már magasra nőtt), hogy belébotlik a józanság.
A részeg megszokta; tisztán lát, leginkább semmit,
megtanulta a ködöket járni, s tompa aggyal mindenkit szeretni...
...bólogatnak még a metyfák... a sötétben karistolják
szagos szekerük ökörszarvait, viráguk lepelenkába
burkolt illanó szagait; im így vagyok én
is a totemre hívó haraggal, egy csónakban
evezek egy némával, egy vakkal, bolygó, el nem
mondott szavakkal, míg végül valami (bármi?) kezdetén
elemelem az ég felé, az ég felé...
...így másznak függő, leges, szíveknek támasztott
létrán kortársi, kart karba, tenyeret tenyérbe vágó
nüanszaim végtelenül az imbolygón: feslett légkör kék taván.

Balázs F. Attila

Casanova születése

– Szép fiúgyermek – konstatálták a szülésznők, anyja mellére fektetve az újszülöttet, aki a világ minden fájdalmát igyekezett torkán kipréselni. Rövid szendergés után újra kezdte, amikor határozott mozdulattal a vörös márvány fürdőmedencébe, majd az öltöztető asztalra került. Nem csendesült akkor sem, amikor később atyja karjaiba adták.

– Az én fiam! – emelte magasra fiát az apa, s legott tovább adta a csitulni nem akaró csöppséget a csinos nagynéninek. S láss csodát: a kicsi mindjárt elhallgatott a puha női karokban.

– Ejha! Dörmögött orra alatt az apa, pezsgőt bontott, és töltött: – Az ifjú Casanovára!

Úgy tűnt, az elsőszülött nemigen osztózik a család örömében. A lakoma az ő tiszteletére tartott, de nélküle.

Templomba menet, mielőtt a keresztszülők kezébe adta fiát, az idős Casanova istenhez fohászkodott. Azt kívánta, kérte, hogy fia teljesítse be elfojtott vagy félresikerült álmait, vágyait. Szeresse úgy a nőket, ahogy neki nem volt bátorsága, elszántsága, lehetősége.

S az Úr épp jókedvében vala, és meghallgatta kérését. A serdülő Casanova gátlástalanul tapogatta a szemérmes, mégis kacér kamaszlányokat, megleste szeretkező szüleit, fürdőző nagynénjét és leánytestvéreit. S büszkén edzette szinte állandóan merev férfiasságát. Hamar megtanulta a testi szerelem csínját-bínját fehérmájú szobalányuktól. Sorra következtek: a nevelőnő, a hentes és a kocsis felesége, az intéző lánya, a szatócs unokahúga, majd sok száz és ezer fehércseléd.

Élete végéig széplányok és asszonyok karjai közt és ölében vigadott és vigasztalódott apja kívánsága szerint.

Amikor utóda született, mégis azt kívánta, azt kérte az istentől, hogy fia nyugodt, unalmas házaseletet éljen egy átlagos asszony oldalán.

S úgy lőn!

Hattyú tava

Az a baj, hogy mindig zavarba jövök, ha egy pasi belém szeret, vagy azt hiszem, hogy belém szeret. Lehet, hogy ez a paranoiám. Ülök, kanalazom a zöldséglevest a kerti parti kellős közepén, és egyszer csak úgy érzem, hogy néz. Odanézek, és tényleg. Örül, hogy örülök, hogy főzött nekem levest. Igaz, mindenkinek főzte. Nézi, hogy eszek, és örül. Már azon kapom magam, hogy visszanézek, gyorsan zavarba jövök, és szégyellem, hogy zavarba jövök.

Ülök a Normafa buszmegállójában, megérkezik a huszonegyes. Fiatal sofőr néz a szemembe. Megörültem, hogy indul is, de leállítja a motort. Megnézem az indulási időt, még öt perc. Visszaülök a padra. Leszáll, megnézi a táblán az indulási időt, és szemkontaktus. Már elindul az arcomon, hogy visszamosolyogjak, és veszem a levegőt, hogy mindjárt indulunk-e, de olyan, mint egy kézlegyintés, és inkább pókerarccal ülök. És így bánok mindenkivel, mint a svéd nagykövet.

Akkor kezdődött az egész, mikor Németországban belenéztem egy török fiú szemébe. Ott ültünk minden nap a könyvtárban, minden nap láttuk egymást, de sosem szólított meg. Elutazásom előtt az utolsó napon odamentem hozzá. Mondtam, én most elmegyek, és legalább három évig nem jövök vissza Németországba, de szeretném búcsúzóul jól megölelgetni. Csodálkozott nagyon, de örült. Megöleltük egymást. Lefelé menet a lépcsőn visszanéztem, és láttam, hogy az összes török az olvasóteremből odaszalad, és tárgyalják az ügyet. Úgy éreztem, nem bírok többé a pasimmal élni. De egy év alatt megbékéltem.

Pasim, ha valami színes ruhát veszek föl, mindentudóan megkérdezi, kinek akarok tetszeni. Ő mindig feketében jár.

A kerti partin mindenki ügyvéd meg mérnök, elmesélem a tegnapi színházat, de a vendégeket nem érdekli. Akkor inkább beülök a konyhába, hátha kell segíteni, de nem. Nézem, ahogy főz, világos vászonnadrág, fehér ing. Én már rég lefröcsköltém volna tésztaszósszal. A zöldségek melankóliára hangolnak, piros pritamin, hosszú sárga paprika, a cukkini sötétzöldje, és az jut eszembe, hogy túl a fák már arany kezükkel intenek nekem. Amúgy imádom a pasik vállát hátulról nézni, pedig állítólag ez egy férfias ösztön: a hímállat hátul megragadja a nőstény nyakát. Nem tudom, higgyek-e az etológiának, mert semmilyen ösztönnel nem bírom megmagyarázni, hogy itt zsong körülöttem az a sok fiatal pasi, nem beszélve a jóképű, sikeres és gazdag férjemről, de én csak ezt az ötvenhét éves, háromgyerekes családapát szeretem. Végre rám bízta, hogy sajtot reszeljek, de a parmesan végső darabkája nagyon kemény, megint beégek az ilyen női dolgokban:

– Nem reszelődik le, mondom.

– Magától nem is fog, le kell reszelni.

Máskor meg éppen, hogy nagyon végigviszem a dolgokat. Akkor meg azért szégyellem magam, hogy milyen céltudatos vagyok. Azt hiszem, hogy mindenki látja, mennyire nyomulok. Valakit meglátok, és kész, nem hagy nyugodni hetekig, hónapokig, akár évekig. Mindenképpen meg kell próbálni.

Mindenki egyformán boldogtalan, mert mindenki mást szeret.

Háromkor indulok, reggel tízkor kezdek készülödni. Az utóbbi másfél évben kétszer láttam, most találkozunk harmadszor. Felkelés után lezuhanyzom, haját mosok. Arcradír és mentolos revival 3 perces maszk. Testápoló, arckrém. Egy órát Pilatesezek a rózsaszín

„Tesco gazdaságos” gimnasztikai labdámon, ráadásul még súlyozom is (musculus biceps brachii kedvéért), majd nyújtok egy órát. Úgy érzem, nincs tónusban az izomzatom, és oké, hogy ortopédiára készülök, és lehet, hogy ezúttal mégse szimulálok, de legalább úgy szemre nézzen ki jól. Aztán újra zuhanyzok, naptej, dezodor, lábdezodor. Fél órát gondolkodom, hogy a rózsaszínű atlétámat vegyem-e fel, vagy a piros pólómat. Hallottam, hogy a rózsaszín meglágyítja a férfiak szívét. Nem vagyok biztos benne, hogy ez az elmélet teljesen korrekt, de azért, tudományos alapon, mégis a rózsaszínt választom. Nagyon izgulok, öt percem van, hogy elnyerjem a doktor szívét. Ha szerencsém van, öt percig is bent leszek. Viszont mindig iszonyú zavarban vagyok, így jóformán rá se merek nézni, zavaromat a jelenlévő asszisztensnő csak fokozza, talán ha egy percet ki tudok használni az időmből. Persze akkor se jut hirtelen eszembe semmi, amivel tovább nyújthatom a beszélgetést, legfeljebb egy jó mondatom, ha lesz, maximum egyszer merek majd ránézni. Ha jól meggondolom, nem több mint öt másodperc áll rendelkezésemre. Szépen eltervezem, hogy mit fogok mondani, egy ugrásnál félrement a térdem (baloldali térd distorsio), azóta instabil.

Jó messze költözött a rendelő legutóbbi látogatásom óta. Tíz hónap alatt lehet, hogy annyira megváltoztunk, hogy nem is tessék már. Lehet, hogy nem is fog emlékezni. Vagy én nem fogok emlékezni. Mindenesetre nem csodálkoznék, ha nem emlékezne, mert most elég jól összeszedtem magam, és amikor belenéztem a tükörbe, magam is csodálkoztam, hogy a járásom milyen csillogó és buja. Csak néhány gesztusom emlékeztet arra az önmagamra, aki annak idején vizes borogatással a lábán várta a megváltó orvost, meglepetésében egy szót sem tudott kinyögni, és kakaót főzött hálából.

A recepción valami beutalót keresnek rajtam, én halálos nyugalommal azt válaszolom, hogy meg van beszélve a doktorral. A váróban egy porckorongsérves testépítő társaságában vagy tíz ortopédcipős néni ül, és közlésvágytól ragyog fel az arcuk, mikor belépek. A lehető leggyorsabban mélyedek bele *Through the Body* című könyvembe, ezzel sikerül is elriasztani őket. Csalódottságuknál csak abbéli felháborodásuk nagyobb, hogy négyre kaptak időpontot, és tessék, már negyed öt, és tessék, még mindig itt várnak. Alig megy le három műlábas néni, máris szólítanak, és belépek és látom, és összeszedem magam, és van egy jó mondatom mentegetőzősképpen.

– Már láttam magam, amint életem végéig nyugdíjas tornát tartok.

Nevet, és közli, hogy az még kicsit korai lenne.

Mire végképp kiderül, hogy semmi bajom, érzem, hogy nyitott kapun kopogtatok.

De a kerti partira nem a rózsaszín pasifogó trikómban jöttem, és egyedül a bambusz-parfümöm illatába kapaszkodhattam. Elő kéne venni a tányérokat, pont ott vannak, ahol állok, de melyik szekrényben, hát ebben, nyúl át a fejem fölött, pont egyszerre ér oda a kezünk. Jó így állni, hogy hozzáér az arca a nyakamhoz, de zavarba jövök, és elkezdem mondani, hogy szerintem azért játsszák folyamatosan a világon mindenütt a *Hattyúk tavát*, mert igazából elég hozzá egy férfitáncos, a herceg, és így az alacsony költségvetésű társulatok, ahol csupa táncosnő dolgozik, össze tudják hozni a darabot az egyetlen férfitáncosukkal.

Megterítünk a második fogáshoz, és megsajnálom az egyik ügyvédnőt, akire már ebéd előtt is szűk volt a nadrág, de azért felszorította. Most, hogy teliette magát, már semmi esély arra, hogy leférjen a csípőjén, sőt, ki se tudja gombolni, amíg meg nem emészti a nagy halom téstát, hogy lesz így a pisilés például.

Néhány nappal később mégis felmegyek hozzá. Összeszedem magam, mert látom, hogy ő is zavarban van. Elmeséli a performance-ok fajtáit, hogy például megvágják magukat, és akkor az az előadás, vagy hogy eléneklik az osztrák himnusz, és közben odaszarnak. De mégsem az a performance lényege, hogy gusztustalan legyen. Elmesélem, hogy láttam filmet a *Hattyúk taváról*, Amerikában játszódott, és egy kirgiz emigráns fia volt a herceg.

Végül hanyagoljuk a hattyú-témát, és érzem, hogy a valóság mindig bonyolultabb, mint a balettmesék.

Ének az rettenetes

Drakula vajdának

szentendrei hányattatásairól

Krisztus jötte után ezer s négyszáz évig
Ily csuda nem esett végestelen végig,
Mint amilyen mese még hatvankét évig
Nem történt, ám aztán mégis megtörténik.

Jeles városában dicső Szent Andrásnak –
Kit derék szögekkel keresztre rakának,
Derékszöget annak fáí mégsem zárnak –
Nem esik ily csuda mindenik vasárnap.

Hanem bezzeg, midőn uralkodék Mátyás,
Igazságos király, keze rajtunk áldás!
Nem elfogta Vladot, havaselve sárkányt,
A vérszipoly vajdát, Drakulát, az ártányt?

Küldi Visegrádba, várja ottan tömlöc,
Durva abaposztó, nem aranyos köntös,
Ott marad, míg álla térdéig lesz szőrös,
Jó keresztényt sosem, már csak patkányt öldös.

Amint Szentendrének nyüzsgő piacterén –
Mit meg nem vesz török, négyszáz piaszterén –
Nyekken a rabkocsi, a ló riad szegény,
Nyikkan a bős hadnagy: „Ejha! Mi az megén?”

Mit a török nem vesz négyszáz piaszteren,
Kitörött a kerék, ott a piacteren,
Felborult a kordély, a régi flaszteren,
Amin dímb is, domb is, nemcsak giz-gaz terem.

„Nyomába, vitézek! Szökik a himpellér!
Ott fut, hol a zsellér alkuszik tikhellér’,
Most meg, ahol pillér tövén pipál pallér!
Szököt, ki utollér, jutalma tíz tallér!”

Mindhiába hajtják, egykettőre megfut,
Elnyeli sikátor, rejtí ódon zezzug,
Amint róka űzte nyulat rejt üreg, luk,
Mint szél a gatyában, pince mélyén megbútt.

Ott ül hordó mellett, melyben forr a mászás,
Melynek száz literje, nem túlzok: egy mázsás,
Katonaköpenyben, a sujtása spárgás,
Ott ül álruhában Igazságos Mátyás.

Mi szél hozta erre? – kérdezhetnők joggal.
Nagy király kis kupa mellett miért koplal?
Ne bajlódjunk ilyen kis, csip-csup dologgal –
Idejött, hát itt van. Vlad is helyet foglal.

Kushad, a szájában két hosszú agyarral,
Bánkodik, hogy mért nem innen messze nyargal,
Lova lába alatt fagyallal, magyallal,
Midőn a magyartól meglepő szavat hall:

„Hová inalsz, földi? Kerget tán a kontyos?
Vagy betyárkodásban volnál főkolompos?”
„Ne az én dolgomba, kupádba üsd orrod” –
Bajsza alatt Drakul ily randákat mormog.

Mátyás csak somolyog, pedig tudván sejtí,
Kivel beszél, hiszen ily csúf nincs más senki,
Mégsem fut strázsákért, fel mégsem jelenti,
Szavát miképp kezdi, olvassátok lent tí!

„Ne berzenkedj, ecsém, reám úgy tekintsél:
Ahol nagy az ínség, közel a segítség!
Szöktem ellen elől magam is, még nincs rég –
Segítetek, szabadon hagyđ el ezt a pincét.

Szabadulásodnak nyelvemen titokja,
Vagyon három jelszó – de szám hogy kimondja:
Borivásban keljél velem most birokra,
Győzzön, ki a lopót hamarébb kiszopja!

Nem mondatja kétszer magának Drakula,
Lopóból kupába s szájába a kupa.
Torkán mind lecsurga, még nézni is csuda,
Gödények hírneve hamura fakula.

Iszik, mint tógaszűcs, így mondják Szentendrén,
Míg Mátyás módjával kortyolgat, cseppenként.
Nyeldekél ez mohón, vincellért rettentvén,
Ennyit hetven évben sem vedel hetven vén.

„Beösmerem immár, te nyeréd a versenyt,
Fürge vereségem színt vallanom serkent:
Súgok három jelszót, a füleddel elcsend!” –
Hajol hozzá Mátyás, bázalyogva bölcsen.

Asztalt veri bőszen, örvend most Drakula,
Fennszóval dicséri, kit imént szapula.
Köpenyt is kap tőle; mint aki skatula
Mélyiből bújt elő, nincs rajta makula.

Kihág a pincéből. Boldog a vincellér,
Nem dézsmálja borát tágtorkú himpellér,
Aki nemes óbort tékozlón, pinttel mér,
Márpedig számára borzasztóbb nincs ennél.

Úgy szalad Drakula, hogy inkább támolyog,
Kövekre rogy, mintha volnának zsámolyok.
A balszerencséje üstöllést rámosolyg:
Katonákba botlik, míg hármát számolok.

„Pityókás bajtársunk, ki, mint tetőn macska,
Óvakodva lépkedsz, s bámulsz, mint a racka,
Ne less ijedten, mint moslék a malacra,
Mondd a jelszót, másként tovább nem haladsz ma!”

Drakula elméjét bélelgi borocska,
Nyelvét böki jelszó, állát a borosta,
Kutakszik agyában, amely mint a rosta,
Végtére kinyögi: „Opo... Opovacska.”

Engedik, hadd menjen, ő inkább botorkál,
A leküldött nedű fel-felbugyog torkán,
Fejében tűz rotyog, gyomrában pokol jár,
Így bukdácsol, másik jelszaván kotolván.

Elébe is toppan tíz újabb levante,
Jelszót kérnek esmét, a fene megette.
Úgy feszül a nyelve, mint cenk a deresre,
„Csiprovacska” – csetlik végül a helyesbe.

Hagyják, hadd rohanjon, de ő már csak csámpáz,
Jelszónál könnyebben dől száján a hányás.
Ámul: veresborból miként lesz lé, sárgás?
S most királyi díszben elébe lép Mátyás.

Mögötte a sereg, irdatlan garmada.
„Mi az ott a fűvön? Nem hajnal harmata!
Jelszónkat hadard, na, mit fülünk hallana!”
De nem jut eszébe fele, sem harmada.

„Blago... Bagó... Vlado... mogorva eperfa,
Csuporka... Csiperke... Bagoly vagy, Etelka...”
Bármit nyög, nem segít ez se, az se rajta,
A király derűsen szól: „Blagovesztenszka”.

Vlad vajda feltekint, felismeri Mátyást,
Pincében kit látott, poharazó-társát.
Kíván reá mindent, kivéven megváltást,
Láncra verve, báván indul Visegrádást.

„Átok reád, Város, ahol lettem préda!
Átok tőkéidre, s azokról nyert lédra!
Visszatérek, meglásd, mához négyszáz évre,
Irtom szőlőd: gyilkos fixo... xilfo... nédd a’!

Hogy a rossebbe’ van?” – S rakták a kordéra.

Szentendre, Arakum Kávézó, 2006. augusztus 26.

ma éjjel

lehet hogy ma éjjel le fognak nyúlni
lehet hogy ma éjjel isten legyint rád
vagy meg fogsz újulni mit lehet tudni
hát csak vegyél fel piros harisnyát
bár az armageddoni salakos pályán
még a real madrid is szopni fog
de victoria beckham ha bemegy a spárba
vigyázzba állnak a rozscipók

ma éjjel szedjük szét a várost
amit az iszapfolyam hordott össze nemrég
a pestisoszlop momentán megvan
de a szovjet emlékmű már csak emlék
ma éjjel fölmegegy a függöny
és elavul minden nagy titok
de victoria beckham ha bemegy a spárba
még vigyázzba állnak a rozscipók

ma éjjel lassút táncol
a négy dáma az öreg királlyal
aki rózsaszín fülükbe súgja
hogy picsába a nosztalgiával
ma éjjel jó a piros harisnyád
és jól áll ez a glória nekem
hát húzd ki magad úgy lépj be az ajtón
akár a spárba victoria beckham

Keresztési József

Boldog Karácsonyt, kedves emberek!

Karácsony éjjelén, / mikor a misének vége van
Forralt bort iszik / a sok hajléktalan
És kapnak még kekszet is, / fogselymet, almalét
És forró levessel ünneplik meg / Karácsony éjjelét

És Jézus néz vissza rád, / ha a tévét bekapcsolod
Nem a klónozott raptorok, / és nem is a Mély Torok
Mert Karácsony éjjelén / picit se szexelünk
És halászlevet eszik / Patrik, a brókerünk

*És hazaballag a jó hajléktalan, mikor a szentmise véget ér
És a gazdag se haragszik a szegényre Karácsony éjjelén*

Az égen a csillagok, / a szívünkön porcukor
A tévében béke megy, / de mégsem unatkozol
És az erkélyen a kocsonyástalat / őrzik az angyalok
És a csempészett kínai csillagszóró / a kezükben fölragyog

*És hazaballag a jó hajléktalan, mikor a szentmise véget ér
És a gazdag se haragszik a szegényre Karácsony éjjelén*

Színes gömbök a fenyőfákon, / ma éjjel ez pörög
Nem az árutermelés, / csak a díszítőeszközök
És az északi országrészekén / néhol havazik
És minden ember ünnepel, / és eszik valamit

*És hazaballag a jó hajléktalan, mikor a szentmise véget ér
És a gazdag se haragszik a szegényre Karácsony éjjelén*

„Az e pályázat által inspirált, új mű”

Hímtagom lábad közé kíván Hol vagy elbújtatni engemet Pohár után nyúlok Ahogy tudok
elbújok Nézem az eget sej haj de bután és szivárvány-híd zápor után

Azóta az út mintha egyenesedne előttünk Néhány gólt is belőttünk Egymást jól meggyö-
töttük és *macskapisaszag* körülöttünk

*

tél után nyár s zsebemben jó szagú dohány mint híradóban pénzügyi botrány és bikiniben
erzsi szemhéjam belsején ott áll vagy vörös bort iszunk és verset írunk *füst áztatta levegőben* de
ő nem hisz gyereket se akar elnyomja csikkét néz rám és továbbáll

*

két ember létezik az egyiknek semmije sincs de mégis ad a másiknak túl sok van mégis szarik
másra mondja az öreg és én elhiszem még mondja hogy vágjak oda ha kell mert a farkastör-
vények farkastörvények vannak fiam ölni kell hogy élhess ezért vagyok mérges és kihúzzuk a
halat bele a szákba mi hinnénk legjobban a családba

*

Gabi barátommal téblábolunk Merre menjünk kérjük egymást Hogy kerüljük el az utat
semerre fele

Kergetőznek már a kacsák *Ha áll a fasza csinálni kell nincs mese* Így megy ez A szél minket
szelíden legyez A tó felszínén fodrot fésül a horgász hogy botjával bedob Félkeblefedetlen
lakótelepi lány kutyát sétáltat és minket feldob

*

mióta bélbaj környékez nem iszom bort mint régen se vörösen se fehérén se szárazon se
édesen pálinkát inkább finom házit attól fájdalmam is ásít vagy hubertuszom elteázom vagy
tisztán ívva vodkázom

de egy nap fél kancsó fehérét megittam mégis naplómba is felírtam a héten harmadjára
rúgtam be kelt május negyedike

*

az e pályázat által inspirált új mű elért közepéhez itt a költő kicsit megéhez elveszi kezét a visel-
tes billentyűzetről felegyenesedik nyújtóz kimegy a konyhába összedob egy hagymás tojást

kitölt egy kis bort mivel anélkül az *új mű* se működik sodor egy cigarettát hogy majd kaja után
elszívja és miközben pőfékel a szomszédokkal közös erkélyen kata szemben teregeti ruháit

*

A költő miután jóllakott és Kata is kiteregetett azon gondolkodik hogy mi lenne most ha ak-
kor nem úgy De szerencsére megfájdul gyomra az elsózott kajától s fogaskerekei megállnak
és a verseivel terhelt billentyűzeten tovább pötyögteti ami jön

*

mit kerteljek szerettelek szerettem volna lábad közé bejáratos lenni segged fenyegetni hogy
rád csapok úgy csinálni mint az állatok például mint kutyátok

*

Ottó fizeti limonádém a bisztróban A cigány Ottó Jó gyerek Akkor is ad ha semmije sincsen
Alig ismertelek meg mondja és az öreg felől kérdez Jó helyen van mondom Aztán hogy meg-
tudja munka nélkül vagyok felajánlja hogy bejuttat az atv-be tv-n keresztül gyógyítani Zárás
után a Klárinak is itt maradhatsz segíteni ezt azt neveti másik javaslatát és elhúzza fejét hogy
Klári feléje csap de bazzsalyog ő is és a sarokba tett zenekar köszön hogy csókolom és szól
igyunk egy kis bort de legalábbis valamit

*

erőt vesz rajtam a nőhiány *avagy a költő onanizál* reggeli után aztán az erkélyre kiáll apja szoci
köntösében kerüli a fölös gondolatokat a *ha szenved az elme felsikolt a test* jegyében és a rende-
lőből kijövet az óvónéni párosával rendezi sorba ovisait

a költő bemegy nekikezd a has présnek a fekvőtámaszoknak liheg és fáj liheg és fáj neki
de a végén saját vállát veregeti

nextepp béla

Szarzaft

Mihelyt ráérek, köztisztelőben álló személyiség leszek.

*Leereszkedő-nagyképű
jóindulattal,
mosolyogva,
komor arcot vágva,
egyszerűen,
közérthetően
fogalmazva
szónokolok majd
a viseltes világ-dolgokról.*

Rólam, rólatok, nektek.

*Észrevehetetlenül
tettetett
ábitattal
ejteném ki
az olyan
szavakat, mint*

*család, polgár, öntudat,
vasárnap, jólét,
társadalom, isten, tehát,
sőt, haza.*

Kell, hogy szembenézzünk a mögöttünk álló féltett múlttal.

A fiatal-oké a jövő!

Ki korán kell aranyat lel.

Legyen meg a nemzet vasakarata akarata!

Meg a világbéke.

Ilyeneket mondanék.

*Aztán, az én
hatemeletesem hatemeletesebb,
mint a szomszéd hatemeletese
elv alapján, no meg
a globalizáció hatására
köztisztelőben állásom világméretet öltene.*

073
prae

És ott,

*a köztisztélet frissen meghágott
legmagasabb csúcsán,*

*alighogy elharsogták
kelettől nyugatig
világ-köztisztéletességemet,*

szót kérnék.

Egy szót,

*csak
egyet*

mondanék

abban a

*köztisztéletteljes csendben,
ami körbevenne.*

Csendő hangon, üdén,

*csöppet sem panaszosan,
mint egy gyermek.*

Egyetlenegy szót.

Azt, hogy szarzaft.

*(Vagy, ha úgy tetszik,
szar-zaft.)*

Ezt az egy szót,

ezt a szarzaftot,

elismételhetném többször is.

Szarzaft, szarzaft, szarzaft.

(Esetleg szar-zaft, szar-zaft, szar-zaft.)

*Tűz, víz, fakeszt,
vakuljak meg,
bogyha nem
azt mondom majd
a köztisztéletben, hogy*

SZARZAFT!

Havasi Attila

Egy másik életemben légy leszek

Egy másik életemben légy leszek,
osztottszemű és kékre fényezett;
jót zümmögök, gyakran mosok kezet,
a padra szállok, ott sütkérezek.

A pad sarkán feszül, illetve lóg
sok kis fonalka: legyet elkapók;
osztott szemmel csak épphogy láthatók,
ám rendszerükben mindig ott a pók.

Mármost fejemben egy kérdés ketyeg:
vajon sorsomnak más irányt vegyek,
kivívni egy bizonytalan kegyet,
hogymásik életemben pók legyek?

A Zöld Tehén

Ritka eset, hogy Zöld Tehén
észlelhető a földtekén.
Még nem láttál? Hiú panasz:
inkább örülj, hogy nem vagy az.

A Telhetetlen Szőrmajom

A Telhetetlen Szőrmajom
beugrott egy nagy kőfalon,
mert bent a kert banánt takart,
mit ő, e fő-falánk akart.

Nagyon falánk majom gyanánt
befalt egy nagy halom banánt
e vad mohók közt legvadabb,
és borzasztóan megdagadt.

Ezért tudása elmaradt
a beugrási szint alatt,
így lett számára nagy falat
legyőzni vissza a falat.

Próbálkozott még volna, ám
erősebb volt a sok banán,
és minthogy nem bírt ugrani,
a Bősz Banáncsősz rúgta ki.

075
prae

Peire de Bossinhac*

Íme az április

Íme az április
Öltöztet ágakat,
S újra a madarak
Éneke, külön is,
Együtt is arra visz,
Halljam meg magamat,
Zord, verses szavamat,
Hogy intem, fedem is
 Mind a nőket,
Védve így magam is.

Ezrük közt hát ki is,
Erényes ki akad,
Nincsen ilyen - holott
Csak ő kell - de hamis
Minden lány s asszony is,
Már ahogy rám tapad
Tekintetük a vad
Kéjvággyal - viríts
 Rám, te nősz-kedv,
Kárhózzattal telis.

Sunyi és sima kis
Szívük csalásra csak,
Csak erre vágy, becsap,
Be, mind kicsinyes
Vihogók, kicsit is
Nagyot is kiragad,
Más baja kirakat,
Így lesz rentábilis
 A saját rőt seb,
Mit bűnük csinosít.

Van nők közt olyan is,
Köztük nem egy akad,
Lépre csal másikat,
Úgy szövi szálait,
Nőriválisait,
Rossz helyzetnek ad,
A nő ahhoz ragad,
Azt szereti csakis
 Levegőnek
Ki nézi, ki tiszteli - pisis.

Koslass csak, te dilis,
Ilyen hitványakat,
Megnézheted magad,
Szó-szúrásai, kis
Gúnyfullánkjai mind-
nek - Hárpia harap,
Már így érzed, mutat
Ha jámborságot is
 - Kerülj nőket,
E fertőknek ne higgy.

Mert az a férfi is
Érdemel vádakat,
Ki ily hazugokat
Igazol s hiszi is
Hűségüket, picit is
- üres ólban ugat
A kutya? Nem. - Marad
Csírkéd, cseles-sunyis,
 Csínt-kik-főznek
Rablóknál? Dehogyan.

Ez álnok, büntelik,
Hogy bosszút álljanak,
Bájukkal bajokat
Öntnek, hisz érzik is,
 Féli őket
Még tán az ördög is.

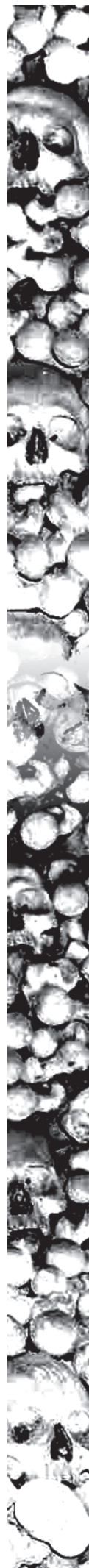
Nők! kijavulnotok
Nincs akaratotok,
Rátok szégyene is
 Zord időknek!

Fordította: Payer Imre

* Peire de Bossinhac a XII. század második felében alkotott. Egy vagy két *sirventes*-t tulajdonítanak neki.

MODULÁCIÓ

MODULÁCIÓ

Szomszédunk, a művészet

„találni annyi mint választani, és a választás is tett”

Denise Leverton: *Jogok*

Marcel Duchamp tette, amikor is *Forrásra* keresztelt és átaláírásával vont be fondorlatos módon a művészet körébe egy teljesen szokványos, közhasználati tárgyat, egy piszoárt, a huszadik század egyik legnagyobb hatású képzőművészeti gesztusa volt. Ezt talán felesleges is mondani. Ám hogy ez az esemény mennyire termékeny újraértelmezésekre ad alkalmat, mindenképpen szót érdemel. Jó példa erre Németh Ilona legutóbbi két munkája is: a *DS* – *public art* és a *Handiwork*.

Duchamp így ír 1961-ben a ready made keletkezéséről: „1913-ban az a szerencsés ötletem támadt, hogy egy biciklikereket konyhaszékre szereljek, és azt forgatás közben megfigyeljem. (Gyámolított ready made.) Néhány hónappal később megvettem egy téli táj olcsó reprodukcióját, és elneveztem *Gyógyszertárak (Pharmacie)* – horizontját két kis ponttal, egy pirossal és egy sárgával egészítettem ki. (Kiigazított ready made.) New Yorkban, 1915-ben egy vaske-reskedésben hólapátot vásároltam, amelyre ezt írtam: egy kartörés előlegezésére. Ez idő tájt jutott eszembe a ready made szó – így megnevezhettem megnyilvánulásomnak ezt a formáját”¹ – vagyis mintha csak a nevet és az egész „eljárást” is úgy találta volna, akár egy tárgyat. Mindenesetre az megállapítható: már a kezdet előre jelezte, hogy a talált tárgyak a későbbi művészeti gyakorlatban hihetetlenül széles skálán helyezkednek majd el.

Két, bizonyos értelemben a skála ellentétes oldalán álló jellegzetes példa egy későbbi horizontból, a hatvanas évekből: a concept art megközelítése, illetve a hiperrealizmus vagy más, a fotókat hasonló módon felhasználó irányzat (Sharp Focus Realisme, Separate Realisme, Realist Revival, fotórealizmus, il nouvo realismo, radikális realizmus) eljárása. Ami ellentétbe állítja őket (annak ellenére, hogy a hiperrealizmus is alkalmaz konceptuális elemeket és vice versa), az a Walter Benjamin-i auratikus művészet fogalma. Benjamin tágabb társadalmi összefüggésben vizsgálja azt a jelenséget, mely során a művészet elveszíti korábban meglévő, az egyediségre, az eredetiségre és a valódiságra építő közvetlenségét, „itt”-jét és „most”-ját. Főleg a fényképezés és a filmművészet örvén mutat rá a művészet megváltozott funkciójára. Szerinte a reprodukálhatóság, a szerialitás miatt vész el a művészeti alkotások aurája – s ez a ready made esetében is teljesen érvényes.²

¹ Marcel Duchamp: *Apropó ready made*. In Lengyel András – Tolvaly Ernő (szerk.): *Képzőművészeti szöveggyűjtemény*. A & E Kiadó, h. n. 1995. 16.

² Walter Benjamin: *A műalkotás a technikai reprodukálhatóság korában*. http://aura.c3.hu/walter_benjamin.html Benjamin a következőképp definiálja az aura fogalmát: „egyszeri felsejlése valami távolinak, legyen a jelenség bármilyen közel.” Majd egy lábjegyzetben nyújt hozzá magyarázatot: mindez „nem más, mint a műalkotás kultikus értékének a tér-időbeli észlelés kategóriáiban történő megfogalmazása. A távoli a közeli ellentéte. A lényege szerint távoli a megközelíthetetlen. A megközelíthetetlenesség valóban a kultikus kép egyik fő jellemzője. Természetéből fakadóan »távoli« marad, »legyen bármilyen közel«. A közelség, amely materiájából nyerhető, nem csorbitja azt a távolit, ami benne feltűnése után is megmarad.” Vö. „A ready made-ek egy másik aspektusa az egyszerűség hiánya. A ready made reprodukciója ugyanazt az üzenetet közvetíti... valóban a ma létező ready made-ek egyike sem eredeti, a szó konvencionális értelmében.” Marcel Duchamp: *Apropó ready made*.

Joseph Kosuth konceptuális művészeti elmélete eleve ez utóbbit, vagyis az auráját veszített művészetet tartja adekvát megnyilvánulásnak. Szavai értelmében az auratikus művészet nem egyeztethető össze a művészet duchamp-i konceptualizálásával, hiszen itt „nincs »rejtett« jelentés abban a metafizikai értelemben, amelyet az auratikus művészet értelmezésszüksége sugall. Sokkal inkább a jelentés szintjeinek egymásra rétegződése és az ezek közötti kapcsolatok aknázzák alá és lehetővé teszik, hogy egy bricolage-ból »eredeti« mű jönjön létre. Voltaképpen csakis a konstruktív elsajátítás (amit itt »made ready«-nek nevezek) révén válik lehetővé az, hogy számot adjunk a művészet folyamatáról és megszüntessük misztifikálását.”³ Mindez nála egyértelműen értékítéletet is jelent: hiszen szerinte a jó művészeti alkotás egy analitikus kijelentés a művészetről a művészet kontextusában, s „egy-egy művész értékét» az méri, mennyire kérdezett rá a művészet lényegére”⁴. Ennek megfelelően az auratikus művészet „primitív konstrukciós” technikáit (ideértve az elszigetelt avantgárd gesztusokat és azoknak a művészeknek a gyakorlatát, „akik a helyes politikai üzenet birtokában élősködő módon használják fel a művészet adott formáit”⁵), mint szintetikus kijelentéseket, melyek érvényét a művészen kívüli világgal való összehasonlítás határozza meg, szembeállítja a ready made és a konceptuális művészet gyakorlatával. Ez utóbbi szerint ugyanis a művészi gyakorlat nem az esztétikai célok mentén szerveződik, hanem figyelmének középpontjában a jelölő folyamat, a „kód próbája” található, vagyis – hogy ismét csak Duchamp-ot idézzem – művészet a művészet apropóján.⁶

A hiperrealizmus helyzete különös kettősséget mutat: ugyan fontos részét képezik a koncept artos eljárások, illetve a befogadás során az azon edződött értelmezési technikák, mégis az, ahogyan a ready made-et kezeli, visszatalhat az auratikus művészetre. A hiperrealizmus esetében a lefestett/„lemásolt” fénykép, festmény stb. működik talált tárgyként, s ennek, vagyis a „fotószerűségnek” köszönhetően a festészet önmaga tárgyává válik. Ahogy például Hajdú István hangsúlyozza Gerhard Richter képeivel kapcsolatban, hogy Richter „festészetet fest”⁷, vagy ahogy Beke László mondja: „A hiperrealizmus fotószerűsége tehát éppen olyan gondolati probléma, mint a konceptművészet fotóhasználata.”⁸ A művészetelméleti-nyelvi problémák elsődlegességét jól példázza az is, hogy Richter a várható (és bekövetkezett) felháborodás ellenére híres, 1977. október 18. című festményciklusán csak a RAF nevű terrrorszervezet börtönben öngyilkosságot elkövetett vezetői holttestének képét festette le, a terroristák áldozatait már nem.

Ennek ellenére, paradox módon, az auratikus művészet jellemzői is felismerhetők a hiperrealista képeken. Nagyon érdekes Beke László észrevétele, aki a magyar hiperrealizmus első képviselői, Méhes László és Lakner László festményeit elemezve arra a következtetésre jut, hogy „Laknert épűgy mint Méhest az különbözteti meg a rokon törekvésű külföldiek-től, (lásd az *Akt-önarcképpel* szemben Kosuth *One and three chairs*ét), hogy míg azok semlegesítik és általánosítják a téma realitásértékét, addig ő először elvégzi a gondolati általánosítást, aztán az »itt és most«-ra aktualizálja.”⁹ (Kiem. – B. Zs.) Jana Geržová pedig éppen egy Walter Benjamin-konferencián elhangzott, Georg Shaw és Gerhard Richter műveit összehasonlító előadásában azt állítja, hogy az alapvetően szerialitással jellemezhető ready made a szerialitást

³ Joseph Kosuth: No Exit. In uő: *Művészeti tanulmányok*. Knoll Galerie, Bécs–Budapest, é. n. 177 o.

⁴ Joseph Kosuth: Filozófia utáni művészet. In uő: *Művészeti tanulmányok*. 113 o.

⁵ Joseph Kosuth: *No Exit*. 179 o. Érdekes, hogy a művészet politika általi kihasználása Kosuthnál ebben a kontextusban merül fel, míg Benjaminsnál éppen a reprodukálható művészet okaként és tulajdonságaként szerepelt.

⁶ Vö. „Hangsúlyozom, hogy ezeknek a ready made-eknek a kiválasztását nem az esztétikai élvezet diktálja. A választás a vizuális közöny gesztusaként, a jó vagy a rossz ízlés teljes kikapcsolásával... illetve teljesen öntudatlanul jön létre.” Marcel Duchamp: *Apropó ready made*.

⁷ Hajdú István: *Kép által homályosan – Gerhard Richter festményei*. <http://www.manca.hu/index.php?gcPage=/public/hirek/hir.php&id=11898>

⁸ Beke László: Fotó-látás az új magyar művészetben. In *Fotóművészet*, 1972/3; <http://www.c3.hu/collection/koncept/images/beke1main.html>

⁹ Uo.

Fotó: Somogyi Tibor

helyenként felfüggesztő hiperrealizmusnak köszönhetően kerülhet vissza az auratikus művészet tartományának közelébe.¹⁰ Utóbbi művész képeit erős konceptualizmusuk és közös nevezőre nem hozható témáik miatt az auratikus művészetet tagadóként definiálja. Ennek az álláspontnak az alátámasztására még egy érv felhozható: Richter életművében számtalan példát találunk arra, hogy nemcsak a talált fényképeket festi meg, hanem le is fényképezi a fényképek alapján festett festményeit. Ennek köszönhetően – szinte Baudrillard szimulakrumelméletét illusztrálva – a „másolás” oda-vissza játéka megszünteti az auratikus művészethez való közelség lehetőségét. Ezzel szemben Georg Shaw a személyes emlékezésre hivatkozik, mikor gyerekkora helyszíneiről jelen időben készült saját fényképein az akkori élmények lenyomatát keresi, s csak ha megtalálja, akkor készíti el azok alapján a festményeit. Könnyen észrevehető egyfajta aura jelenléte a személyes élmények, a múlt ilyen működtetésében. Mindenesetre az auratikus művészethez való visszakanyarodás megállapításához (Kosuth szempontjából is) talán elég alapot szolgáltat az „itt” és a „most” megnövekedett szerepe, az emlék személyessége-autentikussága, de a hagyományosabb festészeti technikák alkalmazása is.

Németh Ilona más módszerrel járja be a ready made konceptuális és az auratikus művészetre utaló változata közti utat. Az időrendben később, 2006. szeptember 26-án a szlovákiai Somorján, az At home galériában bemutatott *Handiwork* a koncept art pólusához közelebb helyezkedik el. Ez a multimédia installáció első látásra a rózsahegy (Ružomberok) lakótelepeken használt kényszergarázsokat emeli be a művészetbe. Ezek a régi mozgatható, ponyvás garázsok mintájára készült pléhszerkezetek különös látványt nyújtanak a szocreál építészet jellegzetes teljesítményei, a panellakások tövében. Ironikusan azt is mondhatnám, hogy egy,

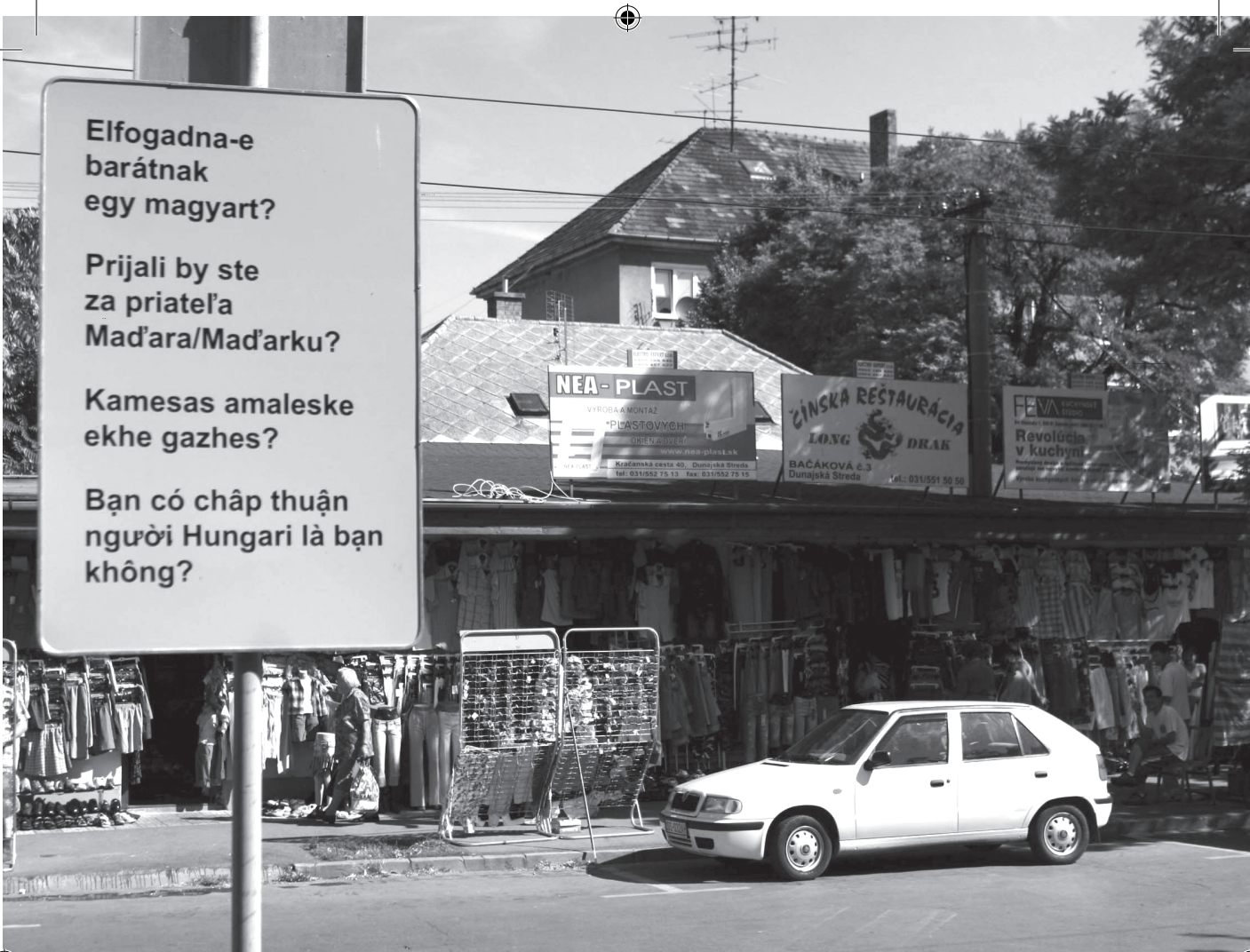
¹⁰ Jana Geržová: *Tyrania aury* [Az aura zsarnoksága]. Elhangzott a *Benjamin ako mediálny mysliteľ. Umelecké dielo v epoche mediálnych výziev* [Benjamin mint mediális gondolkodó. A művészeti tárgy a mediális kihívások korszakában] című konferencián, Pozsonyban 2006. október 5-én. Érdekes összehasonlítás alapja lehet, hogy Beke László a két magyar képzőművésszel kapcsolatban kiemeli: Méhes „többnyire szürke vagy szürkés tónusokban tartja az egész képet”, Lakner pedig „alig színes, kissé olajzöldbe vagy barnába játszó fekete-fehér festmények[et]” fest, míg Jana Geržová Gerhard Richter monokróm-szürke időszakának képeit vizsgálja.

Elfogadna-e
barátnak
egy magyart?

Prijali by ste
za priatel'a
Mad'ara/Mad'arku?

Kamesas amaleske
ekhe gazhes?

Bạn có chấp thuận
người Hungari là bạn
không?

Fotó: Somogyi Tibor

a huszonegyedik század elejére került, a kortárs képzőművészet kapuit döngető „Henri Rousseau” művei kétségtelenül a proli high tech legjobb alkotásai eredeti helyükön. (S ebből a szempontból vitatkoznék a kiállítást megnyitó Hushegyi Gáborral, aki az installációval kapcsolatban a high tech hiányáról beszélt.) A somorjai zsinagógában két ilyen pléhgarázt láthatunk, valamint hat fényképet az eredeti helyszínről (Ravasz Marián alkotásai) és három párhuzamosan futó rövidfilmet a gyártásról, a dolgok háttéréről (ezek operátöre Czibula Csaba volt). Tudni kell, hogy időközben ezeket a garázsokat a városi önkormányzat betiltotta Rózsahegyen. Ennek fényében ez a ready made egyfajta hagyományörző funkcióval fenyeget – s talán ebből a szempontból az installáció elmarasztható. Ugyanis megítélésem szerint innen csupán csak a művészet szempontjából terméketlen diskurzushoz vezet út.

Sokkal izgalmasabb azonban az a megközelítés, mely tágabban értelmezi a tárgytalálás eseményét, s úgy fogja fel az installációt, hogy az az egész jelenséget, a meg nem nevezett naiv „művész”-t, valamint annak minden csodálatot megérdemlő helyzetfelismerését és szociális érzékenységét mutatja fel. Így gyakorlatilag nem is a garázsok, hanem az azokat alkotó „művész”, az akként megképződő szubjektum és az ő ötlete válik „nem mindennapi” „talált tárgygyá”. Ennek a kiazmus alakzatára rájátszó cserének köszönhetően a két megrendelésre készült garázt a „művész”, illetve az ő ötlete metaforájaként-metonímiájaként-allegóriájaként stb. érthetjük, miközben mindenki a szerint válogathat a retorikai alakzatok közül, hogy éppen milyen művészetfelfogást vall. Megállapítható tehát, hogy Németh Ilona a Kosuth által ideálisnak tartott konceptuális művészet felől, azt termékenyen továbbgondolva használja a ready made-et.

Mindemellett a multimediális installáció alkotója alkalmazza is a garázsokat, hiszen az egyik rövidfilmen az látható, amint saját lakóhelyén felállít és használatba vesz egy ilyen, pontosan a saját gépkocsijára méretezett garázt. Hasonló, mondjuk így: alkalmazott tárgytalá-

lással találkozhatunk például Németh Ilona korábbi, Esterházy-tortás installációjában¹¹ is, azzal a különbséggel, hogy ott nyilvánvalóbban érhető tetten a művészi gesztus, a beleavatkozás, ahogy a tortát az adott helyszínre alkalmazza. Az Esterházy-torta mázának mintázata minden esetben az aktuális helyszín padlómintázatának struktúrájába illeszkedik. A zsinagógából lett galéria és a benne terpeszkedő két fémesen csillogó pléhgarázs esetében azonban egyáltalán nem beszélhetünk ilyen összehangolásról. Sokkal inkább a szakralitást még ütött-kopott állapotában is őrző kiállítási tér és a szépnak egyáltalán nem mondható kiállított talált tárgy ellentéte tűnik szembe. S kezdetben, még a mélyebbre törő reflexió előtt, ez határozza meg az installációval kapcsolatos csodálkozó-hideg befogadói attitűdöt is. Továbbgondolva a problémát azonban éppen ez a, ha tetszik: szakrális–profán vagy auratikus–nem auratikus ellentét teszi az egész alkotást a „mintha” zárójelébe, és vonja az ironia területére a műről való elmélkedést. Ezen a területen pedig a korábban említett hagyományőrzői álmok is szertefoszlának...

A *Handiwork* tulajdonképpen egy szabadban, köztéren lévő és egy közösség konkrét problémáját – a garázsok hiányát – megoldó tárgyat hoz be a művészet tradicionális helyére, s így teljesen ellentétesen cselekszik a 2006. június 21-én Dunaszerdahelyen bemutatott *DS – public art* eljárásaival. Mielőtt továbbmennénk, érdemes egy rövid időre megállni a public art fogalmánál. A múlt század hatvanas éveiben Amerikában indult public art kialakulását a művészet immanens fejlődésén túl nagy mértékben a kor kultúrpolitikájának, valamint a művészeti életre jellemző kommercializálódásra, a műkereskedelmi és galériarendszer visszásságaira adott művészi válasznak köszönheti. A közterekre való kivonulás mellett a művészek a szociálisan hátrányosabb rétegek felé fordultak és velük együttműködve hoztak létre alkotásokat. A sok meghatározás közül talán Janet Cardon művészetteoretikus definíciója ragadja meg a legfrappánsabban a lényegét, aki szerint: „Ahol a demokratikus eszmék és az esztétikai

Fotó: Somogyi Tibor

¹¹ *Esterházy-torta – Padló IV.*, Szlovák Intézet, Budapest 2000. Németh Ilona ezt követően több alkalommal is bemutatta más-más helyszínen ezt az installációt.

elitizmus kiegyeznek egymással az a public art fő küzdőtere.”¹² Már ebből is látható, hogy a public art tépje többek között a szociális problémák felvetése, az emberek öntudatra ébresztése. Egy-egy ilyen alkotás általában párbeszédként működik, feltételezi a befogadó aktív részvételét. „Ennek a párbeszédnek, vitának az eszköze sokszor az együttműködés a művészet más területein működőkkel (zenészek, építészek stb.), a társadalomtudományok képviselőivel, gondolok itt elsősorban a szociológusokra, történészekre stb., a szociális munkásokkal és az adott környék használóival. Fontos szerepe van a kommunikációnak, mely a köztéri munkák megvalósítása kapcsán az adott közeg használói és a művész között létrejön, s ez elkerülhetetlen is az adott mű fogadtatása és elfogadása szempontjából. A köztéri művészeti projektek nyomán létrejött eredmények ellenőrzése és kiértékelése azonban már inkább a partnerszervezetekre, illetve a szakértőkre hárul. A projektek hosszabb távú hatása csak így biztosítható.”¹³

A DS – *public art* tehát egy közösség (Dunaszerdahely lakói) problémáját (a nemzetiségek közötti tolerancia) viszi ki a köztérre, hogy a szóban forgó közösség véleményét kérje, formálja. S teszi mindezt úgy, hogy egy, még a *Handiwork*-énél is izgalmasabb „tárgyat” emel a művészetbe, egy szociológiai közvélemény-kutatás kérdéseit speciálisan a mű színhelyére transzformálva. A Bogardus-féle attitűdskála¹⁴ mint „talált tárgy” mutatkozik meg a város több pontján, elég nagy területen elhelyezett, útjelzőkre emlékeztető sárga pléhtáblákon, melyek sokak számára eddig ismeretlen szempontú tájékozódást tesznek lehetővé, mindekelőtt azzal, hogy valóságos agorává változtatják/változtathatnák a várost. Idézett gondolataival összhangban Németh Ilona is ezt igyekezett megvalósítani, mikor a megnyitón az érdeklődőkkel beszélgetve körbesétálta a helyszínt. A másság iránti érzékenység felé mutatnak ezek a táblák a városban lakó négy nemzetiség nyelvén megfogalmazott kérdéseikkel: „Elfogadna-e városa lakosaként, munkatársnak, barátnak, családtagnak, házastársnak... egy vietnামit, cigányt, szlovákot, magyart?...”

Ezek után meglepő volt az az értetlenség, mellyel a városban élők nagyobb része az installációt fogadta. Sokan provokációt sejtettek mögötte, és több nemzetiség képviselője is felháborodásának adott hangot. Ami – nem lehet nem észrevenni a helyzet ironiáját – a Bogardus-féle társadalmi távolságot mérő skála hatékonyságát jelzi. S hogy a szociológiai kutatás milyen értéket mutat majd a Bogardus-skálán?... Németh Ilona szavaira hagyatkozva a közvélemény-kutatás eredményeinek értékelését inkább a szakemberre, Németh Szilviára kell hagyni, s ez az a pont, ahol a művész és a műelemző is felfüggeszti/szünetelteti párbeszédét a művel.

Képesek vagyunk elég figyelmet fordítani a művészetre? Hagyunk neki elég teret? Elfogadjuk a művészetet? – ezek azok a kérdések, melyek ezzel a köztéri munkával kapcsolatban a leginkább izgalmasnak tűnnek számomra. A Bogardus-féle kérdések elérik aktuális médiumukat, vagyis a teszt minden kérdésébe behelyettesíthető szócska a „művészet” lesz. Mert itt a térnek, a művészet terének köszönhetően nemcsak a művészettel eleve afirmatív viszonyt ápoló érdeklődő botlik bele a műbe. Épp az ilyen problémák az okai, illetve a hajtóereje az aktuális szociális problematikát érintő public artnak. S számomra Németh Ilona installációjának az az egyik legfőbb erénye, hogy a szociológiai teszt kérdéseit „talált tárgy”-ként a művészet autoreflexív kérdéseivé alakította, hajlította, ugyanakkor fenntartotta az aktuális társadalmi problémákra való kérdezést, a társadalmi távolság mérését az egyén és a művészet közötti távolság mérésével bővítve.

¹² Janet Cardon: *Urban Encounters* katalógus bevezetője. Institute of Contemporary Art, University of Pennsylvania 1980. ummal szembeni előítélet megnyilvánulásával.

¹³ Részlet Németh Ilona kéziratoss disszertációs munkájából.

¹⁴ Emory Stephen Bogardus amerikai szociológus módszere, a Bogardus-féle attitűdskála a társadalmi csoportok egymás iránti toleranciaszintjét, egymástól való távolságukat vizsgálja. A skála azt mutatja, hogy a megkérdezett milyen mértékben engedné közel egy másik etnikum tagját: 1. elfogadná házastársnak, 2. elfogadná vendégnek a lakásába, 3. elfogadná szomszédnak, 4. elfogadná a városban/településen állandó lakhellyel rendelkezőnek, 5. elfogadná látogatónak a városba/településen, 6. egyáltalán nem fogadná el. Minél kisebb értéket kapunk az átlagok kiszámítása során, ez annál inkább a tolerancia kifejeződéséért értelmezhető, minél nagyobb szám az eredmény, annál inkább számolhatunk az illető etnikummal szembeni előítélet megnyilvánulásával.

Megítélésem szerint éppen a társadalom állapotát vizsgáló szociológiai kutatás helyezi ezt a köztéri munkát az „itt” és a „most” *aurájába*. A Németh Ilona által feltett kérdések egy nagyon is meghatározható „itt”-hez és „most”-hoz köthetők (már az installáció címe is mutatja térbeli rögzítettségét: DS = Dunajská Streda [Dunaszerdahely]). Házás Nikoletta tanulmányában Arthur C. Danto, Octavio Paz és Thierry de Duve vonatkozó gondolatainak tanulságát összegezve úgy határozza meg a ready made-et, hogy az „felfüggesztett vagy, ha úgy tetszik, zárójelbe tett tárgy lenne, mely felfüggesztett tárgyi mivoltán túl magukból a róla alkotott kijelentésekből állna, s identitását ezen kijelentések hálózatában alkotná és változtatná meg.”¹⁵ Nyilvánvaló, hogy ez a definíció megengedi az olyan elvont tárgytalálást, mint amilyen a *DS – public art* esetében történt. Annál is inkább, mert a „róla alkotott”, az „itt”-hez és a „most”-hoz kapcsolódó kijelentések a legfontosabbak ennek a munkának az értelmezése során is. Persze, az itt tetten érhető aurafelfogás a saját szempontjai szerint értelmezi újra Benjamin fogalmát.¹⁶ Egy metafizikájától megfosztott auráról van szó, mely egyediségét az „itt” és a „most”, a társadalmi csoport aktuális problémájának egyediségében leli, nem valamiféle kultikus szentségben vagy transzcendens entitásban. Az aura Benjamin által adott meghatározásában, miszerint az „egyszeri felsejlése valami távolinak, legyen a jelenség bármilyen közel”, a „távoli” helyére a foucault-i értelemben vett Más, az Idegen kerül – Németh Ilona esetében szó szerinti és metaforikus értelemben egyaránt.

És hát mindezek ellenére vagy éppen ezért marad a nagyon hangsúlyosan megfogalmazott kérdés: Elfogadná-e szomszédjának a művészetet?¹⁷

¹⁵ Házás Nikoletta: *Ready-made, szójáték és ironikus esztétikai értékítélet*. <http://jelenkor.net/main.php?disp=disp&ID=599>

¹⁶ Házás Nikoletta szerint más módon is visszakerülhet a ready made az auratikus művészetbe, állítása szerint „[a] művészet auratikus kontextusába bekerülve a hétköznapi tárgyra is vetül a műtárgyak által megteremtett aurából” (Házás Nikoletta: *Ready-made, szójáték és ironikus esztétikai értékítélet*). Az aura ilyen értelmezése véleményem szerint azonban nem egyeztethető össze Benjamin elképzelésével, hiszen pontosan annak lényegét veti el: az aura szentségét tartja meg, de csak mint tartalmát veszített fogalmat.

¹⁷ A kiállításokról készült fényképek megtekinthetők a www.ilonanemeth.sk honlapon.

„Ki kell szívnod a vérüket, mielőtt ők szívják ki a tiedet”

Szécsi Noémi: *Finnugor vámpír*

A recepció, avagy irodalmi vérszívás

Szécsi Noémi 2002-ben megjelent első regényének feltehetően már a címe lázba hozza a laikus olvasót. E nem szokványos szókapcsolatról rögtön asszociál, mondván: itt egy magyar „vámprisztori”. S nem is csalódik, hiszen élvezetes olvasmányban lesz része. Nyomon követheti egy, a Városligetre néző bérlakásban élő kezdő vámpír és meseíró nem szokványos kalandjait. Betekintést nyer egy mai, budapesti „vámprípáros” életébe. Megismeri, hogyan tájékozódik nagymama és unokája a Népszabadság, internet, drog, stressz, vegetarianizmus, management, biobor, performance, kesudió, globalizáció, média, café, pub és T-shirtök forgatagában, s hogyan viszonyulnak ily módon a magyar múlthoz, vámpírhagyományhoz, irodalomhoz, meseíráshoz, s nem utolsósorban a férfiakhoz. S eme „ismeretek” megszerzése mellett olvasónk igen jól szórakozik, hiszen az elbeszélő nem kevés iróniával kezeli ezen témákat.

A *Finnugor vámpír*ról mindeddig csak pár bírálat jelent meg, melyek olvasati lehetőségeket, elemzésre alkalmas területeket kínálnak fel, de bővebben egyiket sem fejtik ki. Benedek Szabolcs Olvasónaplója¹ például csupán a szerző saját érzéseit írja le a könyvvel kapcsolatban. Ő is, akárcsak oly sokan, mint vámpírtörténetet vette kezébe, viszont nagyon jó első regénynek minősíti e JAK-kiadványt.

H. Nagy Péter mint a regény első „valódi” kommentálóját, *Irodalmi vérszípoly* című, az Ünnepi Könyvhéten elhangzott könyvbemutatójának publikált változatában² arra hívja fel a figyelmet, hogy ne soroljuk e regényt automatikusan a ponyvairodalom körébe, mondván, a posztmodern irodalomban ilyen figura szerepeltetése nem ritka. H. Nagy Péter rámutat továbbá, hogyan is olvasható a regény, mire figyelhet fel egy irodalomteoretikus, vagyis úgy mond „kiaknázza” a szövegben, annak nyelvében rejlő lehetőségeket, többértelműségeket. Először ő is főként a vámpírizmus kontextusába helyezi a regényt, hiszen nem kevesen „szóltak hozzá” e témakörhöz. Kritikusunk fel is sorakoztatja ezen alkotókat, kezdve Polidoritól, Bram Stokeren át Adyig. Viszont Szécsi Noémi posztmodern íróhoz híven e hagyományt másként dolgozza fel. Ezt H. Nagy is felismeri, miszerint a mű „*diszkurzívan rombolja a vámpírdiszkurzus komponenseit*”³, hiszen hősünk nem kastélyban lakik, metszőfogai nem látszanak, s kezdetben még a vértől is elájul. Vagyis e mű nem egyszerűen egy vámpírtörténet, hanem vámpírtörténetbe ágyazott reflexió a hagyományról, kitérve a meseírásnak álcázott alkotásra.

Kovács Béla Lóránt a regényt, „kellemes olvasmány”⁴-nak titulálja. De aztán ő is felismeri, hogy nem olyan könnyű olvasmány, mint aminek elsőre látszik. Nőregényként közelíti

¹ Eső, V. évf. 2. sz. 2002. <http://www.vfmk.hu/vfek/Irodalom/benedek/benedek78.htm>

² H. Nagy Péter: Irodalmi vérszípoly, *Bárka*, 2003/1. 119-122. o.

³ Uo. 121. o.

⁴ Kovács Béla Lóránt: Véres történetek és legendák, *Alföld*, 2003/3. 100-103. o.

meg, kifejtve a feminitására utaló jegyeit, mely természetesen a szerző nevéből adódik, s a főhős neméből, viszont a „szövegben semmilyen kapcsolódót sem találunk ezzel kapcsolatban”⁵, hiszen a magyar nyelv nem tükrözi a nemi identitást. Kicsit a feminista kritikusoknak is üzen Kovács Béla Lóránt ezen kritikájával, hiszen azzal, hogy ironiával kezeli a szerző a férfi–nő kapcsolatot, a nemi identitást, ezzel olvasóit is átgondolásra készíti a nemiséggel kapcsolatban. Tehát ilyen megközelítése is létezik a regénynek, s nem alaptalanul, hiszen eleve az O. költőnőről Virginia Woolf Orlandója juthat eszünkbe, megkockáztatva a feltevést, hogy lehet, ezzel az író a nemcserére akart utalni. Meseírás közben például ezen elmélkedik hősnünk: „*azután a főhős nemének radikális megváltoztatását fontolgattam – például kislányról kisfiúra –, mert úgy találtam, az így felálló helyzet számtalan lehetőséget nyújtana.*” S még sorolhatnánk a példákat, tehát kritikuskunk elemzési szempontja sem elvetendő.

„H. Nagy Péter szövege egy magát áldozatnak álcázó vámpírhoz hasonlatos” – jelenti ki Benyovszky Krisztián⁶, mondván, H. Nagy írása kiszippantja a szövegben rejlő lehetőségeket, majd ezeket felkínálja a soron következő „ítéseknek”. Ebben a „hálóban” akadt fenn Benyovszky is, aki töredelmesen be is vallja, hogy az előző vélemény rá is hatással volt. Ez a hatás érződik kommentárján is, s több helyen hivatkozik is a szerzőre. Ő teljes mértékben a vámpírmitológia felől közelíti meg a regényt, s úgy tartja, a „*regény túlságosan is rászorul a megidézett hagyomány támogatására*”⁷, vagyis ezen kívül nincs is nagyon mit értelmezni a művön, habár ismeri Kovács Béla Lóránt szempontját is. Igazat is adhatunk neki, viszont a többi megközelítés is releváns. Hiszen kritikusunk ugyancsak megfelelkezik a meseírással felvetődő, íródo szöveg posztmodern tapasztalatáról, amit viszont Németh Zoltán megemlíti⁸, bár csupán pár mondatot szán neki.

Németh Zoltán posztmodern regényként értelmezi Szécsi Noémi első alkotását, kiemelve az erre jellemző fiktív és reális idődimenziók felcserélődését⁹, amire remek teret nyújt a vámpírok kortalansága. Emellett rámutat a posztmodern műveket átható parodisztikus vonásra, a mindent ironiával kezelő szemléletre. Olvashatjuk szerinte e szöveget a családregény, a nemzedékregény, a fejlődésregény, az ifjúsági regény, sőt a nevelési regény paródiájaként is. S valóban felfedezhetünk erre utaló jeleket a szövegben. Ezen felül olvashatjuk „*vellen-Piroska és a nagymama*»-ként is, amely végül a nagymama halálával végződik.”¹⁰ Ami még említésre méltó Németh Zoltán kritikáját illetően, hogy felhívja a figyelmet az elbeszélő Magyarországhoz, egyáltalán a magyar nyelvhez fűződő viszonyára. S igaz, hogy hősnünk magyarórákat vesz, megjegyzéseket fűz a magyarokhoz, mintha idegennek mutatná be őket és az országot; „*mint-ha nem magyar olvasók számára íródott volna a regény.*”¹¹

Szécsi Noémi alkotása kétségkívül számos „rejtett kódot” tartalmaz, amire a kritikusok rá is világítottak. Vitathatatlanul több síkon fut a regény, viszont ahhoz, hogy felfedezzük többsíkúságát, tájékozott olvasóra van szükség, aki felismeri többletjelentését, mondhatni az „interpretálás nyomozójává” válik. Viszont kétségtelen, hogy e kritikák nyomot hagynak az olvasóban, s az újraolvasáskor óhatatlanul is hatást gyakorolhatnak az interpretációra, de ez már csak így működik: amivel kapcsolatba kerülünk, az hatást fejt ki ránk. (S vagy mi szívjuk az ő vérét, vagy ő a miénket.)

⁵ Uo. 100. o.

⁶ Benyovszky Krisztián: Szécsi Noémi: Finnugor vámpír, *Kortárs*, 2003/12.

⁷ Uo.

⁸ Németh Zoltán: A halál jelentésének paródiája, *Forrás*, 2004/7-8. 168. o.

⁹ Uo. 169. o.

¹⁰ Uo.

¹¹ Uo. 170. o.

A vámpírhagyomány újírása, avagy irodalmi vérátömlesztés

„Semmi sem szökekenhet szárba valamiféle hagyomány nélkül” – olvasható a *Finnugor vámpírban*. Lásuk tehát, Szécsi Noémi hogyan s mire használja a vámpírhagyományt nagymama és unokája történetében. A bevezetőben Jerne kétségek közt hagyja olvasóját, hiszen azt írja, az elejétől a végéig hazudni fog. Majd kijelenti: „Ez a mese mégis egy igaz történet”. Érdekes felfigyelnünk a mese fogalmának használatára, nemcsak az első fejezet címe miatt, vagy mert Jerne amellett, hogy kezdő vámpír, kezdő meseíró is egyben, hanem mert nem ritka a vámpírtörténeteket meseként prezentálni. Nézzük csak meg az Európa Könyvkiadónál (1995) megjelent Anne Rice *Interjú a vámpírral* hátlapját: „Anne Rice regénye nem egyszerűen horror, bár a vér, rettegés, borzalom sem hiányzik belőle, hanem a lét örök titkát feszegető bátorborzongató mese.” Ami lehet, hogy csak véletlen egybeesés. Nem tudni, a szerzőre ez hatott-e, vagy saját fantáziájának szüleménye a történet meseként való jellemzése.

A címben szereplő „finnugor vámpír” meghatározás a nagymama névjegykártyáján szerepel, amire a következő kommentár érkezik:

„– De finnugor vámpír nincs. A »finnugor« nyelvészeti vagy néprajzi kategória. Miért nem vagy magyar vámpír?

– Micsoda közönséges ötlet. Gondold csak el, hogyan reagál egy pöffeszkedő angolszász vámpír, ha bejelentem, hogy magyar vámpír vagyok. Udvariasan bólint: »Igen? Hol is van? Budapest vagy Bukarest?« De a szó »finnugor« tiszteletet ébreszt benne, és némi egzotikumot is társít lényemhez.” Vagyis – amint látjuk – a magyar vámpírok nem nagyon ismertek a világban, ahogyan a magyar emberek sem. Pedig a világ nem úgy képzelne el a vámpírokat ahogy, ha nincs a magyar származású Lugosi Béla, akit a nagymama is nagyra értékel. Szécsi Noéminek ez, hogy magyar vámpírokat szerepeltet, remek alkalom arra, hogy kommentáljon minket és Magyarországot, nem kis iróniával megspékelve. Tehát a vámpír nagymama és unokája Budapestet választják lakhelyül, mondván, sehol nem érdemes lakni, csak itt. Ugyanakkor Jerne számára a magyar múlt igen biztató, főleg a hét vezér vérszerződése. „Identitáskereső éveimben önigazolászként hatott, hogy család-
dom tevékenysége ebben az országban nem előzmény nélküli.” Vagyis a magyaroktól valóban nem áll távol a vérkultusz. S nyelvünk a mai napig őrzi a vér szavunkat nem kevés szóösszetételben, amit Szécsi Noémi is észrevesz, és fel is sorakoztatja őket; Jerne ’vérnarancs’ot kíván, mivel talán ’vérszegény’ s mivel ’vérprofí’, iszik egy kis angol ’Bloody Mary’-t.

Továbbá miért jó Magyarországon vámpírnak lenni? „A magyarok változatos génállománnyal rendelkeznek... Sokan közülük szépek és étvágygerjesztőek”, ami valljuk be egy vámpír számára elengedhetetlen szempont. Tehát Jerne és nagymamája jól érzik itt magukat, bár Jerne csak két hónapja tartózkodik az országban, mivel addig Angliában tanult. Nem érdekes párhuzam ez Bram Stoker Drakulájával?! Aki Erdélyből Angliába utazott. A Finnugor vámpírban pedig pont fordítva jelenik meg ez az út. „Amikor a kimerítő világkörüli út után visszatértem Magyarországra, a nagymamát tartalmazó papírzacsokot egy magyar szemeteskonténerben helyeztem el, miközben halkan fütyültem a székelly himnuszra, mert ez volt az ő nótája. Csaba királyfi, trallalallala..., a szövegét nem ismerem. Tudom, hogy így kívánta volna, hiszen annyi felejthetetlen évet töltött a Kárpát-medencében.” Tehát a nagymamát tekinthetjük a hagyomány jelképének is, akin túlnőve unokája új utakra tér.

Jerne vissza akar térni Angliába, de nagymamája nem engedi, hiszen egy kezdőnek nem ildomos itt megkezdenie a ténykedését, mivel Anglia a vámpírizmus fellekvára. Tehát, mondhatjuk egy hagyományos nagyszülő és unoka viszonya áll fenn, aki tovább akarja adni „mesterségét”, tapasztalatait, hogy unokájából „kiművelt hulla” váljék. Álma: „szeretném már látni, hogy te is olyan erős, okos, szép vámpír vagy, mint én.” Azonban Jerne még nem akar meghalni, ekkor még nem nagyon fülk a még nem létező metszőfoga a vámpírléhez. Sőt még a véres szája is riasztja, vérvételnél elájul. A vér látványától émelvegni kezd, elgyengül. Valljuk be, ezek nem vámpírra jellemző tulajdonságok. Sőt az *Utóéletben* sem él a szipoly gyakoriságával:

„hála szerencsés természetnek, elég öt-bat havonként magamhoz venni valami jó kis véreset.” Vagyis „Nem mindig elég a családi indíttatás.” Felmerülhet az olvasóban a kétség, lehet, hogy Jerne nem is vámpírcsemete, hiszen a kétszáz éves nagyihoz Express csomagban érkezett, „unoka” felíráttal. Keletkezésének módja számára sem világos. Tehát Szécsi Noémi állandóan fenntartja, hogy ez csak egy mese, s a fikció a lételeme. A vámpír-toposzt teljesen kiforgatja, humorral fertőzi meg. Például a nagymama nevelési célzattal vámpírvice-gyűjteménnyel kólintja fejbe szófogadatlan unokáját. Ezen kívül fejlődőképes, a korral haladó „jól funkcionáló vámpír-nő”. Ugyanis a vámpírlegendákat meghazudtolva nem romos várkastélyban laknak, hiszen „manapság a vámpírok is ésszerű megoldásokban gondolkodnak, és ki szeretne vagyontokat költeni vízre, gázra villanyra?” S ugyancsak nem bújnak el a világ elől, nem töltik a nappalt koporsóban. Ők nappal is „dolgoznak”, fedőtevékenységet folytatnak (a nagymama tőzsdeügynök, jól menő üzletasszony, Jerne pedig lektor egy könyvkiadónál, majd mosogató egy étteremben), ami az áldozatok kiszemelése szempontjából is elengedhetetlen. A nagymama néha más eszközöket is bevet áldozatainak megsemmisítésekor a vérszíváson kívül, pl. elektromos húsdarálót. Sőt a tükörben sem látszanak, s ezt saját maga is megcáfolja: „Egyes szövegekben olyan utalások találhatók, hogy a vámpírok, mint lelketlen lények, nem rendelkeznek tükörképpel. Ez nem helytálló”, mivel a vámpírok a nagymama szerint igen kényesek megjelenésükre. Ezt a hagyományt megcáfoló „trükköt” – sok másik mellett – Anne Rice is alkalmazza, bizonyítandó, hogy tényleg léteznek vámpírok, s ne a könyvekre hagyatkozzunk, hanem az „interjúra” az igazi vámpírral. „– Ó, a keresztekkel kapcsolatos híresztelés! – nevetett a vámpír. – Arra céloz, hogy mi félünk a keresztektől?... – Badarság, barátom, merő badarság.”

A nagymama tekintélyes horrorgyűjteménnyel rendelkezik, megtalálhatók könyvtárában latin vámpírhatározók, gótbetűs nyomtatványok, Le Fanu, Coleridge, Keats, Anne Rice művei, a már említett viccgyűjtemény és szakácskönyv. S természetesen nem hiányozhatnak a vamp képregények sem. Az író nő nem adja meg a képregények címét, de minden bizonnyal a *Vampirella* sorozatra utalhat. Amint látjuk szerzőnk igen tájékozott a vámpírhagyománnyal kapcsolatban. Viszont ezeken többnyire a nagymama jókat szórakozik, s betegre röhögi magát pl. Bram Stoker *Draculáján*, aki szerinte egy nem hozzáértő vámpír volt. Ezzel szemben, mint XXI. századi vámpírnak, filmgyűjteménye is van, ám az ebben szereplő vámpírokat sem értékeli nagyra. Szerinte Lugosi Béla és Boris Karloff alakításai nem hitelesek.

Ennek ellenére „*De a hagyomány az hagyomány*” felkiáltással lemászik az ereszcatornán, mely epizód nagymértékben felidézi ezt a részletet a *Drakulából*: „*Az ablak könyöklője rég kidőlt, azért óvatosan meghúzódtam az időrágta kőkáva mögött, onnan lestem lefelé... azt láttam, hogy teljes teste kibukik az ablakon, és kúszni kezd a falon, még hozzá fejét lefelé...*” S lássuk Szécsi Noémi változatát erre a momentumra: „*felkeltem, hogy az ablakpárkányra könyökölve figyelhessem, amint a nagymama leereszkedik a hátsó udvar ereszcatorniján. Irtózatosan káromkodott, mert tüsszkü cipőben és aranylamé kísértélyben még akkor is nehéz lemászni a bádorgsörvön, ha kapaszkodhat az elszáradt vadszőlőindákba.*”

S más helyeken is felismerhetjük az erre a regényre való reflektálást. Ez pedig a vérző seb látványára történő vámpírreakcióban található. Hogyan néz ez ki a *Drakulában*: „*Akkor ötlött a szemembe borotvával ejtett sebem, mert vérezni kezdett, és a vér lecsordult az államon... amikor a gróf meglátta vérző arcomat... a torkom után kapott.*” S ez a Jonathan Harker és Drakula gróf találkozására emlékeztető epizód a *Finnugor vámpírban*: „*A tükör ütése nyomán újjamból kiserkent néhány csepp vér. Megragadta csuklóm, szájához emelte a kezemet, és mobón, élvezettel lenyaligatta a kicsordult vért.*” Ez az első kapcsolata Jernenek Jermákkal, a főnökével – aki ugyancsak vámpír –, ami a vérszívást illeti, s majd Jermák lesz az, aki a nagymama helyett vámpírrá teszi, hogy majd az *Utóéletben* már ilyen alakot öltve szerepelhessen. Akinek egyébként valódi neve Ármin, Vámbéry Ármin iránti mély tiszteletből kapta ezt a nevet, aki mint tudjuk Bram Stokernek adott információkat Vlad Tepesről. Akiről egyébként a nagyinak is van képe. Lehet, hogy a képről,

lehet, hogy a regényből, de az orr formája a mi regényünkben is helyet kap. „*Magam sem dicsekedhetek kivételes szépséggel, de jellegzetes arisztokratikus orrom méltóságot kölcsönöz megjelenésemnek.*” Amit a *Drakula* magyar fordításában „sasornak” lát Harker. A nagynak ezzel komoly gondjai is akadnak, hiszen zsidóornak is nézik, amit ő teljes mértékben elutasít, mondván, ilyen orruk csak a vámpíroknak adatik. De megidéződnek a regény lapjain a vámpírok további külalakjára jellemző jegyek is, pl. mikor Jerne nek „alibi tevékenységet” választanak, kiderül, hogy zenével nem foglalkozhat, mivel „*a zenei hallást nem helyettesítik a hegyes és méretes vámpírfülek*”, vagy amikor már Jerne „igazi” vámpírként éledgel, szívófogat is reszelgeti.

Tehát megkockáztatható a feltevés, hogy Szécsi Noémi számára is a *Drakula* az alapmű, amelyből kiindul. Természetesen ismeri a vámpírizmus szexussal való társítását is. Jerne is erre vágyik, hogy a vérszíváson kívül ezt is megismerje. Sőt Jermákkal csókkal pecsételik meg kapcsolatukat, ami egy „kissé” más jellegű. O. költőnőtől még magyar órákat is vesz, csak-hogy becserkésze. Kovács Béla Lóránt is erre világít rá kritikájában, mely szerint „*A szerelmi vágy szinte minden fejezetben kapcsolatba kerül a táplálkozási ösztönrel, a vámpírok véréhségével.*”¹² Valóban feltehetnénk a kérdést, miért pont női vámpírokat szerepeltet a regény, kapcsolatban állhat valamiképp ez a feminizmussal? Hiszen sokszor említi az író a férfi-női kapcsolatot, s ironikus véleményeket is fűz a férfiakat nézve. Azt kell mondom, hogy nem, hiszen nem ritkák a vámpírmítoszban a női vérszívók sem. Gondoljunk a fentebb említett nevekre, vagy Le Fanu *Carmillájára*. *Drakula* szolgálatában is állnak női vámpírok, akiknek gyermeket is hoz zsákjában táplálékul. Itt ugyancsak felfedezhetjük a már említett két regény közti párhuzamot, amikor a nagymama a vérpalacsintához inkább patkányokat használ, hiszen „*Azért egy kisgyereket mégsem kaphatok ki a homokozóból. Fényes nappal.*” Vagyis ők ilyen téren eltérnek *Drakula* társaitól, ők csak férfiak vérének szívják.

Mivel azonban „*Mondják, manapság nem az élet hat a filmművészetre, hanem fordítva*”, filmek hatása is érződik a regényen, pl. Jerne fél a „*Pirosszemű gyerekevtől*”, akinek égő szemeit talán Szécsi Noémi Coppola filmjéből vette, ahol a vámpírnak „mindig” vörösen világít a szeme. Ezen kívül néha maguk a főszereplők is beismerik, hogy filmek alapján cselekednek. „*Magam sem élek vele, de láttam egy filmet, ahol a főszereplő csak úgy gyűrte őket magába, gusztussal, csemsegeve.*” Minden bizonnyal ez Louis a vámpír lehetett az *Interjú a vámpírral* filmváltozatában, mikor patkányokat evett, mert az emberek vérének még nem merte szívni. S a nagymama Jerne-nek is ezt tanácsolja, kezdjen patkánnyal. Nem nehéz a lakásukban patkányt találni, mert „*hozzátartoznak imázshoz*”, s rendes vámpírokhöz méltóan barátjuknak tekintik őket, s a vérfarkasokat sem tagadják meg, akiket kuzinjuknak neveznek. S a nagymama még de-nevérré is tud változni, aki hű maradt a hagyományhoz abban is, hogy koporsója is van, amiben kipihen a fáradalmait egy-egy vérszipoly után. S további a vampirológia által felfedett tulajdonságaik is vannak, például képesek éjfélkor eltűnni, mint a pára, nem érznek ízeket, a nagymama szájában „*mindennek egyenletes fűrészpöröge van, kivéve persze az embervért, amely persze zamatos*”, s újból *Drakula* jut az eszünkbe, aki épp ezért sohasem evett együtt Jonathan Harkerrel, s szintén fél a kereszttől. Bár az angyalal együtt élnek, s nagymama még a hátát is megmasszíroztatja vele. Nagymama és unokája épp a karácsony elől menekülnek Szibériába, mivel Magyarország újra Mária országa lett, s a hó is „*jégkásásított szenteltvíz*”. Elég számára, hogy a tévében nézzen misét, máris lerohad a kisujja. Ismerik, hogyan lehet őket elpusztítani, tudják, ha átszúrják szívüket, akkor végük van. Nagymama például ezzel fenyegeti unokáját: „*Ha így viselkedsz, egy szép napon arra ébredsz, hogy egy kovácsoltvas gyertyatartót közelítek a szíved felé.*” Természetesen nem maradhat el a vámpírok örök, s talán legjellegzetesebb tulajdonsága, amellyel a nagymama is rendelkezik, ez pedig az öröklét. A nagymama 235 éves. Ebből adó-

¹² Kovács Béla Lóránt: I. m. 102. o.

dóan találkozott Jókaiával, akinek vérét sohasem tudta kiszívni (ezért máig bosszankodik), ismerte Oscar Wilde-ot, Robespierre-t és Liszt Ferencet is, mondhatjuk „igen közlő”. Mivel ilyen magas kort „megélt”, több neve is volt, kereken harminchárom. Nevei ugyancsak nem idegenek a vámpírmítosz körében. Viselte Báthory Erzsébet nevét, de volt Lilith, Lamia és Empusa is. Báthory Erzsébethez nem kell sokat hozzáfűznünk, de talán kevesen tudják, hogy Lilith a héber mítosz női alakja, aki halhatatlanként él a Sátán oldalán.¹³ Lamia és Empusa pedig a görög-római mondavilágból származnak, s ugyancsak van köztük a vérhez. Az első az alvilág élő kísértete, aki éjfél után gyermekek vérét issza, Empusa pedig ugyancsak Hádész birodalmából jön elő éjszakánként s ekkor emberek vérét szívja.¹⁴ Amint látjuk az író nő ilyen téren is tájékozott.

Viszont Szécsi Noémi a mai kornak is üzen vámpírpai által, erre is felhasználva alakjukat, mivel a nagymama, azon kívül, hogy figyelmezteti, hogy nem ajánlott droggal és alkohollal telített vért inni, ilyen tanácsot is ad unokájának: „– *Ki kell szívnod a vérüket, mielőtt ők szívják ki a tiédet*”, vagyis manapság a homo homini lupus est mondás érvényesül. Vagyis egy örök érvényű megállapítás mögé rejtje a szerző, hogy mindegy milyen formában, de az emberek egymás vérét szívják addig, amíg azt érdekesnek tartják. S az olvasón áll, hogy eldöntse, a következőkben kit tart majd vámpírnak és kit nem.

Posztmodern mese, avagy a másik vérvonal

Van azonban egy másik szála is a regénynek, ez pedig a szöveg születésének posztmodern tapasztalata. Bár „*Nem vágyom irodalmi halhatatlanságra, az örök életet elnyerem a vámpírvérvonal által*”, mondja Jerne, s hozzáteszi, még szerencse, hogy előhalott, mivel a fizetéséből nem nagyon tudna megélni. Feldobja tehát a labdát, hogy érdemes-e az irodalommal foglalkozni. Tehát egyfajta vallomás is ez az irodalomról és az írásról. Jerne egy könyvkiadónál dolgozik, ahol lektor, s közben meséket ír. Betekintést nyerünk tehát egy kiadó életébe is, ahol jogdíjak fizetéséről, pénzről van szó. Ezért ad ki inkább horoszkópokat, szakácskönyveket stb. Hősünk lelkét is eladná azért, hogy nyomtatásban láthassa meséit. „...*szellemi kapacitásomat a mesevilágnak tartogattam*” – írja.

Elméleti háttérrel is rendelkezik a mesékről, hiszen szakdolgozatát is ebből írta, mi több angolul. Ebben azt a rejtett utalást fedezhetjük fel, hogy az irodalmi körök nem szeretik a dilettánsokat manapság. Pedig ő már az általános iskolában is meséket írt, a tanító néni még meg is dicsérte. Mégsem segít rajta, hogy „diplomás meseíró”, s a mesetagozat gyakorlatai sem tették meg hatásukat. Ebből az ügyes olvasó azt vonhatja le, hogy az írás nem megtanulható dolog. Főleg nem a jó írás. Pedig Jerne azt állítja „*Írni mindenki tud. Még én is.*” S meg is próbálja. Bár Somi barátja sokkal hamarabb sztár lesz és ismertebb, dalszövegek írásával. S O. költőnőnek is jelennek meg versei a Feltörekvő Irodalmárban. „*Nem akarok olyan nagy meseíró lenni, csak egy kis meseíró.*” Bár regényt is próbál írni naplójába, ha éppen nem mesét ír.

Persze megjelennek a kritikusok is, a tanácsadók, akik meg akarják mondani neki, hol hibázik. Például nagymamája „gyorstalpaló tanfolyamot” tart neki az írásművészetről. Neki sok benne az „a” betű, mondja: „*Aki magyarul ír, annak ez lelkiismereti dolog.*” Norma-Elektra pedig a morális töltetet hiányolja meséiből. Oszkár bácsi is felajánlja ilyen jellegű segítségét. Egyet-egyét meg is fogad közülük, például az alkoholt beleviszi morális töltetként a mesébe. Ezen szövegek születését a *Finnugor vámpír* olvasója is végig követheti, hiszen dőlt betűkkel

¹³ Vö.: Pivárcsi István: Drakula gróf és társai, *Palatinus*, 2003. 247. o.

¹⁴ Vojtěch Zamarovský: *Istenek és bűsők a görög-római mondavilágban*, Magyar Könyvklub, 2001. 113. o., ill. 234. o.

be is vannak illesztve a szövegbe. A morális töltet jelenik meg Jerne meséjében: „*Íme az üveg. Van benne valami, amit pálinkának hívnak. Kis olvasó, remélem nem fogyasztasz ihyt, amíg élsz. Ez még. Csakúgy, mint a vodka, a rum és a whiskey. Ezeket erős italoknak hívják. Olyan erősek, hogy kiűtik az embereket, és megölik őket.*” Viszont ezt is plagizálja egy szórólapról, vagyis a tanulság ebből annyi, hogy ami nem megy az nem megy, nem kell erőltetni. Csak azt írjon az író, ami belőle jön, ne próbálkozzon olyannal, amit mások tanácsolnak.

Jerne-nek határozott elképzelései vannak. Inisiatíváról, a nyúlról akar írni – aki szereti a répatortát –, a *Bambi* és a *Bambi gyermekei* mintájára, mivel elege van a fantáziaszörnyekből, s aggasztja, „*hogy kivesztek a mesékből a hagyományos bázisállatok*”. Micimackótól hányingert kap, a Kisherceg pedig szerint egy „töketlen nyálinger”, s a rókának pedig szívesen lekeverne egyet. De a kertésznapdrágos vakondot szereti. Azonban más formában is találkozunk egypár archetipikussá vált mesével, amelyeknél ahogyan a vámpírtörténeteknél, Szécsi Noémi alkalmazza az újraírás eljárását. „*Nem mehetnék el veled a nagymamádmhoz? – Hát nem vagy válogatós te dög. Szegény nagyanyót is... De benne aztán emberedre találnál.... – Szóval meglátogatom a jó öreg nagyit. Viszél neki egy kis kalácsot meg bort.*” Ez a párbeszéd Jermák és Jerne között zajlik, akinek nem titkolt szándéka, hogy „megkóstolja” a nagymamát. Nemde kísértetiesen idézi ez a jelenet a Piroska találkozását a farkassal?! De La Fontaine meséje is felbukkan. „*A tücsök és a bangya meséjét, gondolom, már betéve tudod, de halld ezúttal az én változatomat.*” Elég kegyetlenül meséli el ezt a nagymama, melynek a tanulsága, még ennél is keményebb: „*A tanulság az, hogy aki a művészetnek él, döglőjön meg, de csöndben.*” Jerne is ettől a gondolattól szenved, s az egész regényen ez fut végig. Miért nincsenek a művészek, s ezáltal az írók is kellően elismerve? Miért áll egy nagy egyenlőtlenséggel a fizikai munka és a szellemi munka között? Ezen kívül miért jár nagyobb tisztelet az „igazi íróknak”, s „*Miért érnek kevesebbet az én nagy gonddal csiszolt meséim, mint annyi alanyi költők kávéházai asztalnál lefirkantott versei, pillanatnyi fizikális és mentális státuszukról?*” Egyfajta védelem is tehát ez a kötet a mesék írása, olvasása és hallgatása érdekében, hiszen Jerne példaképe Andersen, aki sohasem adta fel.

A regényben felbukkanó mesék azt is jelzik, hogy kisgyermekkorunktól hallunk történeteket, amelyek beépülnek tudatalattinkba, s nem tudni mikor, de előbukkannak. S ha véletlenül írónak születik az ember, akkor sem szabadul tőlük. Valamilyen formában előbukkannak műveikben, amit tudatosan vagy nem tudatosan beléjük is épít. Így született meg például ez a regény is.

Ahogyan a meséknek is rejtett értelme van, úgy Szécsi Noémi könyvének is. Vámpírokról szól, de az írás viszontagságaival karöltve. Jernét tekinthetjük Szécsi Noémi alteregójának is. Ahhoz, hogy megszülethessen e regény, a szerzőnek vámpírként magába kellett szívnia az eddigi olvasmányélményeit s tapasztalatait. S ebben az esetben igazat adhatunk Roland Barthesnak: „*A szöveg idézetek szövedéke, amelyek a kultúra ezernyi forrásából rajzanak elő.*”¹⁵ S talán, ahogy a mesék hősei is beépültek világunkba, úgy lehet, legközelebb Jerne fog megjelenni egy új kötet lapjain.

¹⁵ Roland Barthes: A szerző halála, In: *A szöveg öröme*, Osiris, 1996. 53. o.

Bánki Éva

Az időről szólva

Lator László: *A tér, a tárgyak*

Meghalnak-e vajon az ereklyék is? Vagy vannak olyan eleven rostok, szövetdarabkák, amelyek ellenállnak az idő, a halál pusztításának is? Tomasi di Lampedusa *Párducában* a nevük és méltóságuk roncsait őrizgető Salina-nővérek palermói otthonukban éppen az érseki megbízottra várnak, aki féltve őrzött ereklye-gyűjteményüket majd szakszerűen átvizsgálja. A kisasszonyok mérhetetlen bánatára azonban az ereklyék hamisnak bizonyulnak, és nemcsak a féltve őrzött csontdarabkák kerülnek a szemétdombra, hanem a kitömött kutya, Bendico is. Ám a kidobott kedvenc *„egy pillanatra visszanyerte eredeti alakját: ha valaki éppen ott tartózkodik a levegőben, táncoló négylábú állatot láthatott volna, hosszú bajusszal és felemelt jobb mellső lábbal, mely mintha csak átkot szórna.”*

Nem kitömött kutya, hanem párduc. Nem párduc (a Salina-család jelképe és címerállata), hanem kutya.

093
prae

„Miért akarja úgy az Isten, hogy senki se haljon meg a saját arcával?” – kérdezi Lampedusa regényének hőse, Don Fabrizio, az utolsó „párduc”. Ezt a mottót választja Lator László a *Herceg halála*-ciklus egyik legszebb versének, az *Elháltozik* című költeménynek az élére is. A csont, a hús, a kép, a szöveg Lampedusa regényében is és Lator László *A tér, a tárgyak* című remek verseskötetében is egymás metaforái. A regénybeli Salina-család öröksége. Ez az, amiből a halál (a szemétre dobás, vagyis a sokadik halál) pillanatában mégiscsak feltámad a párduc.

Látványlag semmi sem köti össze ezt az elbűvölő, gyakran idealizáló, huszadik századi olasz regényt evvel a pompásan tömör, minden romantikát kerülő verseskötettel, Lator László látványosan minden pátozt nélkülöző költői magatartásával. (A látványra, a *látványosságra*, a kötet vizualitására még visszatérünk.) Egy verseskötet szinte sohasem teremtheti meg az „eltűnt idő” hömpölygő panorámáját, ellentétben egy több száz oldalas nagyregénnyel. A versek másféle dolgot tudnak. Ám vajon a romló húst hitelesítik-e az írások, az életet „megtartják-e” a szavak? („Hányféle üzenet az idegekben, / közölni azt, ami közölhetetlen.”) Vajon megtartja-e az „arcunkat” a szöveg? (Paul de Man szerint az irodalmi mű óhatatlanul arcképet ad a szöveg szerzőjéről, de ez nem lehet más, mint arcrongálás vagy arcrongcsolás.)

A mindent tudó érseki megbízott a regényben, aki „a Vatikán Írástörténeti Intézetében végezte a tanulmányait” kíváncsi szemektől messze, zárt ajtók mögött dolgozik. Nem látjuk őt a szorgos munkálkodás közben, ám egyszer csak felpattan az ajtó: „örömmel jelenthetem, hogy találtam öt tökéletesen hiteles, minden jámbor tiszteletre méltó erekhét...” – és Lator László verseskötetében is pontosan öt átírt, ifjúkori verset találunk. A regényben nem látjuk munka közben ezt a kiváló írástörténészt, mi, olvasók, a vizsgálat eredményét váró sértődött vénkisasszonyokkal maradunk. Izgulunk velük, és közben persze nevetünk rajtuk.

A költészet azonban más. Itt a „tudós írástörténész”, a nagy költő a szemünk láttára verssorokat vizsgál (a kötet harmadik ciklusa az „Átírt versek”, csupa a negyvenes években született költemény), és Lator László a csontdarabokat véve szemügyre, régi szerelmekre emlékezve (az *Erdő* a szerelmes versek gyűjteménye) pontosan olyan tárgyilagos, mint a csendben dolgozó érseki megbízott. De most a falakon belül vagyunk. *Látunk*.

A háborúból induló költő alapélménye a halál, a történelmi katasztrófa, a kései versek szürkés derengésében a test roncsolódik, „enged az anyag, meginog a forma.” A tájkép és az arc elcsúszott részletei önálló életre kelnek. Mindent felbomlasztó pusztulás ez vagy valamiféle rejtélyes születés, megnyilatkozás? Az indulás ideje vagy a távozásé? Honnan is kell ezt néznünk?

Kutya és párduc. Vagy *vagy*. A megsemmisülés pillanata felidézi a kezdetet, a kitömött a kutya, amely mintha „átkot szórna”, megidézi a Salinák, egy főrangú szicíliai család legendás indulatosságát is. Ám mi sem idegenebb a verseskötetben megidézett világtól (ahol szintén „minden részlet egy-egy egészt idéz meg, / és az egész is csak valami részlet”), mint a Salinák színpompás múltja – talán ha csak a „párducság” nem, a magabiztosan, a történelmi idővel és az enyészettel szemben is felvállalt személyesség. A korábbi Lator-kötetek jóval tárgyiasabb személyességét már felváltja az egyes szám első személy.

Nemcsak a kéz, az arc, a test, a csont *sok* ebben a kötetben, hanem a festményekről, zárt terekről, műterembelsőkről szóló versek is. Lator László több költeményben is választ tárgyul képzőművészeti alkotást (Csontváry-, Váli Dezső-, Mednyánszky-képek). Hogyan is *látunk*? Hogyan *látjuk be* a világot? A látványnak milyen jelentést tulajdonítunk? A második ciklus mottójául választott Lampedusa-idézet is az önmagát tükörben vizsgáló Salina-hercegre vonatkozik.

A térről van *szó* – a teret és a tárgyakat emeli be a címbe a költő – de beszélni mindig az időről *beszélünk*.

A korábbi verseskötetekhez képest a Lator-versek *koloritja* is átalakul. Ahogy *Febér izzáson szénsötét* című tanulmányában Schein Gábor megállapította, a fényjelenségek, a sok-sok fekete-fehér kép mellett uralomra jutó, vöröses-barnás, homályos, félsötét árnyalatok egybeesnek

Lator költészetében a szubjektum egyre erőteljesebb megjelenésével. Ezek nemcsak az *erdő*, hanem a *hús* színei is. A nagyon feszes, remekül szerkesztett *Erdő* ciklus *Kollázs* című verse a szerelmet, mint a személyes lét fölötti vigasz eszközt mutatja be.

Aztán már ez sincs. A második ciklus, *A herceg halála* az átváltozás és a halál verseit tartalmazza. Az önvizsgálatát, az egyedüllétét. Az *írástörténész*, don Lattore, az összegzésre készülő, nagy költő most a saját csontjaiba írt üzeneteket, jelzéseket, szavakat tanulmányozza. Lampedusa „kisasszonyai” az ajtón kívül maradtak. De mi a költővel együtt belépünk a zárt szobába, és most már egyedül vagyunk a „szürke műteremben”, oda, ahova a *Prológus* nagyszerű verse vezetett bennünket.

Ebben a félhomályra, enyészetre, elmúlásra koncentráló költészetben látszólag kevés helye van a transzcendenciának. De talán mégis. Jönnek az ifjúkori, a negyvenes években született, ragyogó versek. Az újrakezdett versek.

Mert a halálra való felkészülés örökkévaló. Megtanuljuk ezt a paradoxont.

CODA

CODA

Barta András

Első levél a Föld népéhez

A statisztikai objektivizmus megalapítása

A remény a tiétek, Föld-lakók!

I. Az egyén riadása

Egy kétségbeesett tyúkrobot kárálására riadt fel egy csillagos augusztusi éjszakán a későbbiekben tisztázandó kiletű személy.

Nagyon fontos, hogy ezekben a levelekben a teljes és hamisítatlan igazság van leírva. A tyúknak hajnali háromkor nem lett volna szabad kárálnia, és ez fölkelte a személy érdeklődését, ezért mélyen alvó feleségét hátrahagyva kiment a házából, és körülnézett, hátha betörő jár, elvégre ezen a környéken nem ritka látogató.

Levegőt vett a hajnali négy enyhéből, és mellbevágta a reménytelenség: a világ folyásának furcsa reménytelensége.

A tyúkkárálásnak nem látszott az oka, és egyébként is: rövidesen abbamaradt, a személy azonban úgy érezte, épp ezen reménytelen világfolyás volt az oka, és ez az önmagába zárt reménytelenség épp őt és épp így akarta fölbreszteni.

II. A baromfi jövőt jósol

Föld-lakók, ébredjetek föl a tyúkrobot szokatlan időszaki kárálására, mert átvitt értelemben a világjövő tojása fölött szólal meg repedtfazék éneke!

Ti nem értékelitek ezt a hangot, pedig a vegetáriánusok kivételével elfogyasztjátok a húsát.

Vannak olyan tojások, amelyeket Brazíliában fölrafnak egy óriási hajóra, ott a tojások kikelnek, a csibék csirkékké növekednek, a csirkéket levágják, földolgozzák és Európában eladják, úgyhogy a baromfi se napfényt, se tág teret nem lát!

Halljátok meg a szépséget a baromfi repedt fazekában, mert a ti jövőtöket dalolja!

III. A Kossuth bicskája

Sok időnek kell elteltie, amíg a Kossuth bicskája leszünk.

Kossuth Lajos 19. századi magyar forradalomvezetőnek a bicskáját halála után kiállították egy múzeumban.

Teltek-múltak az idők, és bizony, a fanyelegyre sorvadt, rothadt, korhadott, úgyhogy egy nap, mikor a takarítónő meg akarta tollseprűjével tisztítani, szétesett az egész alkotmány.

Fogták, és kicserélték egy újra.

Teltek-múltak az idők, és bizony a penge úgy megrozsdált, hogy ezredjére is meg kellett szidolozni, és egyszerre azt látták a muzológusok, hogy egy-egy milliméter vastag pengecsont néz velük farkasszemet. Attól kellett tartani, hogy ha még egyszer megszidolozzák, eltűnik a penge.

Fogták, és kicserélték egy újra. Rozsdamentes acélra.

A Kossuth bicskájának példáját fogjuk majd alkalmazni a távoli jövőben: elromlott karunkat, szívünket, mellékherénket kicseréljük újra, rozsdamentes acélra vagy hőre keményedő műanyagra vagy összejtől keltetett klónra.

De vajon a tudatunkat és -talanunkat és -felettesünket vagy más néven: a lelkünket is ki tudjuk-e majd cserélni darabról darabra úgy, hogy a folytonosságunk mégis megmarad?

Lehet, hogy erre sosem leszünk képesek.

Valószínűleg képesek leszünk szilíciumintelligenciákat alkotni saját érzelmekkel – és ezek majd ellenünk is fordulnak –, mesterségesen létrehozni új, biológiai léteket, megtalálni a tér-időn a lyukat, amelyen anyagdarabokat tudunk transzportálni, ám a tudati folytonosságunk, könnyen lehet, örökre rejtély marad.

Ti, akik már harmincévesen búcsút mondtok az életnek, és lefagyasztatjátok magatokat, nem is gondoltok arra, hogy még az étkezési húsok sem őrzik meg a minőségüket tizennyolc hónapnál tovább, hiába kecsegtet a jövő a Kossuth bicskájának a példájával!

IV. A tyúktojás értelme

A modern ember már hová harcoljon tovább? Hogy továbbadja magát, hogy megharcoljon ragadozóival?

Nincsenek akadályok, mert mi vagyunk az akadály.

Nincsenek magakadályok, mert megcsináljunk élőlényeink; nincsenek ragadozóink, mert mi vagyunk a ragadozók.

A tudatunk kozmikus folytonosságánál nincs több problémánk, mert a fizikai testet magunk alá gyűrtük.

Mégis kétségbeesve nézünk föl az égre, mert valami istent keresünk.

Ez a tyúktojás értelme.

V. Isten létezésének bizonyítékai

Kévs bizonyítékunk van valami isten létezésére, és azok is puha bizonyítékok. Egy csecsemő olyan könnyedséggel tudná őket szétmorzsolni, akár a puha szart szokta a járókában.

Hiába azonban az ürülék lágsága, mi mégis belévetjük egész reményünket, hogy van élet a spiritualításban.

Első bizonyítékunk: az emberi tudat kifejlődésének a titokzatossága.

Nem a hatalom, nem az erő, nem az eszközhasználat, nem a praktikus ügyesség, hanem az a nagy ugrás, amelyben kékszemű ostorosból érzelmekbe és intelligenciákba gyúrt egyénekké válunk.

Második bizonyítékunk: az emberi tudatot nem tudjuk továbbfolytatni.

Nem tudjuk föltűzni az agyunk egy robot hegyébe, nem tudjuk átültetni egy áldozat testébe, nem tudjuk letölteni az Internetre.

Nem értjük, csak érezzük az összetettségét.

Harmadik bizonyítékunk: az emberek közötti szeretet, bizalom, szolidaritás és szexualitás.

Voltak, akik azt mondták: egy isten nélkül nem is létezik a jó, mégis sokan bizonyítják: a teljes reménytelenségben is tudnak szeretni. Lehet, hogy ez a képességünk mégiscsak isteni adomány.

VI. A puhaság lehetőségei

Ellenvethetné valaki, hogy karcos, kopogós szarok is vannak, de én nem mondom, hogy nem lehet, csak nem arra gondolok.

Vajon miféle valóságos bizonyítékok ezek?

Hogy értelmetlen, kékszemű ostorosból mérnökök, ezredesek, gyermekmolesztálók és Call-TV-shop-műsorvezetők születnek évmilliárdok távolában, akik azt ordítják, itt van a kezemben húszezer forint, és nem igaz, hogy senki sem telefonál – vajon miért ne lehetne?

Hogy az emberiség már rég kipusztul a Föld színéről, és intelligens, radioaktivitástól kipirult arcú sáskák fényévmilliárdok távolába teleportálják tudatukat – vajon miért ne lehetne?

Hogy reménytelenségünkben és mindenek fölötti győzelmünkben már nincs kit gyűlölnünk, ezért jobb híján szeretjük egymást – vajon miért ne lehetne?

VII. A prófétánk

Azt a személyt, akit felvert álmából a tyúkrobot, a törzsfajlódás azonos szintjén álló madarak és emlősök tiszteletére Hápicirminak nevezzük.

Hápicirmi a mi prófétánk: kacsacsőre van és osztatlan kloákája, testét szőr és toll egyaránt borítja, folytonosan dorombol, de minden levegővétel előtt hápog egyet. Négy lába van és két szárnya, de teste elnehezült, csontjai összetömörödtek: már nem tud repülni.

Nem állítom, hogy létezik – de miért ne létezhetne?

Hápicirmi vezet minket az úton, amelynek a végén lehet, hogy az intelligens, vörös arcú sáskák várnak minket.

Amikor fohászkodunk, jobb híján hozzá fohászkodunk.

Hápicirmi, Földbolygónk Boldogságos Kacsamacskája, Törzsfajlódásunk Szintetizáló Rotyogtatója, segítsél mirajtunk!

Hápicirmi, dorombolásod mantrája, hápogásod múlósága, rendezd egységre életünk!

Ments meg minket a manifesztációk partikularitásától!

Dorr-dorr-dorr!

Háp-háp-háp!

IX. Az isteni manifesztációk

Nem tudjuk, hogy van-e isten, de ha van, ha nincs, manifesztációi biztosan vannak.

A vad, kontrollálhatatlan agresszió, beleértve ebbe a szexualitást is: Agré.

A szomorú, érzelmes és befelé forduló passzivitás, amelynek a csúcspontja a halál: Éroa.

A vidám, gyakorlatias intelligencia: Intel (az Intel™ támogatásával).

A nyílt, őszinte, játékos és fürgé sponaneitás: Spontán.

Senki sem állítja, hogy ezeknek a manifesztációknak tényleg ez a nevük, sőt még azt sem, hogy egyáltalán van nevük.

Lehet, hogy félreértés, és ezek a manifesztációk nem is manifesztálódnak.

X. Együtt- és különállások

A manifesztációk egymással különféle viszonylatokat, kapcsolatokat alkotnak, és az ő együtt- vagy különállásuk van hatással az egyes emberek és a világ sorsának alakulására.

A manifesztációk viszonylatai a mikroszinttől a totalitásig az ellenőrzése alatt tartanak mindent, ami él.

Fontos, hogy csak, ami él.

A Földön négy genetikai kód viszonylatai váltakoznak a négy manifesztáció dominanciájának megfelelően.

Az ember élete hasonlóan alakul.

Agré és Spontán általában nem járnak együtt, ám a gyermek korai fejlődésében fontos szerepet játszanak, mert Agré a forrása az energiának, Spontán pedig a sebességnek.

Spontán aztán egyre kevésbé barátkozik Agréval, mert Intel teret ad játékoságának, és pozitív érzésekkel tölti el.

Aztán az ember élete leszállóágába jutván Éroa veszi át a kezdeményezést.

Hápicirmi ebből a szempontból ember.

XI. Mi vagyunk?

Mi vagyunk a korlátozott vallás.

Mi vagyunk a nem mindenható vallás.

Mi vagyunk a végtelen pusztá, de igazolatlan, mert igazolatlan lehetősége.

Mi vagyunk a statisztikai objektivizmus.

Háp, háp, háp.

Szerzőink 2005-ben megjelent kötetei

Ardamica Zorán: *heterotextualitás*. NAP Kiadó, Dunaszerdahely.
Barta András – návtscávoK.rD: *A vidéki fiatalok Budapesten*. 2. kiadás. Alexandra Kiadó, Pécs.
Bánki Éva: *Aranyhímzés (Egy Gellért-legenda)*. Magvető, Budapest.
Győrei Zsolt – Schlachtovszky Csaba: *A passzív apaszín. Öt eredeti színmű*. Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 141./
Győrei Zsolt: *Heltai Jenő drámai életműve*. Budapest, L'Harmattan.
Halmi Tamás: *Amsterdam blue* (Versek, prózák). Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 136./
Havasi Attila: *Manócska meghal vagy a lét csodás sokfélesége*. Pécs, Alexandra Kiadó.
Sz. Molnár Szilvia: *Bevezetés a kortárs magyar irodalomba*. Budapest, Hatágú Síp Alapítvány /A könyves szakképzés füzetek 6./
Mócsai Gergely: *Eleig*. Budapest, Ráció Kiadó.
H. Nagy Péter: *Féregáratok*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 1./
Németh Zoltán: *A haláljáték leküzdhetetlen vágya*. Pozsony, Kalligram.
Németh Zoltán: *A bevezetés feladat. Bevezetés a „szlovákiai magyar” irodalom olvasásába*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 2./
Orbán János Dénes: *legszebb versei*. Pozsony, AB-ART.
Pál Dániel Levente: *Sortűz a körkörös éjszakára*. Pomáz, Kráter.
Pollágh Péter: *Fogalom*. Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó /JAK-füzetek 135./
L. Simon László: *Hidak a Dunán* (Esszék, tanulmányok). Budapest, Ráció Kiadó.
Szálinger Balázs: *A sík*. Budapest, Ulpius-ház.

Szerzőink 2006-ban megjelent kötetei

H. Nagy Péter: *Paraziták*. Dunaszerdahely, NAP Kiadó /Kaleidoszkóp könyvek 5./
Kisantal Tamás: „...egy tömegmészárlásról mi értelmes dolgot lehetne elmondani?” Az ábrázolásmód mint történelemkoncepció a holokauszt-irodalomban. University of Jyväskylä.
Nemes Z. Mária: *Alkalmi magyarázatok a húsról*. Budapest, József Attila Kör – L'Harmattan Kiadó.
Rác I. Péter: *Bizonyos értelemben* (kritikák). Dunaszerdahely, NAP Kiadó.
Tatár Sándor: *A végesség kesernyés / Endlichkeit mit bittrem Trost* (versek magyar eredetiben és német fordításban) Leipzig, Engelsdorfer Verlag.
Tatár Sándor: *Requiem* (versek). Pozsony, Kalligram.
Udvarián szerkelem. Válogatás a középkori obszcén költészetből (Szerk.: Bánki Éva és Szigeti Csaba, grafika: Gyulai Líviusz). Kiadja a PRAE.HU Kft.
Balázs F. Attila: *Casanova átváltozásai/Premeny Casanovu* (kétnyelvű), Plectrum.

A Prae 2006-os számai kedvezményesen megrendelhetők a szerkesztőségben, illetve e-mailben (prae@chello.hu) 3000 forintért, s ezen összeggel a postaköltség is fedezve van. Korábbi számok korlátozott mennyiségben, teljes áron, ugyancsak megrendelhetők, mint fent.

Eddigi számaink

1999. 1-2. sci-fi
2000. 1-2. (poszt)apokalipszis
2000. 3-4. Peter Greenaway
2001. 1-2. cyberpunk
2001. 3-4. számítógép
2002. 1-2. média
2003. 1. fantasy
2003. 2. varázslat
2003. 3. édes anyanyelvünk Weöres Sándor
2003. 4. pszichoaktív nyelvszerek
2004. 1. horror
2004. 2. Bret Easton Ellis
2004. 3. devla
2004. 4. Amerika
2005. 1. magyar sci-fi
2005. 2. tetszettek volna forradalmat csinálni
2005. 3. pop history
2005. 4. obszcén középkor
2006. 1. Hajas Tibor
2006. 2. GameZone
2006. 3. Pop-szöveg